ꝓbatis a ordines poſſint recipe
Satis cō. hoſ. A. Jdē in ſum. ↄ. li. iij
ti. xxiiij. q. iij. B. ꝙ parētes nouicū
excoīcatus eſt dicitur ſ. excoīcatio
iij. §. xx. q̄ incipit. q̄ ſi vero dicēt. De
materia etiā nouicioꝝ hr̄ntur plu
ra ꝯ religio. ij. Etſi nouici⁹ erat bn̄
ficiat⁹ quid fiet de beneficio: vide
ꝯ religio. ij. §. xi. q̄ incipit. vtꝝ epī

Nuptie. De tē

pore quo ꝓhibent nuptie
dicetur ſupra impedimentū. xviij. Et
de plurib⁹ alijs q̄ impediant nup
tias ſatis dictū eſt ſ. impedimen
tum. v. ai c. ſe. Jtē ad nuptias ꝑti
nent ea q̄ dicta ſunt ſupra mr̄imo
niū. v. ai oibus c. ibi ſequen.

Vtrū nuptie ſcḋe ſint bn̄
dicende. R̄ ꝫm ray.
Vir a mľr tranſiens ad bigamiā
n̄ dꝫ iterꝝ a p̄ſb̄ro bn̄dici. ex. de ſecū
dis nup. Vir aūt. Alr p̄ſbr q̄ talē
benedcōem celebrauerit ſuſpēſus
a beneficio a officio: dꝫ ad ſedem
aplicam mitti: ex. de ſecū. nup. c.
i. Et hoc intellige ꝫm wil. a goff.
niſi de ꝯſuetudine alic⁹ eccleſie alr
obtineret. qꝛ tunc poſſet ſine peri
culo benedcō iterari. de pe. di. iij. §.
ex pſona. A. qꝛ tale ſtatutū forte
factū eſt ad exhortacōꝫ ꝯtinentie
ꝫm goff. vt in ſum. ↄ. li. iij. ti. xxiiij.
q. vi. B. Quinetiā ꝫm tho. in. iiij.
di. xlij. cum dr̄ ꝙ ſcḋe nuptie non
dn̄t benedici: intelligit qn̄ tam ex
parte viri q̄ꝫ ex parte mľieris vel ſaltē
ex parte mľieris ſunt ſcḋe. Si autꝫ
vgo ꝯtrahit cū illo q̄ habuit aliā
vxorē: nihilomin⁹ nuptie benedi
cent. Saluat eni ibi aliq mō ſigfi
catio Con. cū hoc ber. A. ſ. in dicto
c. vir aūt. vbi nō hoc ſimplr tenꝫ
ſed dicit ꝙ cū aliqs ducit virginē
benedcō iſta iterat ꝫm ꝯſuetudi
nē quorundā locoꝝ: a hoc ſi pp̄ ſci
at talē ꝯſuetudinē a tolerat: alr
non vꝫ. Hoſ. etiā vtꝫ in dicta. q. vi.
dicit ꝙ ſiue vir ſiue mľier in alio
mr̄imonio benedict⁹ eſt: non dꝫ be
nedcō iterari: immo oīno dimitti
ꝺꝫ vn⁹ ſine alio benedici nō dꝫ. Di
cit etiā ꝙ duo bigami ꝯtrahētes
ſcḋo qui nunq̄ꝫ fuerūt benedci: be
nedici pn̄t. B. De nubente infra tē
pus luctus ſ. lex. §. ix. v. vij.

Obedientia

pri. coiter. An ſit
virt⁹. R̄ ꝫm tho.
ij. ij. q. ciiij. Eſt q̄
dem virt⁹ moralis:
cuius ſpāle obiectū eſt preceptū
tacitū vel expreſſum. Voluntas
eni ſuperioris quocūqꝫ mō innote
ſcat ē qddam tacitū preceptū a tā
to videt̄ obia ꝓmptior q̄nto plus
preuenit preceptum expreſſum

Vtrū obia ſit maxima vtu
tū. R̄ ꝫm tho. vbi ſ.
Virtutes theologice. ſ. q dō ꝫm ſe
inherent: ſunt potiores virtutibus
moralib⁹ quib⁹ aliq̄d terrenū ꝯtē
nit vt deo inhereat. Inter virtutes
aūt morales tanto aliq̄ eſt potior
q̄nto magis aliq̄d ꝯtemnit vt dō
inhereat. Sunt aūt tria gn̄a bono
rum q̄ hō pt ꝯtemnere ꝓpter deū. q̄
rum infimū ſunt exteriora bō. me
diū ſunt bona corpis. ſupremum

aũt bona aĩe. Inter que quodam
mõ precipuũ eſt voluntas in q̃ntũ
.ſ. p voluntatē homo oĩbus alijs
bonis vtit᷑. ⁊ ideo p ſe loquẽdo lau
dabilioꝛ ẽ obedientie virtus: q̃ ꝓ
ter deũ ↄtemnit ꝓpriam voluntatẽ
q̃ꝫ alie virtutes moꝛales que ꝓpt᷑
deum aliq̃ alia ↄtemnunt. Vñ gre
go. vlti. moꝛa. Obediẽtia victimis
iure prepõit᷑: qꝛ p victimas alie
na caro. p obiam vero volũtas ꝓ
pria mactat᷑. A. Hoc etiã dictum
tranſſumptũ ẽ. viij. q. v. ſciend. B

Utꝝ ſubditi teneant᷑ in oĩ
bus ſuis ſuperioꝛibus
obedire. ℞ ſcḋm tho. vbi ſupra. Du
pliciter põt ↄtingẽre qꝫ ſubditus
ſuperioꝛi ſuo non teneat᷑ obedire.
Primo mõ ꝓpter preceptũ maio
ris ptãtis. Vnde ſup illud. ro. xiij
Qui reſiſtunt ptãti ipſi ſibi dãna
tionẽ adquirunt: dicit glo. Si q̃d
iuſſerit curatoꝛ: nunq̃d faciendũ
eſt ſi ↄtra cõſulem iubeat. Rurſus
ſi quid ꝓconſul iubeat ⁊ aliud im
patoꝛ: nunq̃d dubitat᷑ iſto ↄtem
pto illi eſſe ſeruiendũ: ergo ſi ali
ud impatoꝛ. aliud dñs iubeat: cõ
tempto illo obtpandũ eſt deo: et
ad idem facit illud. Actu. iiij. Si iu
ſtũ eſt vos potꝰ audire q̃ꝫ deũ iudi
cate. ⁊ di. viij. q̃ ↄtra moꝛes. xi. q.
iij. qui reſiſtit. ⁊ c. non ſp. vbi di
cit glo. qꝫ inferioꝛ non ſolũ obedi
re non dꝫ cũ preceptũ eſt iniuſtũ:
ſed etiã cũ ẽ ĩhoneſtũ. Scḋo mõ nõ
tenet᷑ inferioꝛ ſuo ſuperioꝛi obedire
ſi ei aliq̃d precipiat in quo ei non
ſubdit᷑. Dicit enĩ ſene. iij. de benefi.
Errat ſi q̃s eſtimat ſeruitutẽ in to
tum hoiem deſcẽdere. Pars enĩ me
lioꝛ excepta ẽ. coꝛpa obnoxia ſũt
⁊ aſcripta dñis ſuis. Mens ſui ẽ
iuris. ⁊ ideo in his q̃ ptinent ad i
terioꝛẽ motũ voluntatis hõ nõ te
net᷑ hoi obedire: ſed in his q̃ exteri
us p coꝛpꝰ ſunt agenda: in quibꝰ
tñ ſcḋm ea q̃ ad naturã coꝛpis perti
nent hõ hoi obedire nõ tenet᷑: ſꝫ ſo
li deo qꝛ oẽs hoies natura ſunt pa
res. vnde non tenentur ſerui dñis
nec filij pntibus obedire de matri
monio cõtrahendo vel virginitate
ſeruanda aut aliquo hmõi. Sed
in his q̃ ptinent ad diſpoſitiõem
actuũ ⁊ reꝝ hũanaꝝ tenet᷑ ſubdi
tus ſuo ſuperioꝛi obedire ſcḋm rõm
ſuperioꝛitatis: ſic miles duci i his
q̃ ptinent ad bellũ: ⁊ ſeruus dño i
his q̃ ptinent ad ſeruilia opa. et
filiꝰ patri in his q̃ ptinent ad diſ
ciplinã vite ⁊ curã domeſticã ⁊ ſic
de alijs.

Quid ſi dubitat ſubditus
vtꝝ qḋ precipit᷑ ſit
ↄtra deũ vel nõ. ℞ ſcḋm ray. dꝫ obe
dire: ñ eſſet tale in quo nullo mõ
excuſaret᷑ ignoꝛantia: puta cõtra
articulũ fidei precepta: vel ꝓhibi
tiones dei: vel ↄtra gñale ſtatutũ
eccẽ. Alr̃ enĩ in dubijs obediendũ
eſt. ex. de temp. oꝛ. ad aures. Quin
etiã bonum ſine quo non pt eſſe
ſalus dꝫ dimitti ꝓpter obiam. xi.
q. iij. quid ergo. A. Ibi dĩ. Aliqñ dꝫ
p obiam bonũ qḋ agitur intermit
ti. B. Con. tho. ⁊ goff. A. dicit qꝫ
gñaliter q̃ñcunqꝫ ſubditꝰ non pt
p ↄuenientẽ inquiſitiõem certifica
ri dꝫ obedire: ⁊ obediendo excuſat᷑

etiā si dubitet circa preceptū dei. ꝫ
vtꝝ qḋ ſibi mandat ſit ꝯtra dei p̄
ceptū. xxiij. q. v. q̄d culpat. B

Vtrꝝ obia in his q̄ q̄s vult
p ſe ſit meritoria. ℞.
ſm tho. ij. ij. q. ciiij. Si id qḋ preci
pit ſit p ſe volitū ⁊ abſq̧ rōe pre
cepti. ſic accidit in pſperis: iam ex
ꝓpria voluntate tendit in illud. ⁊
nō videt̄ implere ꝓpter preceptum
Sȝ qñ illḋ qḋ precipit̄ nullo mō
eſt ſm ſe volitū: ſic accidit in aſpe
ris: tunc oīo eſt manifeſtū ꝙ nō
implet̄ niſi ꝓpter preceptū. Et ideo
dicit greg. in moral. ꝙ obedientia
que hȝ aliq̄d de ſuo in pſperis nul
la ē vel minor. q. ſ. volūtas ꝓpria
non videt̄ principal'r tendere ad
implendū preceptū ſed ad aſſeq̄n
dum ꝓpriū volitū In aduerſis aūt
vel difficilib' eſt maior q. ꝓpria vo
luntas in nihil aliud tendit: q̄ꝫ in
preceptū. A Predc̄a etiā hn̄tur. v
iij. q. v. ſciendum. B. Et hoc intelli
gendū eſt: ſm illud qḋ exterius
apparet. Scḋm tñ iudiciū dei q̄ cor
da rimatur pt̄ ꝯtingere ꝙ etiā in
pſperis obia aliquid de ſuo hn̄s
non ꝓpter hoc ſit min' laudabilis
. ſ. ſi ꝓpria volūtas obedientis non
min' deuote tendit ad impletionē
precepti. Concor. vl. A De inobia
habes ṡ. inobedientia. B

Obedientia. ij.

O. ſ. laycoꝝ. Vtꝝ xpiani te
neant̄ ſecularibus ptātib' obedi
re. ℞. ſm tho. vbi ſupra dicendū
ꝙ ſic. Per ſidē enim xpi non tolli
tur ordo iuſticie: ſed magis firma
tur. Ordo aūt iuſticie requirit: vt
inferiores ſuis ſuperiorib' obedi
ant: al'r enī nō poſſet hūanaꝝ re
rum ſtatus ſeruari. Hanc tñ obe
dientiā intellige inq̄ntum ordo iu
ſticie req̄rit ⁊ ideo ſi non hn̄ant iu
ſtū principatū ſed vſurpatū: vel
ſi iniuſta precipiāt: non tenentur
eis ſubditi obedire: niſi forte p ac
cidēs ꝓpter euitandū ſcandalū vel
periculū. Con. pe.

Vtrū layci teneant̄ obedire
prelatis ecclaſticis. ℞.
ſm wil. Layci nō tenent̄ obedi
re prelatis ecclaſticis: niſi in his
ad quoꝝ obſeruantiā in baptiſ
mo ſe obligauerūt. ſ. vt teneāt ve
ram ſidē. ſ. cū operib' vt abrenūci
ent ſathane ⁊ oībus pōpis ⁊ ope
rib' eius. ⁊ p ꝯñs q̄ntum ad oē
pctm̄ vitandū: ⁊ ſpūale bonū pſe
quendū. In alijs actib' nō ſubdū
tur eis: ñ inq̄ntū ad iſta ptinere
vel reduci pn̄t A. Ide in ſū. ꝯ. li. iij
ti. xxxiij. q. v. circa ſi. Et facit. xi. q
iij. ſi aūt vobis B

Obedientia. iij.

O. ſ. clericoꝝ. Quib' ⁊ q̄liter
clerici teneant̄ obedire. ℞. Clerici
tpalibus dn̄is non ſunt ſubiecti:
nec eis obedire tenent̄. nā laycis
nec de clericis: nec de reb' ecclaſticis
diſponendi aliq̄d cōmiſſa ē facul
tas. xcvi. di. bene quidē. ex. de con
ſti. eccā. ſed prelatis ecclaſticis in
dubitanter tenent̄ vt pape ⁊ omi
bus inferiorib' prelatis ſuis. Nō
aūt extraneis. q. ſic non vȝ ſentē
tia nō ſui iudicis: ita nec pceptū:

ex. de iud. at ſi clerici vij. q. v. qꝛ fr

Quid ſi epſ mandet ſacerdoti vt excoicet illũ quẽ ipſe reputat innocentẽ. R̄n. ſm tho. in quolibet. Aut mandat ſacerdoti ſola denũciatio excoicationis. aut ipſa excoicatio ſi denũciatio certe tenet denunciare ex pte epi. ſi aũt precipiat qꝫ eũ excoicet: tunc ſi ẽ notoriũ illũ eſſe innocentẽ: dꝫ corã epõ illiꝰ innocentiã allegare ꝛ pbare. ꝛ ſi deficiat in pbando: dꝫ obedire q̄ntumcũqꝫ ſciat eius innocentiã. A. Immo hoc caũ videt qꝫ non deat obedire: ſicut pt colligi ex dictis ſ. iu. de x. i. ſ. xi. i addicõe. B. Si vero legitime ptet: non dꝫ obedire: ſed recurrere ſi oꝫ ad ſuperiorẽ ptãtem. Si aũt ſit dubiũ: obedire tenet. xxiij. q. v. q̄d cul

Utrũ clericꝰ teneat ꝯpatir obedire epõ q̄ imponit ei qꝛ vadat romã p negocijs ecce. R. ſm ray. Tenetur ꝛ non vꝫ excuſatio dicẽtis qꝫ alij ſint magis idonei. qꝛ in talibꝰ legationibꝰ nõ oꝫ hunc ordinẽ ſeruare. ff. de lega. l. ſciendũ. ſ. peñ. Nec etiã pot valere excuſatio ſm hoſ. ppter curam rei familiaris. qꝛ cõis vtilitas preferenda ẽ priuate: ex. de poſt. prel. bone pmo. Non tñ tenet obedire vt pmoueat negocia ꝯtra ſeipm vt in dcã. l. ſciendũ. ſ. ſi accuſatio A. Facit etiã c. petitio: ext. de iure iu. Predcã etiã notant in ſum. cõ. li. iij. ti. xxxiij. q. xij. ꝛ ſe. B

Pone qꝫ epſ precipiat capellano vel mandet alij clerico: vt det libros pprios ne poti ipſius epi: vel vt renunciet beneficio. qꝛ vult alteri ꝯferre vel aliquid hmõi: nunq̄d tenet obedire R. ſm ray. Nõ ptinet hoc ad epm vij. q. v. qꝛ frater. Et addit qꝫ non tenet clericus ad obiam de ſuis rebus dandis. Intelligas ſine cã. ar. ex. de cenſi. cũ apls. ſ. inhibemꝰ xvi. q. i. predicator. Itẽ addit qꝫ ſi clericus hñs libros ineptus ſit. ꝛ epſ precipit clerico vt cõmodet clerico bone idolis vt in ſtudio ad qđ ipſum mittit pficiat: tunc obediendũ videtur. qꝛ nõ mouet ipſũ carnalitas: ſed cõis ecclie vtilitas. ar. in dcõ c. qꝛ frat. ꝛ ex. de magi. ſup ſpecula. Et hoc intelligas ſi de bonis eccliaſticis libri ſint adq̄ſiti aliter non. extra de teſta. req̄ſiti. ꝛ de iurepa. cũ dilectus. ſ. nos igitur. A. Idem in ſum. con. co. titu. q. xiiij. B

Utrũ clericus magis debeat obedire epõ ſuo: q̄ archiepõ. R. ſm ray. Epõ: niſi in q̄buſdã caſibus quos habes ſupra archiepſ. ſ. iij. A. Idem in ſum. ꝯ. eo. ti. q. xv. B

Obedientia. iiij.

ſ. religioſoꝝ. Utrũ religioſi teneãt platis pprijs i oibꝫ obediẽ R. ſm tho. ij. ij. q. ciiij. Religioſi pfitent obedientiã q̄ntum ad regularem obſeruandã cõuerſacõem ſm quã prelatis ſuis ſubdunt. ꝛ ideo quantum ad illa ſola obediẽ tenent: que pñt ad regularẽ obſeruantiã ptinere. A. Et iſta videt

ōnia licita ꝛ honeſta ꝛ poſſibilia.
q̄ manifeſte nō trahūt extra ꝓpriā
ꝓfeſſiōem. etiā p exceſſum: puta
ſi p̄cipetur trāſitus ad aliā religi
onē etiā arctiorē vel ꝙ ſubditꝰ offe
rat ſe martirio In talibꝰ ei obediē
tia nō eſt neccāria. lꝫ q̄nqꝫ poſſit eē
ꝑfectōis In reliquis vero honeſ
tis videt̄ neccāria. nam cū alicui da
tur iuriſdictio ſeu ptās. cōſtra oīa
illa intelligūtur ↄceſſa ſine q̄bus
ptās explicari nō poſſit. ff. de iur.
om. iudi. l. ij. ꝛ extra de of. dele. p̄te
rea. Patet autē ꝙ multa pñt oc
currere que p̄latis videbunt̄ opor
tuna ad regularē obſeruātiam q̄
ſinguli ex ſubditis diiudicare non
poterūt: ꝛ forte videbūtur eis ad ta
lē obſeruātiam nō oportuna. vn
de ſi de eis oporteret p̄latos rōnem
ſubditis reddere ap̄te inſurgerꝫ q̄
dam dubiorū ſcrupuloſa ꝛ inex
plicabilis ꝑplexitas ad r̄gularis
obſeruātie ꝛ recti eiꝰ ſtatꝰ ſubuer
ſionē. l. non ōni. ꝛ. l. ſe. ff. de legi. Et
ꝓpter hoc tenētur ſubditi in ōībꝫ
p̄latis obedire. B. Et hec eſt obedi
entia ſufficiēs ad ſalutē. Si autē ꝛ
in aliis obedire voluerint. hoc ꝑti
nebit ad cumulū ꝑfectōis. dū tñ
illa nō ſint ↄtra deū. aut ↄtra ꝓfeſ
ſionē regularē: ꝙ talis obediē
tia eēt illicita. Sic ergo pōt obediē
tia tripliciť diſtingui. vna ſuffici
ens ad ſalutē q̄. ſ. obedit i hiis ad
que obligat̄ Alia ꝑfecta q̄ obedit
in omnibꝰ licitis Alia indiſcreta q̄
etiā in illicitis obedit. Con. pe. A.
Idem in ſū. ↄ. li. iij. ti. xxxiij. q. vij.
ꝛ. viij. B

Utrum mōachꝰ teneat̄ obedi
re abbi p̄cipiēti ꝙ ſtet
in ſcolis. Re. Sacris lr̄is intēdere nō
eſt cōtra vacacōē mōaſticā: ſꝫ potiꝰ
adiuuatiuū ↄtēplacōis vt ꝛ mani
feſtat Tho. ij. ij. q. clxxxviij. Et ideo
abbati p̄cipienti monacho ꝙ ad
hmōi ſtudeat ipē obedire tenetur
Ire etiā ad ſtudia publica pōt cer
te ꝛ debet ſi abbas p̄cipiat. Quin
etiā ſine eiꝰ mandato ſiue p̄cepto
ire pōt. dum tñ vadat de ſua licētia
ꝛ cōſilio ꝛ ↄſuetus. Aliter eſſet ex
coīcatus. extra ne. cle. vel mo. vt
piculoſa. li. vi. Et hūc caſū plenī
us habes ſup. excoīcatio. i. F. iij. v.
xiij. A. Licet hoc qd ꝓxime dictū ē
fieri poſſit. nō tñ expedit. nam ad
hoc qd poſſit monachꝰ in ſtudio
publico lr̄is ſacris intendere duo
p̄cipue exigūtur. primū vt obiā
cogat̄: ꝙ ex ſe dꝫ ſemꝑ velle i clau
ſtro manē. Scdo vt intētio eꝰ non
ſit ad gloriā: ſꝫ ad ſapiā aſpira
re: ꝙ dicit Ihero. Monachꝰ nō do
ctoris: ſꝫ plangētis hꝫ officiū: qui
vel ſe vel mūdum lugeat ꝛ dn̄i pa
uidus p̄ſtolet̄ aduentū. xvi. q. i.
monachꝰ. ſm eundē Tho. ꝛ in ſū.
ↄ. co. ti. q. x. Et ex hiis patꝫ ꝙ reli
gioſus tenet̄ obedire circa ſtudiū
licet non cōtineatur in regula. Et
facit ad id quod proxime dictū
eſt. B

Utrum mōachꝰ magis obedi
re teneat̄ abbi q̄ epō.
Re. ſm rap. Mōachi ſūt aſtricti po
tiꝰ obedire abbati. lviij. di. c. i. ꝛ. ij
A. Idem in ſum. cō. co. ti. q. xv. B.
Unde non pōt epiſcopꝰ inſtituere

mōchū in eccā ſeculari inuito ab
bate. Vñ ĩ abbas. ꝯ. plt. Et vtrū
abbas poſſit ꝓhibere mōcho ſbdi
to ne ↄſitrat epō. vide ibidē. ꝯ. ſi

Vtrū mōach⁹ teneat obedi
re epō vocāti eū ad mi
ſteriū. vel comitatū ſuū inuito ab
bate. Reſp. ſm hoſti. Puto ꝙ non: ſꝫ
hoc eſt ſoli⁹ ppe qui quēlibet ſiue
clericū ſiue mōchū pt ad ſe vocarē
A. Etiā ad miſteriū. vt in tex. de q̄
ſtatiꝫ. B. xi. q. iii. p principalē. Uꝫ
ſi ↄſentiēte abbe vocat⁹ ſit vel etiā
autoritate ppe: ⁊ ibi non pt ſtatu
ta ſui ordis obſeruare. ↄñ lo ꝙ ſi
pt ad clauſtrū reuertat. nec picu
lū ſuū exponat cōmodis aliorum
xli. di. Sicut ⁊. c. nō eſt. ⁊. c. nos.
Si non pt licentiā obtinē. neceſſe
hꝫ obedire. ar. ex de of. dele. Si qñ
A. Idē in ſū. ↄ. eo. ti. q. xx. ⁊ ſe. Et in
tellige hoc niſi monacho manife
ſte immineat ſalutis piculū nam
tūc in hiis ſicut ⁊ in aliis illicitis
non eēt obediendū. vt ſup in pñ
cipio. B

Magis ſūt religioſi aſtri
cti ſuis platis obe
dire ꝙ̄ clerici ſeculares ſuo epō. Nā
religioſi nō ſolū renūciauerūt oi
bus tpalib⁹: ſꝫ etiā ppriē volūtati
xii. q. ii. nō dicatis. ext. de of. or. ꝙ̄
to. A. Idē in ſum. ↄ. eo. ti. q. xi. ſm
Ray. ⁊ Hoſtiē. Et addūt ꝙ clerici
ſunt magis aſtricti obediē epiſco
po qm̄ layci. ar. lxxi. diſt in. priuā
tur. B

Vtrū religioſi teneātur obe
dire epis. Reſp. ſm Wil.
In hiis q̄ nō ſunt cōtra deū vel ordi
nem ſuū tenētur. ſaluis ſp priui
legiis ⁊ cōſtitutionib⁹ eoꝝ. ex de
ſimo. ne dei. vñ ſi precipent plato
eoꝝ vel ſubdito ꝙ irent ad papā
vel regē vel ꝙ reciperent ↄmiſſiōes
cauſaꝝ vt viſitatiōes ſeu executiō
nes teſtamētoꝝ ⁊ ſimilia. nō tenē
tur obedire. licꝫ alios clericos poſ
ſint epi ad talia cogere. Sūt etiā
pleres religioſi in talib⁹ expſſe priui
legiati. A. Idē in ſū. ↄ. eo. ti. q. xxiii
B. Multa q̄ ad obediētiā ptinere
pñt. ſup. mōchus. ⁊. religio. A.
Aduertēdū etiā ꝙ religioſi nō ſint
priuilegiati ſic ceteri clerici tenēt
petere lr̃aꝫ a ꝓprio epō vt poſſint
ordiari ab alieno. vt in ſū. ↄ. eo. t.
q. xxii. Ubi etiā dicit ſm glo. ray.
Nec approbo quod faciūt qdaꝫ q
de ↄuentu ad ↄuentū mittūt fres
alteri⁹ dioceſis modicū ibi mora
turos vt ſic recipiāt ordies ab epō
loci vel alia q̄ regularit non nī a ꝓ
prio epō ſunt recipiēda. Et ſubdi
tur in dicta. q. xxii. Nota tñ ꝙ ho
die ſup hiis fres pdicatores ⁊ mi
nores ⁊ multi alii ſūt priuilegiati
Et ad pdicta facit. c. cū null⁹. ext.
de temp. or. li. vi. Itē ſi clericus hꝫ
plures iudices quoꝝ vtriqꝫ eq̄li
ter teneatur obedire: vel ſi duob⁹
epis pmiſerit obedientiā: ⁊ pcipi
ant diuerſa ſm Hoſti. ⁊ in ſū. ↄ.
eo. ti. q. xvi. dicendū ꝙ vtriqꝫ te
netur obedire ſi pōt. alit obediat
ei cui primo iurauit: ꝙ primū iu
ramētū licitū ſeruandū eſt. pſer
tī cū nō poſſit hīe niſi vnū titulū
niſi forte rōne maioris bñficii trāſ
lat⁹ intelligat. Si āt ex ſufficienti

diſpēſatiōe īitulat⁹ ſit ī duob⁹
locis ⁊ ſb diuerſis plat͠is. tūc obe
diat ei a quo maius bn̄ficiū hȝ ⁊
q̄uīti⁹ p̄cepit. ar. ext. de teſta. cuȝ
ī officijs. ⁊. c. relatū. ij. ī fi. ⁊ ex
tra de poſtu. c. fi. ꝙ ſi omnia eq̄lia
ſint loc⁹ eſt gratificacōi. ff. ad ſilē
ſe. cō. ſi quis ī graui. ꝗ. ſi cū om̄es
Hec ōmia locū hn̄t ī ordinarijs
iudicib⁹ Ceterū ſi duo ſint delega
ti cōtraria alicui mādantes. tunc
locū hȝ decre. ext. de reſcrip. cū ↄtin
gat Vbi dicit̄ ꝙ aut is cui māda
tur aliq̄d a talib⁹ neſcit inter iudi
ces aliquā eſſe ↄtrouerſiā: ⁊ tūc
exeq̄tur mandatū illius qui p̄mo
mādat. niſi an̄ execucōem innote
ſcat ei de diſceptacōne inter ſe. Re
ceptis autē ↄtrarijs mandatis a
diuerſis poſtulet copiam littera
rum ad vtroſq; iudices directarū
quas papa p̄cipit exhiberi ⁊ dili
gēter aduertat an ſecunde littere
reuocēt primas vel nō. Si p̄mo re
uocātur p ſcdas. obediat ſecūdis
Si autē obediat primis. Sed ſi de
hijs dare ſibi p lrā̄ꝝ inſpectiōem
ↄſtare non pōt. non optet exequi
hmōi vel illi⁹ donec p arbitros in
ter eos hmōi cōcerta tio ſopiatur
Caueat tn̄ ne fingat ſe certū vbi
certus n̄ eſt. aut dubitare vbi du
bitandū non eſt. Ex hoc etiā licet
detur doctrina q̄lit̄ is cui mādat̄
ſe hēre debeat. nulla tn̄ ei tribui
tur ptās. vt inter delegatos aut
ptes de iuriſdictōe debeat iudicarē
Itē circa hāc materiā ī. c. fi. ext.
de ſen. de re iudi. ſic dicit̄. Duobus
iudicib⁹ diuerſas ſn̄ias p ferenti

bus. ſi ex iuriſdictōe ordinaria p
ceſſerūt tenet pro reo non actore
ſn̄ia. niſi in cauſa fauorabili: puta
mr̄imonio. libtate. dote. ſeu teſtō.
ſi p ipſo fuerit p mulgata. Si vero
ex delegata ptāte. vtraq; p̄dēt ſen
tētia ex arbitrio delegātis. ꝙ ſi ex
cōpromiſſo. neutra debet habere
vigorē. B

Oblatō Quot

ſunt ſp̄es oblationū. Re.
Tres. Prima eſt donatio alicui⁹
rei deo vel eccleſie gratis facta iter
viuos. De hac dictū eſt ſupra. do
natio. i. p totū. ⁊ ſupra. eccleſia. v.
ꝗ. vi. Secūda ſpecies oblationū ȝ
eſt. donatio cauſa mortis. de qua
ſupra. donatio. ij. ⁊ hec etiā aliqn̄
dicit̄ mortuariū ſiue legatū p aīa
Tercia eſt q̄tidiana ⁊ vſualꝭ quā
faciūt fideles ad miſſā ⁊ hmōi ⁊
iſta cōius dicit̄ oblacō. Ad hoc fu
it dictū Hoſti. vt pȝ ī ſū. ↄ. li. v. ti.
xv. q. l.

Cui debent dari oblacōnes.
Re. ſm ray. Sacerdoti p
rochiali: q̄ p peccatis offerūtur.
pro quorū remiſſiōe ille ex officō
orare tenet̄. Aut ſi eccleſia non p
rochialis dāde ſunt prelato illi⁹
eccleſie. x. q. i. quia ſacerdotis. ⁊. c.
hanc cōſuetudinē. xvi. q. i. doctor
A. Ray. dicit ꝙ oblacōes que ſiūt
eccleſijs prochialib⁹: dande ſunt
ſacerdoti prochiali tm̄: q̄ pro pec
catis ⁊c. Vel ſi alie eccleſie offerū
tur p̄lato eiuſdem eccleſie dande
ſunt. Qd eſt verū niſi ↄſtiterit dona
torē aliud voluiſſe ſm glo. ei⁹ vt

in ſū.ↄ.eo.ti.q.ti.B.

Utrū liceat religioſis obla
tiões recipe.R̄ꝫ.ſcd̄m
Tho.ij.ij.q.lxxxvi.dicendū ꝙ ſic
⁊ hoc tripliciter.Primo mō ſi ſint
paupes p diſpenſacōꝫ ſacerdotū:
vel ordinacōꝫ ecce̅.Scd̄o mō ſi ſint
miniſtri altaris:⁊ ſic pñt recipere
oblacões ſpōte factas.Tercio mō
ſi prochie ſint eorū.⁊ tunc ex debi
to poſſunt recipe.ſicut eccleſie re
ctores ſicut ⁊ hic infra.ꝫ.v.dicitur
in ſi.A.Idem in ſum.con.eo.ti.q.
liij.B

Cum epūs celebrat cuius
ſunt oblacōnes.R̄n.
ſm Hoſti.De iure coī ſunt epi.q̄
ſibi offerūtur ⁊ a ſuis prochianis
Naꝫ tota ſua dyoceſis prochia in
telligitur.extra d rap.c.v.⁊ de pro
cB.ſup eo.Sed ſi de cōſuetudine
cōtrariū eſſet.ſequēda eſt.duꝫ tñ
eps cōſuetam canonicā accipiat
ꝙ ſi eps in vno loco nimiā morā
cōtraheret ⁊ nimis frequēter cele
braret.aut in aliena dyoceſi.ſec9
eſſet.ar.extr̄ de decimis.ſuggeſtū
Idem in archiepō prouinciam vi
ſitante.extra de cenſi.romana.ꝫ.ſi.
ti.vi.A.Idem in ſum.cō.eo.ti.q.
liij.B

Utrū oblacões debeātur de
neceſſitate p̄cepti.R̄ꝫ
ſm Tho.ij.ij.q.lxxxvi.Oblacões
de ſui natura habent ꝙ volūtarie
offerātur.ſm illud Exod.xxv.Ab
omi qui offert vltroneꝰ accipietis
eas.Poteſt tamē ↄtingere.ꝙ ali
quis teneatur ad oblacōnes qua
druplici racōne.Primo quidē de

p̄cedenti cōuentiōe.ſicut cū alicui
ↄceditur aliquis fundꝰ eccleſie vt
certis tempibꝰ certas oblacōnes
faciat.qđ tamen habet racōnem
cenſus.Scd̄o ꝑpter p̄cedenteꝫ depu
tatiōem vel pmiſſionem:ſicut cū
aliquis offert donacōem inter vi
uos vel relinquit in teſtamēto ec
cleſie aliquā rem mobileꝫ vel im
mobilem in poſterū ſoluendam
Tercio ꝑpter eccleſie neceſſitatem
puta ſi miniſtri ſeu ſacerdotes ec
cleſie non habeāt vnde ſuſtentent
Sꝫ hic addit Inno.A.Immo vide
tur potiꝰ Hoſtiē.⁊ glo.rap.vt in
ſū.ↄ.eo.t.q.liiij.B.qđ intelligit̄ ni
ſi ⁊ ipſi ſubditi ꝑpter pauptatē ſa
cerdoti ſubuenire nō poſſent.in q̄
caſu q̄rat manibꝰ victū.xci.di.cle
ricꝰ victū.Quarto ꝑpt̄ ↄſuetudinē Te
nēt̄ ei fideles i aliq̄bꝰ ſolēnitatibꝰ
ad aliquas oblatiões cōſuetas.
tamē hijs duobꝰ vltimis caſibꝰ
remanet oblatio quodāmō volū
taria.ſ.q̄tum ad q̄titatem vel ſpe
ciē rei oblate.Cō.rap.⁊ Gof.⁊ ad
dunt ꝙ prochiani in hac pte ad
tenendū ↄſuetudineꝫ cogi pñt nō
a ſacerdote:ſꝫ ab epō.cuius offici
um in talibꝰ implorādū eſt.extr̄
de ſymo.ad apoſtolicā.Idē Tho.
A.Idem in dicta.q.liiij.Et addit̄
ꝙ.c.omnis xp̄ianus de cōſe.di.v.
vbi videtur dici ꝙ oblatio omno
debeat fieri.ſm rap.⁊ alios intelli
gitur de interiori oblatiōe quam
quiſꝙ tenetur omino facere vel ꝙ
loquit̄ de ↄſilio.Hoſt.vero dic̄ ꝙ
in p̄cipuis feſtiuitatibꝰ tenet̄ q̄s
offerre.⁊ cogi pōt maxie cuꝫ lit q̄ſi

gñalis ꝯſuetudo vbiqꝫ terraꝝ. di
ctū hoſti. ꝑt intelligi re ꝫ ſi de hac
ꝯſuetudine ꝯſtat: ⁊ ſic ꝯcordat cū
eis. B

Utrū oblacões aliquorum
ſint reſpuēde. R̄n̄ ſm
rap. In deteſtatiõeꝫ criminis reſpui
debēt ab eccleſia oblatiões in ſcꝑ
toꝝ. ſ. notorie diſſidētium. Itē eoꝝ
quí pauperes opprimūt. diſ. xc. ob
lacões. Item raptoꝝ ⁊ vſurariorū
extra de rap. ſup eo. ⁊ de vſu. quia in
õmbus. Item meretricū. Similiter
etiã eius quí eccleſie immunitatē
violauerit. nec emēdare voluerit.
xvij. q. iiij. miror. Item ꝓpter aliud
crimē notoriū ⁊ horrendū. A. ar.
dicti. c. miror. ſm rap. ⁊ in ſum. ꝯ.
eo. ti. q. lv. vbi p ꝫ. ⁊ in iurib9 alle
gatis q ꝑdicta intelligūtur quãdo
crimia ſunt manifeſta: ⁊ delinqn
tes emendari nolūt. B. Similr̄ de
quolibet heretico vel publice exꝯ
municato. A. Hoc dictū de heretico
publico vel excõicato fuit Hoſti.
qui etiã addit. Sed presbiteri no
ſtri tꝑis vix diſcernūt. vt in dicta
q. lv. B

Utrū debeāt recipi ab eccã
oblacões iudeorū. R̄n̄.
ſm wil. Si nichil habēt niſi ex vſu
ra. eccleſia nõ debet recipe: ne vide
atur peccatis eoꝝ cõicare. Et in h°
caſu loquit. c. q̃to. de vſuris. A. id
eſt ſm hanc diſtinctõem debet li
mitari. Ibi enī dicit q iudei cõpel
lendi ſunt ad ſatiſfactõnem eccle
ſijs pro decimis ⁊ oblacõib9 debi
tis. quas a xpianis de domibus ⁊
poſſeſſionib9 alijs perciꝑe cõſueue
rant anteq̃ ad iudeos quocūqꝫ ti
tulo deueniſſent. B. vbi autēꝫ ali
quid habent iuſto titulo. ꝑt eccle
ſia ab eis exigere oblacões debi
tas. ſ. ſm Hoſti. quãdo poſſeſſiões
ipſoꝝ ſunt obligate ad aliq̃s ob
latiões faciēdas ꝓ ſeptimo. trice
ſimo ãniuerſario ⁊ hmõi. A. Sed
certe iſto caſu nõ videtur faciēda
diſtinctio vtrū iudei habeāt aliq̃d
aliud q̃ de vſura: ſꝫ indiſtincte de
bet eccleſia oblacões recipe cū re
cipiat ſuū. ext. de deci. de terris. Ideo
c. q̃to. videt intelligendū de alijs
oblacõib9 cū diſtinctõe tñ wil. ꝑ
fata. B

Utrū ſacerdos poſſit recipe
pecuniã oblatam pro
miſſis quas in pnīa iniūxit. R̄n̄.
ſm hoſtiē. Nõ debet miſſas quas
ipſe iniūxit celebrare: q ſpēs mali
eſt. extra de vi. ⁊ ho. de. cū ab õni.
Sꝫ vel talia non iniūgat vel ſi iniū
git dicat ei q ipſas faciat celebra
ri p aliū: ita tñ q nõ p vicinuꝫ ſa
cerdotē de quo merito ſit ſuſpicio
q ille ſacerdos mittet aliū penitē
tē ad ipm: ſꝫ vel ipſe ꝯfeſſor gratis
celebret vel oblatū hac occaſione
pauperib9 erogget. Qui offert alicui
religioſo loco: vel eccliē õmia bona
ſua nūq̃d intelligūtur futura. aut
iura. ⁊ actões. Dicit infra. pig
nus. § iiij.

Obligatio.

Quot modis aliq̃ taci
te obligãt. vide infra
pignus. § ij. ⁊ ibi de materia obli
gatur. ⁊. p totū.

Obligatus ad rõcinia Vtꝝ illi q̃ obligati ſűt ad rõcinia qꝛ gerűt adminiſtracõꝫ alicui⁹ vt ſunt tutores. ꝓcuratores ⁊ hmõi poſſint ordiari Rñ ſc̃dm rap. Si exercẽt hmõi adminiſtracões ꝑ pſona ſeculari ⁊ non miſerabili. non pñt ꝓmoueri. xxi q. iij. c. v. ⁊ ij. extra. ne cle. vel mo. c. v. ⁊ ij. Si vero exercẽt ꝑ pſona eccleſiaſtica vel etiã ſeculari miſerabili. vt eſt cecus. paup. pupill⁹ ⁊ vidua. pñt ꝓmoueri. ſi aliud nõ ĩpediat. di. lxxxix. iudicatũ. ⁊ di. lxxxviij. puenit. ⁊ xvi. q. v. mõchi

Sz q̃d ſi officiũ qđ geſſerit ſimitũ ſit ⁊ tñ ſűt obligati ad rõcinia. Rñ ſc̃dm rap. Si ñ moueat̃ eis q̃ſtio. neq3 mota eſt. bñ pñt ꝓmoueri. niſi manifeſtuꝫ ſit aliquẽ taleꝫ teneri de dolo. tűc eñi epũs deberet euꝫ ex officio ſuo repellere: ſicut ⁊ quẽlibet criminoſũ ſiue infamẽ. ij. q. vij. alieni. vi. q. v. infames. ff. de poſtu. l. quos prohibet. Si vero in ipſa ꝓmocõe mouetur eis q̃ſtio vel ãtea mota eſt diſtigue. qꝛ ſi queſtio moueatur de dolo nõ debent ꝓmoueri añ deciſam litẽ. lxxxi. di. tantis. xxiij. diſ. illud extra eo. c. v. Tñ debet taxari tempus infra qđ queſtio decidat̃ ar. extra qui fil. ſint leg. latro. ⁊ q̃ma. ac. poſ. ad hec. A. Ibi nõ videt̃ habere hoc. c. B. C. de inge. ma. l. diſfamari. Si vero q̃ſtio moueat̃ de culpa tm̃. talis pt ꝓmoueri. non obſtãte actoris reclamacõe tamẽ lis poſtea ꝓcedet ſicut pri⁹ ⁊ ſb̃ eo de iudice. ff. de iudi. v̄. ceptuꝫ. ff. de iuriſ. om. iud. l. cum q̃daꝫ. A. p̃dicta intelligűtur de obligatis rõcinijs ꝑuate pſone. ſi vero reipublice. de hoc dicit̃ in ſe. ꝗ. B

Vtrum qui ſűt obligati reipblice poſſint ordiari. Rñ Si ſunt obligati reipublice ex adminiſtracõe quã geſſerűt nõ dñt ꝓmoueri añ reddita rõcinia. diſ. li. preterea. C. de epi. ⁊ cle. officiales. Secus ſi al's reipblice ſint debitores. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcripto. ſ. debitores. C. de epis ⁊ cle. quiſquis emerſis. A. Ide in ſum. con. li. iij. ti. xvi. q. iiij. Vbi etiã patet ⁊ in iurib⁹ allegatis. qꝛ quo ad obligatos racõcinijs reipublice non ſit diſtictio vtrũ ſit mota queſtio vel non. B

Vtrum obligatus ꝑ iuramẽtuꝫ vel alio modo ad aliquid danduꝫ vel faciendũ poſſit ordinari. Rñ ſc̃dm rap. Bene pt: ſ3 remanet obligat⁹ ſicut ⁊ ante vel p̃t ſcribẽdo vel alia honeſta faciẽdo ſatiſfacere. Nec obſtat. di. liij. legem. ⁊ di. liiij. quicunq3: qꝛ illa intelligűtur de ꝑpetuo obligatis puta. de ſeruis. curiatib⁹ ⁊ hmõi. Si tamẽ obligat⁹ erat ad indecentia: puta ad miniſtrãduꝫ in balneis vel in tabernis vel ad purgãdũ cloacas ⁊ hmõi non debet ordinari donec ſatiſfecerit: vel aliũ eque ydoneum ſuppoſuerit ad talia. A. Hoc vltimũ dictũ a. v̄. ſi tamẽ ⁊c. fuit glo. rap. vt p3 in ſum. cõ. co titu. q. v. ad fi. Et addit. S3 in trãſeunte ad monaſterium hec non

requirit̄. hoc eſt: ꝙ non obſtāte
q̄ aīnqꝫ obligacōe dandi vel faciē
di etiā iuramēto firmata p̄t quiſ
libere ad religiōꝫ trāſire. iuxta ſa
cultatē ſuā ſatiſfaciendo creditori
bus. ſi hoc non faciat ex leuitate
vel voluntate ſubtrahēdi debitū: ſꝫ
ex caritatis feruore a ſpūſſancti in
ſpiratiōe. Nec fac iſte iīuriā credi
tori. Excuſat̄ eīn ſpūſſancti autori
tate cui nemo reſiſtere pōt. xix. q.
ij. due ſūt. a extra de regu. licet. vt
patet in dicta. q. v. B. Vtrū obli
gatus ad rōcinia poſſit igredi re
ligiōem require infra. religio. ij.
ꝯ. vij.

Occulta. Quō i
qualiter talia corrigēda
ſunt hētur ſupra. correctio. ij. ꝯ. v.
Itē require ꝯ. reuelatio

Odium. Vtrū
odiū primi ſit pc̄m. Reſꝫ
Tho. ij. ij. q. xxxiiij. Debꝫ homo in
fratre odio habere peccatū. a om̄e
id qđ ptinet ad defectū diuine iu
ſticie: ſꝫ ipſam naturā a gratiam
fratris non p̄t aliqs habere odio
ſine peccato. Hoc autē ip̄m qđ in
fratre odim⁹ culpam a defectū bo
ni ptinꝫ ad fratris amorē. Eiuſdē
enꝫ rōnis eſt ꝙ velimus bonū ali
cuius a ꝙ odiam⁹ malū. Vnde ſim
pliciter accipiendo odiū fratris
eſt cū pc̄ō. 1. Joh. iij. Qui odit fra
trem ſuū homicida eſt. De dilecti
one ſiue caritate que cōtrariatur
odio. habes ſupra caritas.

Officiū eccleſie.
Multa hēs de hoc ſup. ho
re. a ſup. miſſa.

Oleū ſanctuꝫ ſi
ue criſma. In die cene do
mini p epōs triplex oleuꝫ ꝯſecrat̄.
Primū a principale eſt ſanctum
criſma. ſ. ex oleo a balſamo. a cuꝫ
iſto bn̄dicuntur fontes baptiſma
les. Itē calix a patena. Itē ꝯſecrat̄
eccleſia a etiam altare. Item puer
poſtꝙ baptiſat⁹ eſt inungitur in
vertice a in fronte. Item inungun
tur epi quando conſecrātur in ca
pite a in manib⁹. Item om̄es fide
les quādo recipiūt ſacramētuꝫ cō
firmacōnis. Et de iſto criſmate an
nuatꝫ renouādo habes ſupra. ba
ptiſmus. ij. ꝯ. iij. Secūdum dicitur
oleum cathecuminorū. ſiue oleum
ſanctū ſiue benedictū. Et iſto inū
gitur puer qui debet baptiſari in
pectore a inter ſcapulas. Item vn
guntur man⁹ eius qui ordinatur
ſacerdos. Item inūgitur tam eccle
ſia ꝙ altare ante criſmacōnem a
cōſecracōnem. Item inungūtur
reges et pricipes in brachio ſiue
in humero. Terciuꝫ eſt oleum in
firmoruꝫ quo inungūtur infirmi
in mortis articulo. De qua vnctio
ne habetur infra. vnctō extrema
per totum. Predicta omnia habē
tur ſummatim extrā. de ſacra vnc.
caplo. vnico. a in pōtificali roma
ne curie.

Sed nunquid poſſunt
hec olea alio tēpore

cõſecrari. R. Oleũ ſanctũ ſiue criſma in die cene dñi cõfici debet. vt notat̃ de cõſe. di. iiij. õni tempe. et extra d ſen. exc. qm̃. li. vi. De alijs autẽ nõ inuenio phibitũ

Quid ſi oleũ non ɔſecratũ apponat̃ oleo ɔſecrato. R. Totũ efficit̃ ɔſecratũ. extra de ɔſe. eccle. vel al. q in dubijs ſic et de aq̃ benedicta dictuz eſt. ſ. aq̃ bñdcã. Et ibi de h° i addicõe. B

Opinio. Vtrũ auditores diuerſorũ magiſtrorũ tenẽtiũ diuerſas opiniones excuſẽtur a peccato ſi opiniones mgr̃oꝝ ſuorũ teneãt. R. ſcd̃m Tho. in q̃libet. Si diuerſe opiniones doc. ſacre ſcripturẽ nõ ptineãt ad fidẽ et bonos mores. abſq; piculo auditores vtrãq; opinionẽ ſeq poſſunt. Hic enĩ habet locum qd apl's dicit Ro. xiiij. vnuſquiſq; in ſuo ſenſu abũdet. In hijs vero que ptinẽt ad fidẽ et bonos mores nullus excuſat̃ ſi ſequat̃ erroneã opinionẽ alicuius mgr̃i. In talibus enĩ ignorãtia non excuſat. A. n. ſi quis intẽdat tenere qd tenet eccã et q̃rat diligẽter noſcere veritatẽ. xxiiij. q. iij. dixit apl's. B. alioqui imunes fuiſſent a pctõ qui ſecuti ſunt opinionẽ Arrij Neſtorij et aliorũ hereſiarcharũ. Nec pñt excuſatiõe; habere ꝓpter ſimplicitatẽ ſi in talib⁹ opinionẽ erroneam ſequãtur. In talib⁹ enim dubijs nõ eſt de facili pſtandus aſſenſus: ſꝫ potius vt dicit Aug⁹. iij. d doc. xpiana: cõſulere debet quis regulaz ſidei quã de ſcripture planiorib⁹ locis et eccle autoritate pcipit. Qui ergo aſſentit opinioni alicui⁹ magiſtri contra manifeſtũ ſcripture teſtimoniũ ſiue cõtra id qd publice tenet̃ ſm eccleſie autoritatem nõ poteſt ab erroris vicio excuſari. Con. Monal. Wil. et Vl. A. ſ. qn error eſt cõtra manifeſtã; ſnĩam ſcripture vel eccleſie. In dubijs vero dicit Monal. q nõ generat̃ alĩ qd piudiciũ veritati. cum inter diuerſas opiniões a magiſtris approbatis ſcripturis autẽticis annotatas illa; quis amplectit̃ que ſibi magis videtur cõſona racõni. Et cõ. glo. ray. et Vl. vt in ſum. c. li. iij. ti. xxxiij. q. xviij. B. Hoſti. ad dit q quãdo ſunt diuerſa iura et et opiniões. ſ. non cõtra deum et bonos mores. humanior ſentẽtia eſt pferenda. ſ. ceteris parib⁹. extra de tranſac. c. fi. A. Facit. ff. de legibus. l. benigni⁹. B. Aliter vero ſtãdum eſt illi qui melioꝛi innitit̃ racioni. extra de fer. capellan⁹

Oratio. Quid ſit. R. ſcd̃m ray. et Hoſtien. Oratio eſt pius affect⁹ mentis in deum tendẽs: et pleruq; ne anim⁹ pigritetur in vocem prorũpens. A. vel ſcd̃m eoſdem. Oratio eſt cõgeries vocum ad aliquid impetrandũ in deu; tendẽtiu;. vt in ſũ. cõ. lib. iij. ti. xxxiiij. q. cxi. Et de cetero cum allegabitur ſumma. indubio intelligetur de pfata ſumma cõfeſſorum. B. vel ſcd̃m Hug. de ſancto Victo. Oratio eſt deuotio

quedã ex ꝯpūctione ꝓcedens · vel ſm damaſce. Oratio eſt petitio decentiū a deo Et ſʒ Tho· in iiij· di· xv hec diffinitio damaſ. veriſſime eſſentiam orationis declarat. A· Idē in dicta· q· cxi· B.

Quare deū oram⁹ ꝗrit̃ ſm Tho· ſcḋa ſcḋe· q· lxxxiij· Deū oram⁹ nõ vt diuinã diſpoſitionē immutem⁹: ſed vt impetre⁹ quod de⁹ diſpoſuit ꝑ orationes ſanctorū eſſe implendū· vt. ſ. homines poſtulando mereant̃ accipere quod eis oĩpotēs de⁹ añ ſecula diſpoſuit donare· vt Grego· dicit primo dyalogorū· Nõ ergo preces noſtras deo porrigim⁹: vt ei noſtras indigētias manifeſte⁹ ſed vt nos ipſi ꝯſidere⁹ in his ad diuinū auxilium eſſe recurrendū· A· Idē in ſū ton· co· ti· q· cxij· B·

Utrum aliqua oratio dirigenda ſit ad ſãctos ꝗrit̃ ſʒ Tho· vbi ſup̃· Sãctis porrigit̃ orõ: nõ tãq̃ ꝑ ipſos implenda: ſed vt eorū meritis ⁊ p̃cibus orões ſortiantur effectū Vñ a ſãcta trinitate petim⁹ vt noſtri miſereat̃· ab alijs vero ſãctis vt orēt ꝓ nobis· A Et idē eſt d̃ ãgel' vt i ſū· ꝯ· co· ti· q· cxiij B

Utrum oratio debeat eſſe vocalis ꝗrit̃ ſʒ Tho· ſcḋa ſcḋe· q· lxxxiij· Cõis oratio eſt que ꝑ miniſtros eccl'ie in pſona toti⁹ ꝑpl'i offert̃· Et ideo oportet q̃ tal' orõ innoteſcat toti ꝑpl'o ꝓ quo offertur Q̃d non poſſet fieri niſi eſſet vocalis. Oratio vo q̃ offert̃ a ſingl'ari pſona· ſiue ꝓ ſe ſiue ꝓ alijs orãte· nõ ē d̃ neceſſitate q̃ ſit vocalis Adiūgit̃ tñ vox tali orõni triplici rõe· Primo qdē ad excitandū interiorē deuotionē q̃ mens orantis eleuat̃ in deū· q2 ꝑ exteriora ſig̃ ſiue vocū ſiue etiã aliorum factorum mens hominis mouetur ſm apprehenſionē· ⁊ ꝑ ꝯñs ſm affectionē· Vñ Aug· dicit ad probã· q̃ verbis ⁊ alijs ſignis ad augēdū ſãctū deſideriū· noſipos acri⁹ excitem⁹ Et ideo in ſingulari orone intm̄ ē vocibꝫ ⁊ h'mõi ſignis vtendū· inq̃tū pficit ad excitãdū mentē· Que ſi ꝑ hoc diſtrahat̃ vl' qualitercũq3 impediat̃· eſt a talibꝫ ceſſandū· Quod precipue ꝯtingit in illis quorum mens ſine ſignis huiuſmodi eſt ſufficiēter ad deuotionem parata· Vñ in pſalmiſta· Tibi dixit cor meum: exquiſiuit te facies mea· Et de anna legit̃· i· Re· i q̃ loquebatur in corde ſuo· Secundo adiungitur vocalis oratio quaſi ad redditionē debiti· vt. ſ. homo deo ſeruiat ſm totū illud quod ex deo habet· ſ· nõ ſolū mēte ſed etiã ore· Oſee vlt· Omnem aufer iniq̃tatem ⁊ accipe bonū· ⁊ reddem⁹ vitulos labiorum noſtrorum· Tertio adiungitur ex quadam redūdãtia ab anima ad corp⁹· ⁊ ex vehemēti affectione· p̃s· Dilatatū eſt cor meum ⁊ exul· lin· mea· A· Idem in ſū· con· eo· ti· q· cxv· B·

Utrum attentio mentis in oratiõe ſit neceſſaria ꝗrit̃ ſm Tho· vbi ſup̃ Neceſſariū aliq̃d dicit̃ dupl'r Uno mõ ꝑ q̃d meli⁹ peruenitur ad finem· ⁊ ſic attētio abſolute neceſſaria eſt orationi· Alio modo dicitur ſine quo res nõ

Ne

poteſt ꝯſequi ſuũ effectũ. Eſt autẽ
triplex eff ectus orationis. Prim⁹
quidem eſt mereri. Et ad hunc effe
ctum non ex neceſſitate requiritur
ꝙ attentio aſſit orationi ꝑ totum
ſꝫ vis ꝑme itẽtiõis totã oĩonẽ meri
toriam reddit. A. Hoc re tñ eſt niſi
quis ſtudioſe ſeu ex nõbili negli
gentia mentem diſtrahat. tũc eñ
nec meretur nec impetrat ſed poti
us peccat. ex. de cele. miſ. dolentes.
B. Secund⁹ effect⁹ orationis eſt im
petrare. ⁊ ad hũc etiã effectũ suffi
cit ꝑma intẽtio quaꝫ de⁹ principa
liter attẽdit. A. Si aũt prima intẽ
tio deſit. oĩo neqꝫ meritoria ẽ neqꝫ
impetratiua. Illã eñ oĩoꝫ de⁹ non
audit cui ille qui orat nõ intẽdit.
vt dicit Greg⁹ vt in ſum. ꝯ. eo. tit.
q. cxvi. B. Terti⁹ effectus eſt q̃daꝫ
ſpiritual' mẽtis refectio. ⁊ ad hunc
de neceſſitate requirit' in oĩone at
tentio. i. Corin. xiiij. Si orem lingua
mens mea ſine fructu eſt. Eſt autẽ
triplex attentio que oĩoni vocali ꝑt
adhiberi. Vna quã attendit ad vꝰ
ba ne quis in eis erret. Scd'a qua
attendit' ad ſenſũ verborũ. Tercia
qua attendit' ad finẽ oĩonis. ſ. ad
deum. ⁊ ad rem ꝓ qua orat'. que q̃
dem maxime eſt neceſſaria. ⁊ hãc
etiam idiote pñt hr̃e. Et q̃nꝙꝫ itm̃
abundat hec attentio. vt etiaꝫ ali
orũ oĩm mens obliuiſcat'. ſicut dt
Hugo de ſancto Victore. A. Idem
in dicta. queſti. cxvi. B.

Vtrũ in oĩone euagatõ mẽ
tis ſit peccãtuꝫ. Reſpõ'
Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Siquis ex ꝓpo
ſito in oĩone mẽte euaget: peccatũ

eſt. ⁊ impedit oĩonis fructũ. Et cõ
tra hoc dicit Aug⁹. in reg'la. Pſal
mis ⁊ himnis cũ oratis deũ: hoc vꝰ
ſetur in corde quod ꝓfertur in ore.
Itēꝫ ꝯtra hoc p̃cipit' decis. ꝙ of
ficiũ diuinũ q̃ꝫtũ eis de⁹ dederit ſtu
dioſe celebrent pariter ⁊ deuote. ext.
de cele. miſ. dolentes. Euagatio vero
que fit ꝑt' itẽtioꝫ: oĩonis fructũ ñ
tollit. vnde Baſili⁹ dicit. Si debilita
tus a peccato fixe neq̃s orare: q̃ꝫtũ
potes teipm̃ exhibeas. ⁊ de⁹ ignoſ
cet. eo ꝙ nõ ex negligentia: ſed ex
fragilitate nõ potes vt oꝫ aſſiſtere
coram deo. A. Idẽ in ſũ. ꝯ. in dicta.
q. cxvi. Et additur circa finẽ. ꝙ in
oĩombus ad quas obligamur ex
voto vel ex ꝑniali iniũctione vel ex
ſtatuto eccl'ie. tenemur repellere ñ
ſolũ cogitatiões vanas: ſed etiã bo
nas. tñ impertinẽtes. vñ dicit Ber.
ſup Cã. Spũſſ ẽs illa hora. ſ. oĩois
q̃ꝫtũ ñ recipit q̃cq̃d aliud q̃ꝫ qd' des
obtuleris. neglecto eo qd' debes. B

Vtrũ oĩo debeat eẽ diutna vel
etiã ꝯtinua. Reſꝫ Tho
vbi ſ. Oĩo ſcdm ſe ꝯſiderãta ñ pt eſſe
ꝯtinua. q2 oꝫ etiã aliis opibꝰ occu
pari. Sed ſic dicit Aug⁹. ad ꝓbaꝫ.
ideo ꝑ certa interualla horaꝝ ⁊ tꝑm
deũ oram⁹ vt in illis rerum ſignis
noſipſos moneam⁹. q̃ꝫtũꝙꝫ in hoc
deſiderio ꝓfecerim⁹. nobiſipſis ĩno
teſcam⁹ ⁊ ad h⁹ agẽdũ nos acti⁹
excitemus. Vniuſcuiuſꝙꝫ ãt rei q̃ꝫti
tas debet eſſe proportionata fini.
ſicut quantitas potionis ſanitati.
Vnde conſequens eſt vt oratio tã
tum duret quãtum eſt vtile ad ex
citandũ interioris deſiderij feruorẽ.

Cum vero hanc menſurā excedit.
ita ꝙ ſine tedio durare non poſſit.
non eſt vlteri⁹ oīo ꝓtendenda. Vn̄
Aug. dicit ad ꝓbam. dicūt̄ fratres
in egipto crebras quidem habere
oīones. ſed eas tam breuiſſimas
et raptim quodāmodo iaculatas.
ne illa vigilanter erecta que orāti
plurimū neceſſaria eſt p ꝓductio
res moras euaneſcāt atqȝ hebetet̄
intentio. Ac per hoc etiā ipi ſatis
oſtendūt hanc intentionē ſicut n̄
eſſe ꝓtēdendā ſi perdurare non po
teſt. ita ſi ꝑdurauerit nō cito eſſe
rumpendam. Et ſicut hic eſt atten
dendum in oīone ſingulari per cō
parationē ad intentionē orātis.
ita etiā in oīone cōmuni per cōpa
tionē ad ppl'i deuotionē. Qȝ autē
domin⁹ dicit Luc. xviij. Oportet ſp
orare. et apl's. i. ad Theſal. v. Sine
intermiſſione orate. itelligendum
eſt ꝙ aliquis cōtinue oret ꝓpter cō
tinuitatem deſiderij. ſiue affectū ca
ritatis ex quo ꝓcedit oīo. qui i no
bis debet eſſe ɔtinu⁹. vel qꝛ nō int̄
mittat: quin ſtatutis tꝑib⁹ oret.
vel etiā ꝓpt̄ affectū qui pt⁹ oīonē
remanet in ipſo orāte. aut in alio
quē ipſe ſuis bn̄ficijs ꝓuocat vt
pro ſe oret. Et hic nota etiam illud
Hiero. Nō eſt v̄bis tm̄. ſ; corde orā
dus de⁹. Qua ꝓpt̄ melior eſt ſeptē
pſalmorū decātatio cū cordis puri
tate et ſpūali hilaritate ꝙ toti⁹ pſal
terij modulatio cū anxietate cor
dis atqȝ triſtitia. de coſ. diſ. v. n̄ me
diocrit̄. A. Idem in ſu. ɔ. e. ti. q. cxvi. B.

Utrum de⁹ exaudiat peccatores
orātes. ſc̄dm Tho. ij. ij. q.
lxxxiij. Si peccator aliquid petit in
ꝙtū peccator. i. ſc̄dm deſideriū peccati
hic a deo nō exaudit̄ ad miſericor
diā: ſ; qn̄qȝ audit̄ ad vindictā. dū
de⁹ ꝑmittit peccatorē ampli⁹ ruē
in peccata. De⁹ enī qd̄ am negat ꝓ
piti⁹ q̄ ɔcedit irat⁹. vt Aug⁹. dicit
Orationē vero peccatoris ex bono
nature deſiderio ꝓcedētē de⁹ audit.
nō q̄ſi ex iuſtitia: qꝛ peccator hoc
modo nō meret̄. ſed ex pura miſe
cordia. obſeruatis tn̄ q̄tuor ɔditio
nib⁹ q̄ cōīter req̄rūtur ad oīonē q̄
debet exaudiri. ſ. vt ꝓ ſe petat neceſ
ſaria. ſ. ad ſalutē: pie et ꝑſeuerant̄.
Alias etiā ɔditiones oīonis h̄es B
in. §. qui eſt iuxta proxime ſeq. A.
Idem in ſum. eo. ti. q. cxviij. B.

Utrum oīo cadat ſub p̄cepto
ſc̄dm Vl. Ad oīonē
quidem mētalem. A. et etiā vōlem
ſc̄dm eūdē. vt pȝ in ſum. eo. ti. q. cxix
vbi hec notant̄. B. hō tenet̄ ex iure
naturāli quod dictat homini ꝙ diſ
ponat ſe ad ea ſine quibus non ē
ſalus. A. Que diſpoſitio nō eſt ſine
oīone. vt ibidem. B. Et ad hoc ius
accedit autoritas Xp̄i dicētis Luc.
xviij. Oportet ſemp orare. ſup quo
Criſo⁹. dicit. Oportet neceſſitatē
dicit. A. hoc ɔtinet̄ ſub illo p̄cepto
Memēto vt diē ſabbati ſc̄tifices
vt ibi. B. Ad uocalem vero oīonē
ſeu cū cātu non tenetur quis ex p̄
cepto diuino. A. ſ. quo ad determi
natū modū orandi. vt ibidē. quod
intelligi debet quo ad quantitatē.
al's bene determinatur: qꝛ dicere de
bemus. Pater noſter. et c̄. Math.
vi. et Lu. xi. Ideo omēs xp̄iani debēt

orationem hanc dominicam ſcire et
dicere. de conſe. diſ. iiij. vos ante om
nia. B. Sed ex ſtatuto eccl'ie q miſ
ſas et horas canonicas indixit mi
niſtris eccl'ie vel etiã ex iniũctione
confeſſoris p ſatiſfactõne penitẽ
tie. Con. Tho. in iiij. di. xv. addens
q et omnib9 cõiter etiaz non mini
ſtris videt ab eccl'ia determinatuz
temp9 ſtatutum eſſe cum ex cano
num ſtatutis teneantur diebus fe
ſtiuis diuinis officijs intereſſe. vt
miniſtris pro populo orantibus
ſuam intentionem conforment A
Idem in ſum. c. co. ti. q. cxix. B Po
teſt ad hoc pertinere ſup. miſſa.
Ypenulti. et ſupra. hore.

Quot ſunt cõditiões quas
oratio debet habere
ſcd'm Ray. et Hoſti. Xiij. Prima
eſt q ſit fidelis. Nã ſine fide impoſ
ſibile eſt placere deo. et ſãcti p fidẽ
adepti ſũt repromiſſiões. ad Heb
xi. Scd'a vt ſit ſecura ſeu cõfidẽs Ja
cobi. i. Poſtulz i fide nihil heſitãs
Tertio ſit humil'. Eccl'i. xxxv. Ora
tio humilitãtis ſe nubes penetrabit.
et de cõſec. di. v. non mediocriter.
Quarto ſit diſcreta. Mat. xx. Neſci
tis quid petatis Jacobi. iiij Petitis
et non accipitis eo q male petatis
Quinto deuota. i. potiq corde q̃ ore.
i. Regũ. i. Anna loquebatur in cor
de ſuo et vox penitus non audieba
tur Aug9. Quid pdeſt ſtrepitus la
biorũ ſi mutũ eſt cor. Sexto verecũ
da. vt in publicano qui non aude
bat oculos ad celũ leuare. Luc. xv
iij. Septimo ſecreta. Mat. xvi. Tu
aũt cum oraueris etc̃. Iſido. Oratio
priuatis locis oportunius funditur.
Octauo pura. Aug9. ſup p̃s. Ora
tionis pure magna eſt vtus. et ve
lut fidelis nũci9 mandatũ pagita
penetrat quo caro non puenit Ite
Jobes os aureũ. non poteſt quiſq̃
gratiam vite celeſtis accipere: niſi
purgatus fuerit ab omni ſorde. de
pen. diſ. v. non poteſt. Nono lacri
moſa. Iſa. xxxviij. Audiui oratio
nem tuam et vidi lacrimas tuas.
Et glo. Aug. ſup Thob. iiij. Oratio
deũ lenit. lacrima cogit. hec vngit.
illa pungit. Decimo ſit attenta. vt
hic ſup. J. v. dictuz eſt. Vndecimo
feruida. p̃s Deprecatus ſum fa. tu.
in to. cor. meo. Duodecimo opoſa.
Thob. xij Bona eſt oĩo cũ ieiunio
et elemoſina Et ſup illud Trenoꝝ
iij. Leue9 corda nr̃a cũ maib9 nr̃is.
dicit Greg9. Cor cũ manib9 ad de
um leuat: qui orõnẽ ſuã opib9 ro
borat Decimotertio aſſidua. exẽm
plo illi9 qui panes ab amico pete
bat. Luc. xi. Et apoſtoli pſeueran
tes in orõne ſpiritũſãctum accepe
runt. Act. ij. A Idem in ſum. eo. ti. q
xx. Et in q. ſeq. dicitur. q quatuor
ſunt conditiones quib9 concurren
tibus oĩo ſemp eſt efficax ad impe
trandu; q̃s ponit glo. Luc. xi. ſup
iſta parabola. Quis veſtrũ habebit
amicum etc̃. videlicet vt petat pie.
pro ſe. perſeueranter. et ad ſalutez
Et exponit Vl'. dicens. Pie. ſ. vt pe
tẽs nõ põat obſtacl'm gr̃e et h° ob
ſtacl'm eſt indiſpoſitõ petẽtis ad
illd qd petit. p ſe. q meito cõdigni
vn9 alteri gr̃az ñ merẽtcũ vix ſibi ſuf
ficiat pprĩu meitũ ſ'z illd math. xxv

Ne forte non ſufficiat nobis a vob
Ad ſalutem. q̄r p̄ alijs ad ſalutem
non ptinentib⁹ de⁹ non exaudit.
Perſeuerant̄r. At ille ſi perſeuera
uerit pulſans ꝛc̄. Luc. xi. Et ſub di
tur. Tamē de⁹ ex abundantia pie
tatis exaudit frequenter. etiā cum
non omnes he ↄditiones ↄcurrūt.
ſed his ↄcurrentib⁹ nūq̄ͣ eſt meſſi
cax oratio. B.

CUtrū in oratiõe ſit aliquid d̄
terminate petendū. Re
ſm ſniaȝ Tho. ij. ij. q. lxxxiij. Si loq̄
mur de bonis ſpūalib⁹ vt de v̄tuti
bus. gratia ꝛ gloria. quib⁹ nec hō
poteſt male vti. nec de ſe malū euē
tum pñt habere. talia ſancti abſo
lute petunt. ſm illud p̄s. Oſtende
faciem tuam ꝛ ſal. erim⁹. Et iterū.
Deduc me ī ſemita man. tu. Sed
ſi loquamur de t̄palib⁹. dicendū
ſm Aug. ad p̄bam. de orando deū.
Hoc licet orare quod licet deſidera
re. Tpalia aūt licet deſiderare non
quidem principalit̄. vt ī eis fineȝ
ↄſtituam⁹: ſed ſic quedā admini
cula quib⁹ adiuuamur ad tendēdū
in beatitudinē. inq̄ꝑtū p̄ ea vita ſuſ
tentat̄. ꝛ inq̄ꝑtū nobis organice de
ſeruiūt ad actū virtutū. vt ꝛ ph̄s
dicit .i. Ethicoꝝ. Et ideo p̄ t̄palib⁹
licet orare. q̄ quidē ex q̄ non princi
paliter petim⁹: ſed ī ordine ad ali
ud. eo tenore a deo petim⁹ ſ;ȝ quod
expediūt ad ſaluteȝ. Alit̄ t̄palia de
terminate a deo petere non oportȝ.
q̄r poſſunt malū euentū habere. ꝛ
eis hō poteſt bene ꝛ male vti. Unde
Valeri⁹ dic̄. Nos pleruq̄ȝ id votis
expetim⁹ qđ nō impetraſſe melius

foret. Et Con. Ray. ꝛ Hoſti. Et ad
dunt q̄r dn̄s ꝛ mḡr oīa petēda ↄclu
ſit in ſeptē petitionib⁹: cum docuit
nos orare pater noſter ꝛc̄. B.

CQuō ordinat̄ petitiones in
oratiõe dn̄ica. Re ſm
Tho. vbi ſ. Orō dn̄ica pfectiſſima
eſt. Et ſm Aug. ſi recte oram⁹ non
aliud dicē poſſu⁹. Nā primo ponū
tur ea p̄ q̄ in nobiſipſis fiduciam
excitam⁹. ſ. ↄſideratio caritatis ei⁹
ad nos. q̄r bonū nr̄m vult. Jđo dice
m⁹ pr̄ nr̄. Et ↄſideratio excellētie q̄
p̄t Jđo dr̄. q̄ es in cel'. Deinde ſequū
tur ſeptē petitiões. ꝛ eo ordie q̄ pe
tende ſūt. Prima ptīet ad dilectiōȝ
dei q̄ deū in ſeipo diligim⁹. cū dr̄ ſā
ctificet̄ nomē tuū .i. ſāctuȝ ab oīb⁹
habeat̄. qđ ptīet ad gl'aȝ dei in ho
mib⁹ ꝓpagādā. Scđa ptīet ad dile
ctionē q̄ diligim⁹ nos cū dr̄. adueni
at reg. tuū .i. p̄ quā pen̄⁹ ad gl'am
regni ei⁹ puenire. Tercia petitio p̄
quā petit̄ directe id q̄ btītudīeȝ mē
mur cū dr̄. fiat voluītas tua ſic̄ ī ce
lo ꝛ ī t'ra. Q̄rta ē p̄ quā petit̄ illud q̄
inſtrumētalit̄ iuuamur ad meren
duȝ cū dr̄. Panē nr̄m quotidianū
da nobis hodie. ſiue hoc intelliga
tur de pane ſacr̄ati cui⁹ quotidiā⁹
vſus ꝑficit hōi. in quo etiaȝ intelli
guntur oīa alia ſacramenta. ſiue
etiam intelligat̄ de pane corꝑali.
vt p̄ panē intelligat̄ omnis ſufficiē
entia vict⁹. Quinta eſt remotio ei⁹
quod eſſet impedimētū prime pe
titionis q̄r directe excludit a regno
ſ. peccatum. vnde dicitur. dimitte
nobis debita noſtra ſicut ꝛ nos di
mittim⁹ debitorib⁹ noſtris. Sexta

eſt remotio ei⁹ quod nos impedit
a ſecūda petitione. ſ. ab obſeruan
tia diuine volūtatis cū dicim⁹. Et
ne nos inducas in temptationē.
p quod nō petim⁹ ne temptemur:
ſed vt a temptatione nō vincamur
quod eſt in temptationem induci
Septima eſt remotio penalitatis
preſentis. que eſt impeditiua ter
cie petitionis. ſ. ſufficientie circa vi
tam vnde dicitur Sed libera nos a
malo. A. Poſſunt et alie expoſitio
nes orōnis dominice poni. ſed ꝓpt̄
breuitatem omittunt̄. Ad cōnem
tamē horarū canonicarū ſciēdum
ſm Vl. et in ſum. ꝯf. e. ti. q. cxxij. ꝙ
ſīce hore canonice diuidūt in ſep
tē tpa. ꝙ in his diuſa ſaluatoris
myſteria geſta ſunt. Nā in nocte
naſcitur. orat pnoctās in orōne.
ꝓditioſe tradit̄. capit̄ vt latro cū
gladijs et fuſtib⁹. omnē paciētiā
exhibet gladiū ꝓhibēdo. ꝓditorē
et alios hoſtes ſuos caritatiue ad
monēdo. auriculā abſciſā ſanādo
volūtarie ſe pati oſtēdēdo. ea q̄ iſta
bāt predicēdo. ad locū ꝓditionis cō
gruū ſe trāſferēdo. hoſtib⁹ obuiā
ꝓcedēdo. eos ſolo verbo ſolotenꝰ ꝓ
ſternēdo. ſeipm eis indicādo. oꝓp
brijs falſorū teſtiū ſaturat̄. alapis
a ſeruis ceditur. et vt falſus ꝓpheta
puerili ludo illudit̄. et ꝯſpuit̄. a diſ
cipulis deſeritur a Petro negat̄ et
ꝓtin⁹ oculo miſericordie intuetur
corpus ei⁹ in ſepulchro quieſcit:
anima in inferno. Mane quod eſt
hora pma i ꝯciliū iudeorū ducitur.
falſa teſtimonia cōtra eū querūt̄.
extorta ab ipſo profeſſio veritatis

blaſphemia iudicatur. vincit̄. cū
falſis accuſationib⁹ Pilato tradi
tur. et ſm quorūdam opinionem
reſurgit. Hora tercia accuſatur. he
rodi mittit̄. ab ipſo et ſuo exercitu
ſpernitur. a quo etiā illuſus in veſ
te alba ad examen Pilati remitti
tur. clamorib⁹ iudeorū crucifigitur
a Pilato flagellatur. ſpiritumſan
ctum mittit. Hora ſext̄ iudicatur. ꝯ
demnatur. cōſpuitur. illuditur. ſpi
nis coronatur. arūdine ceditur. cru
cē ſibi baiulās egreditur. felle et
aceto potatur. cū ſceleratis cōputa
tur. blaſphematur. irridetur. tene
bris corpalib⁹ occaſ⁹ veri ſol oſtē
ditur. Hora nona matrem ꝯſolat̄.
clamās moritur. velū tēpli ſcindit̄
terra mouet̄. petre diuidūtur. mo
numēta apiūtur. cēturio ꝯfitetur.
alij ſua pectora tūdētes reuertūtur
Hora veſptina lancea latus ei⁹ pfo
ratur. ex vulnere ſāguis cū aqua
egreditur. Sero quod eſt hora cō
pletorij cenat cum aplīs cenā lega
lem. inſtituit ſacramētalē. lauat
pedes aplōrum et extergit linteo.
aplīs predicat. p eis patrē orat.
ad locū ꝓditionis ꝓperat. triſtitiā
ſuam manifeſtat diſcipulis. trinā
orationē emittit. fact⁹ in agonia
guttas ſudoris ſāguinei defluētis
in terra fūdit. de cruce deponitur. a
romatib⁹ cōdit̄. inuoluitur ſyndo
ne. ſepulchrum lapide pgrandi
clauditur. ſigīt̄. cuſtodit̄. vallatur

ORatoriū. vtrū
liceat cuilibē i domo ꝓpria
habere oratorium priuatum ſ. Rō

Oratoriū in forma eccl'ie non licet
habere abſq; autoritate epi. A. Si
vero non ſit in forma eccl'ie bene li
cet habere cuilibet fideli. vt in ſum.
con. li. iij. ti. xxiiij. q. cxlviij. B. Nec
ibi miſſa celebrari. niſi de conſenſu
epi. et propter neceſſitatem. et q̄ non
fiat inde p̄iudiciū enorme eccl'ie
parochiali. Clericus aūt qui ſine
autoritate epi in tali oratorio cele
brauerit: debet deponi. de conſe. diſ. v.
vnicuiq;. et c. clericos. et c. ſiquis.
A. Idem in ſum. c. li. iij. ti. xxviij. q.
cxlviij. Vbi etiam dicitur ſ'm glo
Ray. q̄ conceſſa licētia edificandi
monaſteriū intelligitur et cōceſſa
edificandi oratoria oportuna īfra
ſepta ei9. Et in allegato. c. ſiquis.
dicitur q̄ in p̄cipuis ſolēnitatib9
nō debz in p̄dictis p̄uatis oratorijs
celebrari: niſi de conſēſu epi. Quod vi
detur intelligēdū q̄n maior viget
neceſſitas q̄ in alijs tpib9. in qui
b9 etiā ſine licētia epi et iuſta cā n̄
debz in talib9 locis celebrari. vt p̄ta
ctū eſt. Itē in dicta. q. cxlviij. dr̄ q̄
quilibz p̄t autoritate ꝓpria facere
hoſpitale ad recipiēdū paupes:
ſine oratorio tn̄. Sz tal' loc9 n̄ gaudz
libtate eccl'iaſtica. et emunitate. vīdi p̄t

Ordo primo cō

munit q̄d ſit. ſ'bz mgr̄m
ſententiarū et Tho. in iiij. di. xxiiij.
Ordo eſt ſignaculū quoddā in q̄ ſpi
ritualis poteſtas traditur ordina
to ad officiū. A. Hec diffinitio fuit
Hug. de ſancto Vict. Et ſ'bz Pe. ibi
actus exterior dicitur ſigcl'm. Sed
executio illi9 poteſtatis dicitur offi
ciū. vt in ſū. cō. li. iij. ti. xxij. q. v. B.

Vtrum

prima tonſura ſiue co
rona ſit ordo. R. Si loq̄
mur de ordine inq̄tū eſt ſacramē
tum et imp̄mit caracterē. iſto mō
tonſura non eſt ordo. q2 nec ſacra
mentū eſt nec imp̄mit caracterem
Et hec eſt ſententia Tho. in iiij. diſ.
xxiiij. Et propter hoc iura int' ordines
non poſuerunt tonſuram. xxxij. di
ſeriatim. lxxvij. diſ. illud. xxiij. diſ.
a ſubdiacono. Si vero loquamur
de ordine non vt eſt ſacramentū.
ſed largo modo p deputacōne ad
diuinū cultum. ſic ſ'm eundē ordo
eſt. et ita nominat' ex. de eta. et q̄li.
cum cōtingat. Sed quod ibi dicit
Ber. q̄ eſt idē quod pſalmiſtat9
non eſt ſic. vt in ſe. ſ. patet. A. Nō
eſt ergo p̄ma tonſura ꝓprie ordo:
ſed diſpoſitio ad ordines. vt in ſū.
con. eo. ti. queſti. ij. B.

Vtrum

pſalmiſtat9 ſit ordo.
R. ſ'm Tho. in iiij. di. xx
iiij. In decre. di. xx. v. cleros. pſalmi
ſtat9 ſecund9 ab hoſtiario inter or
dines ponitur non q̄ ſit ſpālis or
do: ſed q2 eſt officiū ordini. ſ. lecto
ratui annexū. xxiij. di. pſalmiſta.
Nam q2 pſalmi cū cātu pnūciant'
ideo lector dicit' pſalmiſta et cātor
quod eſt qddā officiū int' ordies
A. Con. Pe. vt in ſū. eo. ti. q. iij. B.

Quot

ſunt ordines. R. ſ'bz
ſententiam Tho. in
iiij. di. xxiiij. Si ꝓprie accipia9 ordi
nes inq̄tū ſūt ſacramēta. ſeptē ſūt.
quatuor. ſ. minores. vt hoſtiari9. le
ctor. acolit9. et exorciſta. et tres ſa
cri. ſ. ſubdiacon9. diacon9. et p̄ſbr

Si vero largo modo ſumam⁹ ad de
tur minoribus p̄ma tonſura ſiue
pſalmiſtat⁹ vt q̄dā dicūt Et de hoc
habes ſi p̄cedētib⁹ duob⁹ .ꝯ. Sacris
vero addet epat⁹ .q tūc vtꝫ ſit ordo
habes i ſe .ꝯ. A. hoc cōit tenēt oīs
theologi .ſ. ꝙ ordines ꝓprie ſūt tm̄
ſeptē. vt in ſum. ꝯ. eo. tit. q. iiij. B.

Utrꝫ epat⁹ ſit ordo. R. ꝫ ſm
Tho. in iiij. diſ. xxiiij.
Ordo poteſt capi dupliciter. Uno
modo ſm quod eſt ſacramētū. Et
ſic oīs ordo ordinat ad ſacramē
tum eucariſtie. vnde cū eps non
habeat q̄tū ad hoc poteſtatē ſupi
orem ſacerdote: epat⁹ nō eſt ordo.
Alio mō poteſt cōſiderari ordo ſm
quod eſt officiū quoddā reſpectu
quarūdā actionū ſacrarū. Et ſic cū
eps habeat poteſtatē in actionib⁹
gerarchicis reſpectu corpis myſti
ci ſup̄ ſacerdotē: epat⁹ erit ordo. Et
iſto mō loquūt quāqꝫ iura. vt cum
dicit ꝙ nō pōt ꝯmittere ea que ſūt
epalis ordinis niſi epo. ex. de ꝯſec.
eccle. aqua. A. Et ſic ordo accipitur
aliqn̄ p ſacramēto. aliqn̄ p gradū
dignitatis. vt a patet in ſū. ꝯ. e. ti.
q. iij. Hoc cōit tenēt oēs theolo
gi. ſ. ꝙ ordies ꝓprie ſunt tantum ſe
ptem vt in ſum. eo. tit. q. iiij. B.

Utrꝫ ordo ſit vnū ſacramen
tum. R. ꝫ ſm Pet. Unū
eſt. nō vnitate indiuiſibilitatis ſic
pūct⁹. nec ꝯtinuitatis ſic linea. nec
pfectione vni⁹ forme ſic corp⁹ aīa
tū. ſed eſt vnū pfectiōe vni⁹ finis.
ꝙ cū ꝯſtituat ex diuerſis ordibus
ſpālib⁹ oēs ordināt ad vnū actū
ſ. ꝯſectionis eukariſtie. A. ſic etiā
ꝯd⁹ dr̄ vna ſꝫ eūdē vt i ſū. e. t. q. v. B

Utrꝫ in ordie ꝯferat grā. R. ꝫ
ſm Tho. a Pe. in iiij.
diſ. xxiiij. In ordie ꝯfert grā gratū fa
ciēs q̄ neccia eſt nō ſolū ad digne
ſuſcipiēdū ſacrm̄: ſꝫ etiā ad digne
miſtrādū. A. Item in ſū. ꝯ. e. t. q. ix. B.

Utrꝫ ordo liberet a fortuna ſer
uili. R. ꝫ ſm Ray. Nō ſolū
epalis dignitas: ſed etiā ſacdotal
liberat a ꝯditiōe vel a fortuna ſer
uili. vel aſcripticia. di. liiij. ſi ſeru⁹
ſciente. Et ſm canōes. etiā a curia
li fortuna ſiue vinculo. q vt dictū
eſt liberat a ſeruili q̄ fortior eſt. di.
liiij. frequēs. a. c. ex antiqs. Unde
quātū ad hoc non tenet illud. c. ſi
ſeruus ſciente. A. Quia illud. c. eſt
quedā lex que reuocat p ius cano
nicū. ſm glo. ibi p rōnē ptactā. B
Verūtn̄ curialis nō dꝫ ordiari. vtꝙ.
ordinād⁹. ꝯ. xv. A. l. q incipit. xv. B

Utrꝫ votū caſtitatis ſit āne
xū ordini ſacro. R. ꝫ ſm
wil. Nō. vt patet in grecis q̄ nō te
nent ad ꝯtinētiā nec apud nōs illi
qui iuitis vxorib⁹ ordināt. A. Ta
les tn̄ nō pñt debitū exigere licet
teneāt reddere. vt ſ. impedimētū.
xi. ꝯ. i. in additiōe. B. Sꝫ tale votū
ānexū eſt ordini ex ꝯſtitutiōe eccle
ſie ꝓpt honeſtatē ſacri ordis. ſicut
Hug. notauit. xxviij. diſt. in prin.
A. Cō. Tho. ſcdā. ij. q. lxxxviij. B.

Quot modis ordinatio di
cit ſimoniaca. R. ꝫ
Ray. Quatuor modis. Nā alia ex
pte ordiatoris tm̄. Alia ex pte ordi
nādi tm̄. Alia ex pte vtuſqꝫ. Alia
ex neutrius pte vide .ſ. ſimoia. i. ꝯ. vi.

ORdo ſcďo quo
ad titulū a temp⁹. Vtruz nē
ceſſe ſit inſtrumētum in ordinatō
ne exhibitum corporaliter tangi.
Et ſm Tho. in iiij. diſ. xxiiij. Quidaȝ
dicūt ɔtactū inſtrumētoꝝ matri
alium ab eo qui ſuſcipit ſacramē
tum non eſſe de neceſſitate ſacmē
ti: ſed ſolaȝ porrectionē. Tamē ipa
verba forme videtur oſtendere ꝙ
ɔtact⁹ materie ſit de eſſentia ſacra
mēti ꝙ dicit̄. accipe hoc vel illud ⁊c̄.
A. Primam opinionez ſequit̄ Al.
quam etiā non omnino reprobat
Tho. licet ſecūba videat̄ ſibi tutior
vt patet in ſum. cō. li. iij. ti. xxiij. q
xi. Vbi etiam patet ꝙ Hoſti. mul
tum diſcrepat ab his. Ideo hic paſ
ſus penitus videtur ambiguus. ꝓ
pterea pars tutior eſt eligenda.
extra de homi. petitio. ⁊ de preſbi.
non bapti. veniens. ibi. Non intel
ligit̄ iteratū: qđ ābigit̄ eē factū. B

VTrū plures ordines eodem
die poſſint cōferri. Et
ſm Ray. Vno die non debent con
ferri vni omnes minores. niſi hoc
obtineat de conſuetudine eccleſie
Item vn⁹ ordo ſacer cum minoribꝫ
vel duo ſacri nullo modo cōferūt̄
eodem die vni. diſ. lxxvij. in ſingu
lis. ⁊ c. quicunqȝ. ex. de eo qui fur.
or. ſuſ. cum hic lator. extra. de tēp.
or. litteras. ⁊ c. dilect⁹. Et de pena
epi qui cōtra hoc ordinat. habes
ī. ordinator. § xiij. Ille vero qui fur
tiue ɔtra predictam formam ordi
nez recipit: debet depoi. diſ. lxxvij
ſubdiacon⁹. extra. eo. qui furt. or.
ſuſ. innotuit. Si tamen receptis īcō
tra ɔſuetudinē patrie quatuor mī
norib⁹ ordinib⁹ ſubdiaconatum
eadem die furtiue recipiat. pōt per
mitti miſericorditer: in minoribus
tantum miniſtrare. Etſi intrauerit
religionē ⁊ vita moreſqȝ ei⁹ exege
rint: abbas ſi voluerit: in alijs or
dinib⁹ poterit diſpenſare. vt in di
cto. c. cū. B. Et idē ſm Hoſti. ſi duos
ſacros ordies ſil' recepit. A. Idez in
ſum. ɔ. eo. ti. q. xiij. B. Sȝ ſi lata fuiſ
ſet p⁹ excōicationis ſnia. cōtra ſic
recipiētes. A. id eſt fuiſſet inhibi
tū ne ſic ordies recipent̄ ſub pena
excōicatiōis vt in dicto. c. innotuit.
B. ⁊ nihilomin⁹ recepint: nō pote
rit cū eis diſpenſari niſi ꝑ papam
vt in dicto. c. innotuit. A. hoc vide
tur ſentire Goff. ⁊ Hoſti. qui abſo
lute dicunt ꝙ qui poſt interminati
onez anathematis ordinatur. nō
poteſt cum eo diſpenſari niſi ꝑ pa
pam niſi quo ad minores ordines
in quib⁹ hoc caſu poteſt diſpenſare
etiā epiſ. ſm Hoſti. ⁊ in ſu. eo. ti. q.
xiiij. Sȝ hec videt̄ intelligēda ſꝫ diſ
tinctiōȝ Ray. q̄ dicit. vt pȝ in dicta
q. xiiij. ꝙ ſi qs ɔtra ꝓhibitōȝ factā
ſub pena excōicationis: clādeſtine
recepit duos ordines ſil'. tūc non
poterit cū eo in executiōe ordinum
etiā ſi religionē intrauerit diſpēſa
ri niſi de licētia pape. dicto. c. inno
tuit. Si vero aliquis recepit furti
ue ordinem ſacrū vel non ſacrum
diſtingue: ꝙ aut fuit ꝓhibit⁹ ſub
interminatōe anathematis: aut nō
In pmo caſu poterit cōdigā ſatiſfa
ctione pmiſſa cū eo vt in ſuſceptis

miniſtrer ordinibus eps diſpēſa
re. etſi intrauerit religionem: etiā
in ſuſcipiēdis poſtq̄ aliquādo tēpe
fuerit in ea laudabilit̄ conuerſatus
In ſecundo aūt caſu poterit cū tali
etiam in ſeculo remanēte poſt condi
gnam ſatiſfactionem tam in ſuſce
ptis q̄ in ſuſcipiendis ordinibus
diſpenſare. extra. de eo qui fur. or.
ſuſ. c. v. hec ibi. Et dicitur quis ꝓprie
furtiue ordinem ſuſcipe qui contra
conſcientiam ſui epi: et ſine exami
natione ꝓmouetur. ſm glo. extra
de eo qui fur. or. ſuſ. c. v. B. Et addit
Hoſti. q̄ etiam papa de facili non
diſpenſat. De diſpenſatione cū or
dinatis ab alieno epo et hmōi. ha
bes ſ. ordiatis. i. ſ. ante pe. t. B.

Utrum in ordine faciendū ſit
ſcrutiniū. Reſpō ſm Hoſt
Circa hoc faciēdū eſt duplex ſcru
tiniū. Unū ante ordinationē quod
diligent̄ faciēdū eſt. extra. de elec
nihil eſt. ſ. epi. Et icipit in feria q̄r
ta pcedēte ſabbatum ordinatōis.
et durat vſq̧ ad dictum ſabbatū
p archidiaconū quidē de iure cōi.
extra. de offi. archid. ad hec. a. c. vt
noſtrū. A. olim eps eligebat ſcru
tatores ſeu examinatores. xxiiij. di
quando. Et notat̄ in ſum. eo. tit. q.
xvij. ſ; Goff. Sed vt hic dicitur. a
etiam ibi hodie de iure ſpectat exa
minatio ad archidiaconū. B. Qui
habebit diligenter inquirere de vi
ta ordinandi. de genere. de patria.
de etate. de titulo ad quem ordina
tur. de loco in q̄ cōuerſat̄. de ſciētia.
de fide. et de aliis q̄ cōtinēt̄ in regl'a
apoſtolica. de quibus dicitur ſ. or
dinand9. quaſi p totum. Et ſic in
ſabbato qui ꝓbati ſunt: epo p̄ſe
tent̄. xxxviij. di. qn̄do. A. Iſtud. c. po
ti9 e. xxiiij. di. B. Aliud ſcrutiniū fit in
ipſa ordinatiōe quando ordinan
di epo preſentantur. ante altare:
cū archidiacon9 dicit. Poſtulat
ſancta mater eccl'ia et cā ordinato
re interrogante. Scis illos eſſe di
gnos. Et rn̄det. Quātū hūana fragi
litas ac̄. Et q̄de p̄ſtatori i tali reſpō
ſione nō peccat: dū tn̄ contra cōſciēti
aꝫ nō loquat̄. ex. de ſcruti. i or. fa. c
vno. Alioquin contra. xxviij. q. v. ſ. i
A. Meli9 facit dicdū. c. vinci. B. Nā
quē neſcit indignū: debꝫ p̄ſumere
dignuꝫ. ext. de ſup. dubiū. Q; ſi ar
chidiaconū remordeat cōſcientia
de aliquo qui nō ſit dign9: tūc an̄
q̄ veniat̄ ad ordinationeꝫ ſecreto
ſtudeat ab epo denūciare. ext̄. de
ſcru. in or. fa. c. v. Etſi eps nolit deſi
ſtere archidiacon9 debet ſe ſubtra
here. etſi nō pt ſine ſcandalo: debet
illa verba dicē tanq̄ miniſter eccle
ſie que non iudicat de occultis. ſed
nullo modo crimen litteris debet
publicare. Cōcordat Innocen. A.
Idem in dicta. q. xvij. a ſe. B.

Quid ſi ſine examinatōne
quis eſt ordinat9. R.
Reſpō ſm Hoſti. Si ſit notori9 a dign9 ſi
peccat: q2 tales nō ſūt examinādi
arg. xxiiij. diſ. nullus. A. fallit hoc
in epo conſecrādo qui q̄uis ſit no
tus: tamen examinatur. xxiij. diſ.
qui epo. ſ; Gof. a. i ſum. cō. e. ti. q
xix. Sed ſi indignus ſit deponi debꝫ
B. ex. de cor. vici. expoſuiſti. Si vero
ſit ignotus q̄uis dign9 deponēd9

eſt xxiiij. diſ. c. vlt. ⁊ ml'to fortiꝰ ſi
indignus. l. diſ. ex penitentibus. A
Item in dicta queſti. xix. B.

Quid ſi in examinatõe cri
mẽ ſuuz nõ expoſuit
Reſm Hoſti. ordinãdꝰ tenetur ↄfi
teri crimina ſeu impedimenta no
toria iuris vel facti: niſi fuerit cum
eo diſpẽſatũ. diſ. l. ex penitentibus
Item tenetur ꝓdere ḡuia ſeu enoꝛ
mia. ſ. q̄ etiã pꝰ pniaz executõz im
pediũt. vt homicidiũ ſimonia in oꝛ
dine ⁊ hmõi. A. Etiã ſi ſint ſecreta.
vti. c. q̄ſitũ. ex. de tẽp. oꝛ. B. Alia ve
ro que nõ ipediũt nõ tenetur. ex. de
temp. oꝛ. c. fi. Si vero fraudulenter
defectus ſubticet. non habebit exe
cutionem ordĩnis ſic ſuſcepti. ex. de
tenũc. niſi cum pridem. ſꝫ pſone. Si
vero ↄfitetur ⁊ diſpenſetur cum eo
ſecurus erit ſm Inno. vt vlterius
non accuſetur. Aliter ſecus. xxxiiij
diſ. c. vlt. A. Potius videtur. xxiiij.
diſ. c. fi. B. Si non diſpenſetur ⁊ ni
hilominꝰ ordinetur: non debet ordi
natꝰ in illo ordine admitti. lxxxv.
diſ. ſiquis ſane. Con. Goff. A. Idez
in dictã. q. xix. B.

Quibꝰ tpibꝰ debẽt ordĩes
ↄferri. Reſm Rap
Ordĩnes gñeraliter ↄferri pñt in
ſex temporibꝰ anni. ſ. in ſabbatis
quatuoꝛ temporũz. Et in ſabbato
ante dominicã de paſſione domini
Et in ſabbato ſancto paſce. di. lxx
v. c. vlti. extra. de temp. oꝛ. de eo. P
pa vero poteſt ↄferre ſbdiaconatũ
in diebus dominicis. ⁊ in aliis pci
puis feſtiuitatibus. Item in domi
cis diebꝰ ſolẽnibꝰ q̄libet eps pt ↄ

ferre minores aliq̄bꝰ. ita tñ q nõ
ml'tis: ne videatur generalẽ ordia
tionez facẽ. vt notatur in dicto. c.
de eo. Con. Hoſti. ⁊ Goff. ⁊ aliĳ. A
Idem in ſum. con. eo. titu. q. xxx. B.

Quare ſacri ordĩes ſemp
fuit cõferendi i ſab
bato. Reſꝫ Hoſ. q ſabbatũ ſignificat
requiẽ. ⁊ qui trãſit ad clericatũ irre
uocabiliter p ſuſceptionez ſacri oꝛ
dinis tranſit de labore ſecularium
negociorũ ad vacãdũ ſpũalibus.
diſ. lxxxviij. fornicari. Et apl's. ĳ.
Thimo. ĳ. nemo militãs deo: ipli
cat ſe negociĳs ſecularibus. Con.
Inno. ⁊ Goff. A. Con. etiã Vl'. vt
in dicta. queſti. xxx. B.

Vtrum aliquo mõ ordĩes ſa
cri poſſint cõferri i do
minica. Reſm Rap. Si in ſabbato
ordinationum tam ordinans q̄ oꝛ
dinandꝰ ↄtinuaret ieiunium: nec
comederet niſi forte celebrando tũc
in mane ſequẽtis dominice poſſet
ſacer ordo ↄferri: q tũc mane diei
dominice intelligitur trahi ad ſab
batũ ꝓpter ↄtinuationem ieiunĳ.
Et idẽ intelligẽdũ eſt de nocte ante
diẽ paſche ſi tũc celebraret vt erat
mos antiq̄tꝰ. A. ſ. q in dicta nocte
poſſint ordĩnationes fieri: ⁊ non in
aliĳs noctibus ſm Innocẽ. in. c. li
teras. extra. de temp. oꝛ. B. Porro
talem continuationem ieiunĳ nõ
expedit facere: niſi i neceſſitate Cõ.
Hoſti. ⁊ Innocenti. ⁊ aliĳ. A. Hec
partim fuerunt dicta Rap. ⁊ par
tim alioꝝ. vt patet in dicta. q. xxx.
vbi etiã dicitur ſꝫ glo. Rap. q cõti
nuatõ ieiunĳ ſic dꝫ intelligi. q die

ſabbatí a nocte ſequenti nihil cōe
batur vel fumat vel bibatur. Et ſm
Jnno in dicto. c. litteras. celebrās
die ſabbati non debet ſumere niſi
corpus ⁊ ſanguinem. B.

¶ Que pena eorū qui extra ſta
tuta tpa ſacrū ordinē
ſuſceperūt. R. Non debent permitti
in ſuſceptis ordinib⁹ miniſtrare.
extra. de tēp. or. c. ij. Tamē caracte
rē ſuſceperunt. Et eps impoſita eis
primo penitentia ꝯpetēti ſuſtinere
poterit vt poſtea in ſuſceptis ordi
nib⁹ miniſtrent. ex. de tēp. or. ꝯſul
tationi. Et ſm Jnno. Ber. ⁊ wil. q̄
addit. ꝙ ſec⁹ eſt in ordinib⁹ ſuſci
piendis. A. Jdē in ſū. cō. eo. t. q. xx
xiij. Si tñ ante miniſtrent. habes
ſupra. diſpenſatio. §. vi. v. ix. Ordi
natores vero debēt ꝑuari autorita
te ordinandi. vt in eo. c. ij. B

¶ Quid ſi aliquid omittatur
in ordinatione de for
ma. R. ſm Ray. Si aliquid omitta
tur quod ſit de ſbſtantia: aut etiā
ſi dubitet vtrū ſit de ſba: tota ordi
natio debet iterari quaſi nihil ſit fa
ctum. Nihil em̄ intelligit̄ iteratū
quod neſcitur eſſe factum. de ꝯſec̄
diſ. v. ſolemnitates. Si aūt omiſſū
eſt id de quo expſſū eſt ꝙ nō eſt
de ſba. nō dʒ ordinatio iterari: ſed
q̄d omiſſūʒ eſt dʒ ſtatuto tpe cau
te ſuppleri. ex. de ſac. ite. c. pſbr. ⁊
c. v. Con. Jnno. A. Jdē in ſū. ꝯ. eo. ti
q. xxxiij. B. De eo qui ſcient̄ ordi
nē iterat. habes ſ. diſpēſatio. §. vij

¶ Que ſūt illa que non ſūt de
ſubſtantia. R. ſʒ Ray.
Expreſſum eſt ꝙ de ſba non eſt ip
ſum temp⁹ ordinationū. ex. de tēp.
or. ſane. Jtem nec etas ordinandi.
di. lxxvij. ſbdiacon⁹. ⁊ in. c. veteri.
Jtē nec vnctio. ex. de ſac. vn. c. v. cir
ca finem. ⁊ de ſac. non ite. c. v. Jtē
ꝙ ordinād⁹ in pſbiterū vel diaco
num recipiat impoſitionē man⁹
epi. A. ſ. tactu corpali. vt in. c. vlt.
de quo ſtatim. B. ex. de ſac. vnc. ite.
c. vlt. Jtem ꝙ ordo recipiat a ꝓprio
epo. vel ꝙ non recipiat quiſ oms
ordines ſimul. ſed ſeruatis debitis
interſticiis. ex. de tēp. or. ꝙ trāſlati
onē. ⁊ c. litteras. ⁊ ix. q. ij. Lugdo
nenſis. Con. Hoſti. Et ſʒ eūdē Ho
ſti. ⁊ etiam Hug. ⁊ wil. non eſt de
ſubſtantia ꝙ ordinās ⁊ ordināds
ſint ieiuni. A. Hoc cōiter tenēt doc.
licet Ray. de hoc dubitauerit. vtʒ
in ſū. eo. tit. q. xxxiiij. B. Sunt alia
de quib⁹ neſcitur vtrū ſint de ſbſtā
tia vel non. vt miſſa. de qūa etiam
Hoſti. dicit dubiū. A. Jn dicta. q.
xxxiiij. B. Tamē in minorib⁹ ordi
nib⁹ non videt̄ dubiū ꝙ miſſa non
eſt de ſubſtātia. A. Forte hoc pōt
intelligi ex conſuetudine. que eſt
optima legū interps. ff. de legi. ſi
de interptatione. Jtem ad materi
am aduertendum ſm Jnno. ⁊ in
dicta q. xxxiiij. ꝙ cum in ordinatō
ne alicui⁹ in diaconū vel ſacerdotē
omiſſa eſt man⁹ ipoſitio. ⁊ poſtea
ſuppletur. dicūt etiam omnes ora
tiones que precipiuntur dici quā
do fit man⁹ impoſitio. qꝛ ipſi man⁹
impoſitioni adherent. Et de man⁹
impoſitōe fit mētio i ordib⁹. Jdē dic̄
ꝙ vbi diuiſi ⁊ diuiſi ſūt act⁹. ñ ē ite
rādū: ſʒ ſupplēdū. ſic in ordinatiōe

ſacerdotis ali⁹ act⁹ eſt tenere ma⁹
ſup caput· ali⁹ dare ei calicē ꝛ pate
nam· quorū ſi aliquod defuerit le
gitime factū· non erit poſtea iterā
dum Quidam tamē dicunt· ꝙ hec
duo· ſ· de calice ꝛ ð patena nō ſunt
ſupplenda ꝙ nō ſunt de ſubſtātia
tamen ſecurius eſt ſupplere Itez ſi
pars alicui⁹ oꝛōis omiſſa eſſet·
a capite inchoanda foret. Tamē
in ordinib⁹ multe oꝛōnes poſſunt
eſſe que nō ſunt de ſbā ordinis· vñ
ſi tal' ordo legitime collat⁹ eſſet nō
ꝓpter hoc reiteraret̃· Itē ſi tm̄ vna
man⁹ īūcta eſt· poſtea ſoli⁹ alteri
us man⁹ īūctio ſupplenda eſt· et
vbi in oꝛōnib⁹ dicit̃ man⁹ ī pl'ali:
dicet̃ man⁹ in ſingl'ari ꝛ̄ tñ ſi facta eſ
ſet vnctio in aliquo· ꝛ ñ dicta ora
tio· vel ecōuerſo: repetendum erit
vtrūqꝫ· ꝙ act⁹ non ſunt diuiſi: cuꝫ
in oꝛōnib⁹ fiat mētio de vnctione·
Item quod omiſſuꝫ eſt debet ſup
pleri p euꝫ qui ordinauit· Quod ſi
fieri non pt̄: p aliū ſuppleri poteſt·
Item ſi ep̄s in ordinādo ex infirmi
tate deficiat p euꝫ poſtea vel p ali
um inchoabit̃ vbi ipſe dimiſerat
niſi ſint aliq̄ coherētia· vt vnctio ꝛ
oratio· vt dictū eſt· vel niſi vn⁹ ſit
act⁹ vt patet in forma ꝯſecratiōis
eukariſtie ꝛ in forma baptiſmi· c⁹
parte iaꝫ dicta ſi deficiat miniſter
per aliuꝫ reincipit̃ forma in bapti
ſmo ꝛ in miſſa ab illo loco· qui pri
dieq̃ꝫ· Con· Hoſtie· Item quod di
ctum eſt omiſſum caute ſuppleri·
Hoſti· in· c· p̄ſbr· ex· de ſac· ite· vbi
ꝛ Inno· ponit p̄dicta· vt ꝛ patet in
dicta· q· xxxiiij· exponit ꝙ fiat ſup
pletio tp̄e ordinationis· ꝛ veniat
patiens defectū· quaſi miniſtrans
ep̄o· nec erit intentio ep̄i· nec ipſi⁹
ꝙ orationes ſuper ip̄m iterent̃· ꝛ cū
venerit ep̄s ad id quod omiſſum
eſt ſuppleat· ꝛ poteſt fieri vl'tio p⁹
alios ei⁹ dē ordinis: vt magis cele
tur· Poteſt etiam ep̄s ei dicere Va
de ꝛ porta mihi libꝝ vel aliam reꝫ·
quaſi credāt circūſtātes ꝙ ꝓpt̃ mā
datū ſibi iniūctū ipo fuerit manuꝫ
vel etiā in capella ſua paucis ꝛ bo
nis ſecretarijs vō̄tis priuatim pote
rit ordines celebrare· Quouſqꝫ āt
hoc ſupplemētū recepit: executiōeꝫ
ſuſcepti ordi̅s nō hebit· lij· di· ſolici
tudo· ꝛ ex· de ſac· ite· c· v ꝛ ibi glo· ꝛ
in dicta· q· xxxiiij· B.

ORdo· iii· quo
ad caracterez· Vtrū in q̄libꝫ ordie
imp̄mat̃ ſpāl' caracter· ꝛ an cara
cter vni⁹ ordinis p̄ſup ꝑōat caracte
rē alteri⁹ ordinis· Re ſꝫ Tho· in iiij
di· xxiiij· In quolibet ordine ſicut ꝯ
fertur ſpāl' p̄tās: ita imp̄mit̃ ſpāl'
caracter· nec caracter vni⁹ ordinis
preſupponit caracterez alteri⁹ ordi̅
nis Nam recepto ordine poſteriori·
et pretermiſſo precedenti· non pro
pter hoc debet reordinari· in ipſo
poſteriori· extra· de de· per ſal· pro
mo· ca· vnico Concordant Theolo
gi omnes. A. Idem in ſum· con· li·
iij· ti· xxij· queſti· vi. B.

VTrum ante caracterē ordinis
preexigatur caracter
baptiſmi ꝛ confirmationis· Re ſꝫ m
Tho· vbi ſup̄· Caracter baptiſmi
preexigitur de neceſſitate· quia eſt

fundamentū oīm ſacramentorū.
extra, de pſb. non bapti. c. v. ⁊. c. ve
niens. Sed caracter ↄfirmationis
non ꝑexigitur de neceſſitate. quin
ſine illo recipiat quis caracterem
ordiſ. tñ de ↄgruo ꝑexigit. Cō. Pe
⁊ alij. A. Idē in ſum. eo. ti. q. vij. B

¶ In quo actu imprimit ca
racter i ſingulis or
dinib⁹. ſcdm ſententiam Tho. in
iiij. diſ. xxiiij. ⁊ xxv. Sacerdotal ca
racter imprimitur qñ datur ei ab
epō calix cū vino. ⁊ patena cū pa
ne ⁊ ſub debita forma verborū. q̄r
tunc ↄfertur ei poteſtas ad princi
palem ei⁹ actum. qui eſt ↄſecrare
corp⁹ ⁊ ſāguinem xpi. A. Pe. aūt
dicit ꝙ in ordine ſacerdotali imp̄
mitur caracter i impoſitiōe man⁹.
que eſt organū organorū. ⁊ orga
num ↄſecrationis. ⁊ miniſtratio
nis ſacramentorū. vt in ſum. ↄ. eo
ti. q. x. B. Diacono vero imp̄mitur
in datione libri euangeliorū. tunc
enī datur ei ptās legēdi euāgelia
in eccl'ia. q̄d eſt ei⁹ ſecūdari⁹ actus
in quo īcluditur principatis. ſ. diſ
penſatio ſacramenti eo mō q̄ dici
tur ſ. diacon⁹. Subdiacono vero in
porrectiōe calicis vacui. A. ſ. ↄſecrati
ſcdm Pe. ⁊ Al. ⁊ in dicta. q. x. B. q̄r
hab₃ portare vaſa dominici corpis
et ſāguinis. Acolito in acceptiōe
vrceoli ⁊ candelabri. ſed precipue
vrceoli q̄r ei⁹ eſt preparare vinū ⁊
aquā ad miniſteriū. ⁊ accipit hec
ab archidiacono. nō ꝙ archidia
con⁹ ↄferat ſacramētū ordinis quī
ↄfert v̄tute v̄borū q̄ dic̄ eps. A. ſcdm
Al. ⁊ Pe. magis videt̄ imp̄mi cara

cter cū datur cādelabrū: ꝙ in dati
one vrceoli. Itē dicit Pe. ꝙ in tra
ditione quam facit archidiacon⁹
fit ptātis collate expreſſio. vt in ſ. i
dicta. q. x. B. Exorciſte cum recipit li
brum exorciſmorū. Ei⁹ enī officiū
eſt exorciſmos memorie ↄmenda
re. ⁊ manus ſup cathecuminos et
energuminos ponere. A. Energu
min⁹ eſt demoniac⁹ ſcdm catholicon.
B. Lectori cū datur liber ꝓphetarū.
q̄r ei⁹ officiū eſt ꝓphetias legere et
cathecuminos prima erudimēta
fidei docē. Hoſtiario cū ↄfertur ei
claues hoſtiorū eccl'ie q̄r eius offici
ū ē dignos ad ſacramēta recipe:
et indignos excludere. Hec ſupta
ſunt breuiter ptim de Tho. vbi ſ. ⁊
partim ex canone. di. xxiij. A. ſ. in. c
ſubdiacon⁹. cū mltis alijs ſe. Et p̄
dictis quo ad exorciſtā. lectorē. ⁊
hoſtiariū. Cō. Pe. vt i dicta. q. x. B

¶ Sed nūquid laicus qui om
nino neſcit litteras re
cipit caracterem ſi ordinetur. ſcdm
Ray. Credo ꝙ recipet: q̄r ex q̄ bap
tiſatus eſt ſuſceptibilis eſt cui⁹li
bet ſacramēti. cū baptiſmus ſit ia
nua oīm ſacramētorū. xxxij. diſ. ve
rum. circa ſi. ⁊ facit ad hoc. v. q. ij. ve
nīm. v̄ ſed dicitur. A. Melius in. c.
veniens. ex. de pſb. nō bap. B. hoc
tamē nllo mō d₃ fieri. xxxiij. di. ↄſ
Sed q̄d ibi dr̄ ꝙ ſbſtātia ſacerdo
cij ſunt eloquia diuina. non intel
ligitur ꝙ ſit de ſbā ordinis: ſ₃ d̄ ſbā
executionis. Idē hoſti. A. Idē in ſu.
ti. iij. ti. v. q. iij. Aduertendum eti
am ꝙ laicus qui nullū habet ordi
nem: poſſ₃ oib⁹ alijs pretermiſſis

recipe ordine; ſacerdotalez ſʒ theo
logos cōiter. licet Hug. dixerit ꝙ
non poteſt recipere: niſi habeat ad
minꝰ primaʒ tonſuram. vt in ſum.
con. li. iij. ti. xxij. q. xl. v. B.

Utrum qui coactus ordinať re
cipiat caracterez. ſ. ſeķz
Ray. Si coactio fuit ↄditionaľ: vt
p aliquā ↄminatōez vel cruciatū
vtiqꝫ recipit caracterez. ar. di. lxxii
ij. vbi iſta. xlv. diſ. de iudeis v. q. v.
ꝙ quidā. Nā in tali caſu volūtas ē
ſaltez indirecta. de qua Augꝰ. Vo
luit facere ꝙ voluit viuere. A. xv. q.
i. merito. B. Sed ſi coactio fuit ab
ſoluta vt ſi omnino inuitꝰ violen
ter teneať ſub manu ordinatoris.
nullum recipit ordinē. vt de bapti
ſato pʒ ſ. baptiſmꝰ iiij. ꝟ. iij. Con.
Hoſti. ꝛ Goff. A. Idē in ſū. ↄ. eo. ti.
q. xliꝛ. B. Sed an taľ teneatur cōti
nere. ꝛ an retineat priuilegiū cleri
cale. habes infra. ordinatꝰ i. ꝟ. viij.

Ordinandus.

Quales debeāt eſſe ordinā
di quibꝰ regimē animarū cōmitti
debet: oſtendit apľs v. Thimo. iij.
vbi ponit tredecī capľa: dicēs. Pri
mo oportʒ epm eſſe irreprehēſibilē.
Scdo vniꝰ vxoris virūz. Tercio ſo
briū. ałꝫ. dicit nō vinolentū. Quar
to prudētem. Quinto pudicuz. Sex
to ornatuz. Septimo hoſpitalez.
Octauo doctorē. Nono nō percuſſo
rem. decimo nō litigioſū. Vndeci
mo non cupidum. Duodecimo do
mui ſue bene prepoſitum. Tredeci
mo parum. infra ſubdit. non neo
phitum. Hanc eandez regulaz tra

dit ad Titum v. licet aliquantulū
varientur verba. Et licet apoſtolꝰ
videatur dictam regulam in epis
poſuiſſe extendenda tamen eſt ad
omnes ordinandos: vt pbat Aug
di. xxxiiij. cognoſcaꝰ. A. aľ cognoſ
camꝰ. B. ꝛ Amb. di. lxxx. v. apľs. A.
Hoc videtur potiꝰ dictuʒ Aug. qui
ibi ſiǧtur. Et idē quod H nōtaťi ſū.
cō. li. iij. ti. v. q. v. B. Sūt ꝛ alia. x. im
pedimēta ordinādorū iure poſitiuo
inducta. q̄ſi addantur ad pdicta
tredecim capľa erunt viginti tria.
que reqͥrūtur circa ordinādos. vii.
Xiiij. ꝙ nō ſit ſolemniť penitens.
Xv. nō curialis. Xvi. nō rōcinijs
obligatꝰ. Xvij. nō ſeruꝰ. Xviij. nō
corpe viciatus. Xix. nō illegitime
natus. Xx. non qui diſtulit bap
tiſari. vſqꝫ ad egͥtudinez mortalem.
Xxi. non pegͥnꝰ vel ignotꝰ. Xxij.
non minor in etate. Xxiij. non fe
mina. De his nūc p ordinē ē dicēdū

Primū ergo capľm apľi
ce regľe ē ꝙ ordi
nandus irreprehenſibilis ſit. Quod
ad Tituʒ dicit ſine crimine. nō eſt
intelligendū de quolibet crimine.
Aliť nllꝰ poſſet ordinari. ꝙ nēo ſi
ne c̄mie viuit. Vn̄ Hiero. exponit
irreprehenſibilez. v. nō obnoxiū rep
henſioni. A. v. cōdenationi. vt in. ꝟ.
nūc aūt. de q̄. ↄ. ꝛ notať in ſū. li. iij. ti.
ij. q. v. vbi notāť q̄ in hoc. ꝟ. ponūť.
B. Nā res pene ↄtra naturā ē vt ſi
ne peccato aliquis ſit Sed taľ eli
gať cꝰ ↄpatiōe ceteri grex dicāť de
hoc di. xxv. ꝟ. nūc aūt. Poteſt tn̄ in
telligi. ſine c̄mie idiſpēſabili vľ ēc
ſine c̄mie qđ reqͥrit diſpēſatōꝫ ꝛ nō ē

adhuc diſpenſatum. De qua mate
ria habes ſup̄. diſpenſatio. ℣. vij. ⁊
viij. A immo. ℣. i. per totum. B. vel
ſine crimine enormi. de quo vide ſu
pra. crimen. ℣. ij. ⁊ ſup̄. enormia. ℣.
i. A. Breuiter intelligitur de crimi
ne digno ꝯdēnatione. vt dictū eſt
.ſ. quod impedit ꝓmouendū vel de
ījcit iam ꝓmotū. quod aliqñ reci
pit diſpenſationem. ⁊ aliqñ non.
vt pꝫ ſup̄. diſpenſatio. ꝑ totum. B

Scđo ordināds⁹ ſit vni⁹ vxo
ris q̄d ē intelligēdū
negatiue ⁊ nō pluriuꝫ .ſ. ꝙ nūq̄ ha
buerit duas vxores. di. lxxxij. ꝓpo
ſuiſti Nā niſi ſic exponeret ſequere
tur ꝙ virgines ⁊ qui nūq̄ habuiſ
ſent vxorē nō poſſent ꝓmoueri. q̄d
eſſꝫ abſurdū. A. Idē in ſum. li. iij. ti
iij. q. i. fin̄ Ray. Vl. ⁊ Hoſti. B. De
materia ei⁹ q̄ plēs hūit vxores. et
dr̄ biga⁹ hēs ſup̄. bigamia. ꝑ totū

Tercio ordināds⁹ ſit ſobri⁹
⁊ non vinolent⁹ Et
quidem quare ſobrietas vini ⁊ po
tus requirit̄ in ordināndo. habes ꝯ
ſobrietas. ℣. i. ⁊ ij.

Quarto ordinandus ſit
prudens. Debet
eīn habere triplicē prudētiam. ſ. ſa
cre ſcripture. xxxvi. di. ꝑ totū. Itē
ſecularium lraꝝ. A. ſ. i. ꝙ tū expediūt
ad ſalutē: ⁊ nō vltra. vt in. ℣. ſi ecō
tra. de q̄ ꝯ. B. xxxvij. di. legi⁹. ℣. ſi ecō
tra. ⁊. c. ſe. Itē ſclariū negociorū.
A. ſ. i. ꝙ tū ad ſalutē expediūt. al' ſe
cus ꝙ nemo militans deo. ⁊c. extr̄.
ne cle. ł mo. c. i. B. xxxix. di. ꝑ totū
De iſta materia plene habet̄ ꝯ. ſci
entia. ꝑ totū. ⁊ ſup̄. diſcē ⁊ ſupra.

magiſter. i. ⁊ ij.

Quinto ſit pudic⁹. vt mo
rib⁹ ⁊ v̄bis pudici
tiam īdeſinēt oſtēdat. Vñ Can. i.
gene ſpōſe ⁊ p̄dicatores. turturi cō
parant̄ aui. ſ. caſte. Naꝫ verecūdia
īgenuos ꝓdit natales vt ait Amb
lxxxvi. diſ. nō ſatis. A. Idē in ſum.
ꝯ. ti. iij. ti. vij. in prin. B. De mateia
pudicitie habet̄ ſatis ꝯ. pudicitia.
A. Et q̄ ad clericorū pudicitiā ſpe
cialiter ſup̄. cleric⁹. i. ⁊ ij. ꝑ totū. B

Sexto ꝙ ſit ornat⁹ orna
mēto iīteriori ⁊ exte
riori. de q̄ dictū ē ſup̄. clericus. i. ℣. ij.

Septio ꝙ ſit hoſpitalis
Hiero. Dom⁹ cli
coꝝ oib⁹ debet̄ eē cōēs. xvi. q. i. qm̄
Nā hoſpitalitatis hortator eē ñ po
terit: q̄ domū ꝓpriā hoſpitib⁹ clauſe
rit. xlij. di. ℣. i. Itē ꝙ pietas hoſpita
litatis remunerat̄ eternalit̄. Math.
xxv. hoſpes erā: ⁊ col. me. Itē remu
nerat̄ tpalit̄. i. Thimo. iiij. Exerce
teipm̄ ad pietatē Et ſeq̄tur Pietas
ad oīa vꝫ ꝓmiſſiōeꝫ hn̄s vite q̄ nc̄
eſt ⁊ future. Vñ abrahā ⁊ Lot hoſ
pitales erāt. ⁊ āgelos recipe meru
erūt. A. vt in dicto. ℣. i. xlij. di. B. Et
ad iſtā hoſpitalitatē ꝑtinet etiā edu
ci elia. de q̄ hēs ſup̄. elia. i. ⁊ ij. ⁊ ſu
pra. clericus. iiij. ℣. v

Octauo .ſ. ꝙ doceat. Vñ
et dicit doctoꝝ
Vbi ſciēdū ꝙ doctrina ordināndoꝝ
dꝫ i duob⁹ ꝯſiſtē. ſ. i diſciplina cor
rectionis. de qua dictum eſt ſup̄. cor
rectio. i. ꝑ totum. Itē in ſermone p̄
dicationis. de quo dicitur infra p̄
dicator. per totum

¶ Nono ꝙ nō ſit pcuſſor. de qua matēia vide in
fra. pcuſſor. Cōcedit at mgr̄is et
officiatib. decias a plat̄is aliq̄lis
verberatio minoꝝ. vt ſup̄. ex. dica
tio ii. ꝟ. ii. et vii.

¶ Decimo non litigioſus. Et q̄re q̄d ſit liti
giū. a q̄le pctm̄. a q̄re litigioſus ꝓ
hibetur ordinari. habetur ſupra. li
tigium. per totum.

¶ Undecimo nō cupid⁹. i. auarus.
Nam talis ordinari n̄ deb;. Et ē du
plex rō. Prima ē q cupiditas eſt
radix oīm maloꝝ. i. Thimo. vi. ex
tra. de ɔſti. nā ɔcupiſcētia. a. xlvii.
diſ. vicū. a. c. bonoꝝ. Secunda eſt
quia mens ei⁹ cupiditate aſtricta
ſemp auꝝ a reddit⁹ cōputat. gra
tius mnet auꝝ ꝙ ſolem. xliiii. diſ.
ſic hi. iii. q. v. accuſatores. De aua
ricia q̄ vide ſup̄. auaritia. a ſupra.
negociatio. Ei.

¶ Duodecio ſit domui ſue v fami
lie bene ꝓpoſit⁹. ſ. q eam honeſte
regat et eā; a vitiis ad v̄tutes v̄bo
et exēplo trahat. xlvii. diſ. ꝟ. neceſ
ſe. Sed q̄re ſpālit in ordinādo hoc
reqͥrit. ſꝫ. ſm Ray. Duplex eſt rō.
Vna q nō habet frontē reprehendē
di alios q̄ ſuos negligit corrigē. vt
in p̄dicto. ꝟ. neceſſe. Alia rō q p̄ſu
mitur vehemēter ɔtra eū de crīe ne
gligētie q̄d adeo magnū eſt q eti
am depoſitionē inducit. lxxxi. diſ.
dictum. Si tn̄ ſn̄ culpa ſua familia
mala eſſet. nō imputaret ei. xlvii.
diſ. ſicut hi. A. Poti⁹ in dicto. ꝟ. ne
ceſſe. B. in ſi. a. c. q̄ualib;. A. Itē in
ſum. cō. li. iii. ti. xiii. q. ii. ſm Ray. q
addit. Itē poſtꝙ ꝓmot⁹ fuerit ad
ep̄atū deb; eſſe bn̄ p̄poſit⁹ domui
ſue v eccleſie ſue. q n̄ debet pl̄a ec
cleſiaſtica bn̄ficia a marie q̄ curā;
hn̄t aīaꝝ annexā. vni q̄ualibet ex
cellētie pſone vno tpe cōmittē: ſꝫ
ſingl̄a ſingul̄. lxxxix. diſ. ſingula.
vii. q. i. in apibus. B.

¶ Tredecimo n̄ neophi tus. Qui s
dicat neophit⁹ in fide: et q̄re ꝓhi
beāt ordinari. ſꝫ. hēs ſup̄. neophit⁹.
Sil̄r et neophitus in religione ſu
pra. nouitius. ꝟ. penult. A. potius vi
detur. ꝟ. vlti. B.

¶ Decimoq̄rto nō ſolē nitēr pe
nitens: q tales non dn̄t ordinari.
diſ. l. ex penitētib⁹. et. xxxvi. diſ. il
litteratos. A. In. hoc. c. nihil vidēt
de hoc hr̄i. B. Et de tl̄i penitētia hr̄
infra. pnia iii. Sꝫ q̄re tl̄es n̄ dn̄t or
dinari. ſꝫ. ſm Ray. Quadruplex ē
ratio. Pria: q nō ſūt digni recipe
vaſa ſacroꝝ q̄ dudu; fuerūt vaſa
vitioꝝ. diſ. l. illd. Lic; eīn pctm̄ de
letū ſit p pn̄iā reman; tn̄ cicatrix.
ſ. irregularitas q̄ ipm̄ impedit. v. q.
i. vētū. Scda ē timor ne itēꝝ laba
tur q̄ q̄re timor de ɔſuetudīe p̄ſtina
ſurgit. lxi. diſ. i. ſacerdotib. in ſi. Ter
tia eſt ſcādalū ppl̄i. Cum eīn talis
pn̄ia n̄ imponat n̄ ꝓulgatiſſimo
crīe: vt q totā cōmonit vrbē: xxvi.
c. ſi. n̄ poſſet talis ſine alioꝝ ſcā
dalo miniſtrare. xl. diſ. de his vero
Quarta ē: q n̄ hr̄et frontē reprehen
dēdi alios. cū ipe ſibi tacit⁹ ꝯſideret

eadē ſe ɔmiſiſſe vl' maiora. xxv. diſ
primū. xlij. diſ. Si. Idem Tho. i. iiij.
diſ. xiiij. A. Idē i ſū. li. iij. ti. xv. q. v.
B. Poteſt aūt cū eis diſpēſari i mio
rib' ꝑpt̄ neceſſitatē vl' vtilitatē ec
cleſie. diſ. l. placuit. Et hoc p epm.
exq̄ nō ē ei ꝓhibitū. ex. de ſe. exco.
nup. Sꝫ ſi abſq; diſpēſatione ſcient̄
ordiat ā ĩdiſcrete diſpēſat: debꝫ p̄
uari ꝑtate ordinādi. vt i dicto. c. ex
penitētib'. A. Idē i ſū. eo. ti. q. ij. B.

Quindecimo nō curi alis. V
bi ſciendū ꝙ curialis ſm Ray. tri
plicit̄ dr̄. Primo mō large dicunt̄
curiales illi q̄ q̄cūq; ɔditione obli
gati ſūt curie alicuius publice ꝑta
tis. ſiue ſint milites ſiue aduocati.
ſiue iudices. ſiue officiales. ſiue eti
am hiſtriones. ⁊ breuit̄ q̄cūq; ha
bentes officiū honeſtū vl' inhoneſ
tū. dūmō curie obligati ſint. Scd'o
ſtricte dicūt̄ curiales q̄ curāt ⁊ ge
rūt honeſta curie officia. vt decuri
ones. iudices ⁊ ſimiles. Tercō ſtric
tius dicūt̄ q̄ in cā ſāguinis ſūt offi
ciales ⁊ q̄ dū ꝑtātib' obediret ſāg
uinē humanū effuderūt. ⁊ dicūt̄
iſti curiales a cruore. Alij dicūt̄ a
curia. Omēs āt curiales ĩdiſtīcte
ſm Ray. ꝓhibent̄ ordinari. n̄ p̄us
ſint abſoluti a cuia. diſ. li. c. ij ⁊ iij.
Sed poſtq̄ a curia ſunt abſoluti.
diſtīgue: ꝙ ſi exercuerūt ſeua. vt
officiales vl' milites q̄ ſanguinē
humanū effuderūt. ſiue turpia ⁊ ĩ
honeſta vt hiſtriones. nō pñt ꝓ
moueri. diſ. li. c. v. et. iij. et xlvi. diſ.
clericus v̄ſus clerici. et de cōſe. diſ.
ij. ꝑ dilectiōe. Si v̄o honeſta offi
cia exercuerūt. vt iudices. aduoca
ti. tabelliones. et hmōi. in cauſa ci
uili. ſiue pecuniaria admittūt̄. diſ.
lxi. oſius. Sꝫ in cauſa ſāguis repel
luntur. vt ſup. homicidiū iiij. §. v.
Sūt āt ſm Ray. tres p̄ncipales cau
ſe. q̄re curiales ordīnari ꝓhibētur
Prima eſt ꝙ q̄dam ex p̄dictis fre
quent̄ irregularitatē ɔtrahunt ex
officio ſuo. Scd'a eſt ꝙ tales q̄n̄q;
repetūtur. ⁊ ſic eccleſia ꝑturbatur.
Tercia ꝙ p̄ſumit̄ ɔtra eos ꝙ non
trāſeāt ad delicatū voto religionis:
ſed vt fugiāt rōcinia dn̄oꝝ ſuoꝝ.
diſ. li. c. v. et. iij. liij. diſ. legem. Idem
Goff. ⁊ Hoſti. A. Idē in ſum. cō. li.
iij. tit. xvi. q. v. ij. et. iij. B.

Sedecimo nō rōciniis obligatus.
ſic ſūt tutores. curatores. ⁊ hmōi.
De quibus an ſint ordinandi. vide
ſupra. obligatus. per totum.

Decioſeptimo non fuꝰ.
de q̄ materia habes ſ. fuꝰ ij. p totū.

Decimooctauo nō cor
pore vitiatꝰ. de q̄bus īfra. vitiatus
corpe. Et nō hic ꝙ q̄cūq; hꝫ hunc
defectū ꝙ n̄ pōt bibere vinū. nō de
bet ordīai. vt no. ij. q. vij. ipi apli.
A. In glo. B. ꝙ talis miniſtrās cōi
care debet. de ɔſec. diſ. v. eps deo. ⁊
de conſec. diſ. ij. peracta.

Decimonono n̄ filius ſa
cerdotis. nec al's illegitime natus.
ſupra. illegitiꝰ. per totum.

Vicesimo nō q̄ diſtulit baptiſmū ſcā

ſiquis adultus ſan⁹ diſtulit bap
tizari. et poſtea in egritudine timo
re mortis ſe baptizari fecerit. pmo
ueri nõ pt. Et cã ẽ: q p̃ſumit nõ ve
re cõtritus. Nã nõ ex volũtate ſʒ ex
neceſſitate videtur recepiſſe baptiſ
mum. diſ. lvij. ſiqs. de peni. diſ. vij.
nullus. Aliã cãz addit VI. ſ. vt per
hanc penã hões inducerent nõ ne
gligere ſuã ſalutẽ. Talis tñ pt p
moueri duobꝫ caſibus. Primus. ſi
poſt baptiſmũ fides ꝛ vita eius p
babilis apparuerit. Scḋs ſi raritas
cleri(c)oꝝ hoc exegerit. vt in dicto c.
ſiquis. Sʒ cũ baptiſm⁹ tollat oĩe
peccatum ꝛ ſeq̃lam peccati. vt diſ.
xxvi. deinde. et. c. vna. q̃re nõ tollit
irregularitatẽ iſtam. Rñ. ſm Ray.
Quia baptiſm⁹ ita dilatus inducit
eam: vnde nõ pt eã tollere. q idem
non opat otrarios effect⁹. ar. ex.
de baptiſmo. maiores. vltra medi
um. ver. ſʒ hec tãq̃ incõpoſſibilia.
et. xxvi. diſ. deinde. Secus tñ eſt de
illo q̃ diſtulit eukariſtiã vſqꝫ ad ta
lem egritudinez. q ꝓpter hoc nõ re
pellitur ab ordine. diſ. l. is q̃ vo. Et eſt
ratio diuerſitatis. q baptiſm⁹ vix
vel nũq̃ pt differri ſine culpa ꝛ eti
am ſine piculo. ſʒ corpo q̃nqꝫ differt
ſine culpa. ſ. ex reuerentia. diſ. v. c.
ad ei⁹. et de pe. diſ. v. c. v. ver. paue
at. et de cõſe. diſ. ij. q̃tidie. ꝛ. c. vt
quid paras. A. Idẽ in ſum. li. iij. ti.
xx. q. vij. ꝛ. iij. ſm Ray. ꝛ VI. B.

Viceſimoprimo

nõ p
egri
nus ꝛ ignotus. de q̃bus vide infra. or
dinatio. §. vi. ꝛ vij. et infra. peregri
nus ij. per totum.

Viceſimoſecũdo

non minor in etate. Vbi ſciẽdũ q
a ſeptimo anno. A. ſ. cõpleto. ſic in
fra dĩ de anno. xij. ꝛ colligit ex tex.
et glo. c. in ſingulis. de q̃ infra. B.
vſqꝫ ad. xij. pt recipe p̃ma tõſurã ꝛ
minores ordines. pter acolitatum.
quẽ pt⁹. xij. tñ recipiet. diſ. lxxvij.
in ſingul. Subdiaconatũ vero reci
pere pt i. xviij. Diaconatum in. xx.
Preſbiteratũ in. xxv. vt ĩ de. gene
ralez. de eta. ꝛ q̃li. ꝛ ſufficit attigiſ
ſe pdictũ tps. ar. ex. de elec. cum in
cunctis. A. Et notat glo. ĩ dicta de.
generalem. B. Sʒ epatũ nõ ñ poſt
cõpletũ. xxx. annũ. vt in dicto. c. cũ
in cũctis. A. Aduertendũ etiã q ſi p
ſona puecte etatis vult ordinari. ñ
ſtatim ꝓpt cõplemẽtuʒ etatis debet
ad oẽs ordines. puehi: ſʒ ſm Ray.
ꝛ Hoſti. ꝛ in ſũ. cõ. dcã. q. xij. p ſep
tẽ annos pt recipe oẽs ordines hoc
mõ. In duobꝫ p̃mis ãnis recipiat
quatuor miores. reliq̃s q̃nqꝫ ãnis:
oẽs alios. lxxvij. diſ. q̃ſcũqꝫ. diſpẽſa
tiue ꝓpt necitatẽ eccleſie poſſet la
icus oẽs ordines recipe p ãnũ ꝛ di
midiuz. Mõach⁹ vo p annũ. lxvij.

Viceſimotercio

non ſcia. de quo ha
bes ſupra. ſcia. §. i.

Ordiator ſiue

ordinãs. Quid ſi eps non
baptizatos ordinat. vide ſup. bap
tiſmus iiij. §. ñ.

Que

pena ordinãtis aliquẽ
infra etatẽ. Rñ. Prio q̃
dez q in ei⁹ otueliã ille q̃ ſic ordina
tus fuit debet ſuſpẽdi ab executõe

illius ordinis vſq̄ ad legitimā eta
tem. et ipe ordinās debet ſuſpendi
a collatione ordinū ⁊ ꝯpelli ꝓuide
re taliter ordinato in bn̄ficio ꝯpetē
ti. extra. de tēp. or. vl̄ nō eſt. A. Idē
in ſum. li. iij. ti. xxij. q. xij. ſm Ray.
Et cō. glo. in c. de. generalem de eta.
et q̄li. B. de etate aūt quā ordinan
dus debet h̄re vide ſup̄. ordinād9. ſ.
p̄t. A. qui incipit. xxij. B. Et h̄ in
fra. ſ. viij.

Que pena eius q̄ minores or
dines cū ſubdiacona
tu. vl̄ duos ſacros ordines ſimul cō
fert. R. Si hoc fecit ex certa ſcīa de
bet deponi. li. diſ. q̄ in aliquo. Si vo
ex negligētia debet p̄uari ptāte. cō
ferendi talem ordinem. diſ. xxxvi.
qui eccleſiaſticas. ⁊. q. i. ſi q̄ epi. ex.
de tēpo. or. litteras. et. c. dilect9. A.
Idem in ſum. eo. ti. q. xvi. B.

Utrum eps ſcienter ordinās
indignū peccet morta
liter. R. ſm Tho. in. iiij. diſ. xxiiij.
Sic qꝛ infidelis ē dn̄o ſuo ꝯmittēs
indig̊ eius miniſteriū p̄cipue cū
hoc vgat in detrimētū eccleſie ⁊ ho
noris diuini. qui ꝑ bonos miſtros
promouetur. Et ſi nō p̄nt tot boni
inueniri miſtri meli9 ē h̄re paucos
miſtros bonos. q̄ mltos malos. xx
iij. diſ. tales extra. de eta. et q̄li. cū
ſit ars. Con. Al. A. Idē in ſum. eo.
ti. q. xxiij. vbi etiā additur ſm eū
dem Al. q̄ abſq̄ omī dubio q̄cūq̄
indignum ſcienter ꝓmouet ad ſa
cros ordines: vl̄ ad q̄dcūq̄ bn̄fici
um eccleſiaſticū mortalit̄ peccat.
Nec excuſat nobilitas vt malus ꝓ
moueat. qꝛ q̄to nobilior tanto eſt

nociuior. Nec puto inquit ſufficere
q̄ neſcit eū eſſe malum: ſ; neceſſa
rium eſt ad euitandum pctm̄ ſcire
eum eſſe bonū ꝑ talem rōnē; qua
lem poſſibile eſt h̄ri de hoīe. Et ſi di
citur q̄ al̄s nō eſſet ita vtilis. om
nino nihil valet: qꝛ oīs vtilitas tē
palis ſp̄uali eſt poſtponenda. Idē
indignus dicitur dupliciter. ſ. con
trarie et priuatiue. Cōtrarie: q̄ con
trariū habet dignitati. ⁊ ille nullo
modo eſt ꝓmouēdus. Priuatiue:
qui p̄uat̄ ꝯdecentibus dignitati. n̄
tamē habet ꝯtrariū. Et in talibus
ꝓpter neceſſitatē aliq̄ꝝ eccleſiarū
que indigēt litteratis ⁊ defēſorib9
poſſet diſpēſari. vt a cōi h̄ret de ec
cleſia donec addiſceret. S; puto q̄
ſine peccato mortali non poſſet ei
conferri cura vel prebenda: ſ; expē
ſe ꝓ eo poſſent fieri de eccleſia. vel
de beneficio eccleſie quod alteri in
terim cōmitteretur. hec ille. B.

A quo poſſint ⁊ debeant or
dines ꝯferri. R. ſm
Ray. Preſbri et oēs īferiores regu
lariter debent ordinari a ſuis epis.
lxvij. diſ. c. vno. ⁊. xxiiij. diſ. epus.
Sed q̄d dicit̄ in p̄dictis. c. q̄ debet
adeſſe aſſenſus ſuorū clericoꝝ. ſm
Hoſti. eo ip̄o q̄ non contradicunt
conſentire p̄ſumuntur. A. Idem in
ſum. eo. ti. q. xxvi. B.

Utrum alienus eps poſſit or
dinare alienū clericū.
R. Nullum debet ordinare preter li
centiā ſuperioris epi ipſius. Et in
telligitur ſuperior in hoc caſu eps
de cuius dioceſi iſte q̄ ordinari vult
eſt oriundus. vel in cuius dioceſi

beneficium eccleſiaſticū h₃ vel vbi
habet domiciliū licet alibi nat⁹ fu
erit Inferiores aūt plati ſiue religi
oſi ſiue alij nō pn̄t talem licentiā
dare. niſi haberent a ſede apoſtoli
ca q̄ poſſent ſbditos ſuos a quo vo
luerint epō facere ordinari. Itē nō
pt̄ talem licentiam dare officialis
epi. ſ; epō in remotis agente vica
rius eius in ſpūalibus generalis.
vel ſede vacante. capl'm ſeu is ad
quē tūc adminiſtratio ſpūaliū p
tinet pn̄t licētiā dare. Religioſi q̄
qui a ſuis platis ſūt in nō exēptis
prioratibus deputati p̄ores a eorū
ſocij pn̄t a locorū dioceſanis q̄ ibi in
ibi morātur licite ordinari licet nō
ſint de ipōꝝ dioceſibꝰ oriūdi. a hec
omnia extra. de temp. or. cū nullꝰ.
li. vi. Quicūq; aūt alienū ſine licē
tia ſcienter ſeu affectata ignoran
tia ordinauerit p ānū a collatione
ordinū ē ſuſpenſus. et interim cleri
ci ſui abſq; ipiꝰ licentia pn̄t a vici
nis epis ordines recipe. A. poſt q̄
ſui epi in hoc caſu fuerit ſuſpenſio
manifeſta. vt in c. de quo ſtatim.
B. extra. de temp. or. eos. li. vi. Et p
iſtā decretalem reprobata ē opio
dicentiū q̄ quis ordinare poterat
alienū ſub ſpe ratihabitionis. De
ordinatis ab alieno vide īfra. ordi
natus ī ſ. ā ūplt. Qn̄ aūt ordinans
alienū teneatur ordinato puidere
de beneficio. vide ſup̄. bn̄ficiū. ī ſ.
vij. De ordinatōe vō vltramōtano
rū ab epis italianis habes ī ſe. ſ.

Vtrū epīs italie poſſit ordi
nare vltramontanū
clericum. R. Nō. niſi habeat licen
tiam a papa vl' ab epō vnde ē oriū
dus vl' in cuius dioceſi eſt benefici
atus. et p patentes ipiꝰ epi l'ras
continentes cauſā rōnabilem q̄re
ipm nolit vl' nō poſſit ordinare. Et
qui ɔtra hoc ordinati fuerint. ſuſpē
ſi ſunt abſq; ſpe diſpenſationis. A
Etiam a ſede ap'lica obtinende. vt
in c. ſepe. de quo infra. vbi etiam
addit. Omnibꝰ nr̄is penitētiarijs in
hibemus diſtricte. ne abſq; nr̄a li
centia ſpāli cum taliter ordinatis
diſpenſent vel ſuas eis tradāt l'ras
per quas cū ipis debeat diſpenſari.
B. Et ordinantes debent condigne
puniri. ex. de tēp. or. ſepe. libro. vi.

Que ſunt pſone quibꝰ ordi
natores phibentur cō
ferre tonſuram clericalem. R. nul
lus epīs vel quis alius debet ipā
cōferre infanti niſi forte religionē
intraret. A. ſ. de conſenſu parentū
vel tutorū. et non al's vt ſupra. no
uitiꝰ ipn. B. nec illitterato. nec hōi
dioceſis aliene ſine lnīa. A. ſ. legi
tima. de qua ſup̄. ſ. v. B. nec ɔiuga
to niſi volente religionē intrare. ā
ad ſacros ordines pmoueri. ſ. quā
do de iūre pt. vt infra. ordinatio cō
iugatorū. ſ. ij. Et qui cōtrafecerit. p
annum ſuſpenſus eſt a collatione
tonſure tm̄. extra. de tēp. or. nullꝰ.
li. vi.

Vtrū epiſcopus q̄ reſigna
uit epatum poſſit or
dines cōferre. R. Si renūciauit lo
co tm̄. pt ordines ɔferre ſic aū ſi ro
get a xpō loci epō. Si vō īnūciauit
loco a digitati. pt nihilominꝰ oēs
minores ɔferre: ſed ſacros non pt.

Et quicūq̧ ab eo ſcienter recepꝫit
minores. ſine lr̄ia ſui epi. d̄ iure cō
muni deberet depoṅi. vij. q. i. epſ in
dioceſi. et. ix. q. ij. epm. diſpenſati
ue tn̄ pn̄t in ordinib⁹ deſeruire. Si
vero a tali recepit ſacros ordines
ſcienter: nō recipit executionez. Si
vero ignorāter. poterit eps cuz eo
diſpēſare niſi ignorātia fuerit craſ
ſa ꝛ ſupina. extra. de or. ab eo qui
renū. c. i. Vtrū aūt abbates poſſint
ordines cōferre hēs ſup. abbas. ꝭ.
i. A. Idez qd̄ in hoc ꝭ notat in ſū. li.
iij. ti. xxij. q. xxvi. ſm Ray. ꝛ Hoſt.
Ibi etiaz additur ſm Inno. q̄ ab
bas exorciſtatū et acolitatū cōfer
re n̄ p̄t niſi hoc habeat ex p̄uilegio
Item ibi dicit q̄ p̄ſbr p̄t conferre
pſalmiſtatuz. xxiij. diſ. pſalmiſta.
quia pſalmiſtatus non eſt ꝓprie
ordo. vt ibi d̄r. et ſup. ordo. i. ꝭ ij. B.

Vtrū eps poſſit cōpellere cle
ricum ad ſuſcipiēdos
ordines. c. Rͤ. ſm Ray. Si ordo ſit an
nexus beneficio vl̓ dignitati quaz
habet: vtputa. ſi electū in archidi
aconuz vult cogere ad diaconatuz.
aut decanū. archipreſbiterum. ab
batem. vl̓ p̄poſitū vult cogere vt ſi
ant p̄ſbiteri. pōt p ſubtractionem
illius beneficij cogere diſ. lx. inoua
mus. et extra. de elec. cū in cūctis.
et de eta. et q̄li. c. i. Quin etiā ſi elec
tus ad regimen parochialis eccle
ſie nō fiat ſacerdos infra ānū. ipō
iure p̄uatus eſt illa. ex̄. de elec. licet
canon. et. c. cū ex eo. li. vi. ꝛ ſupra.
eccleſia ij. ꝭ i. Fallit tamen ſi ex iuſ
ta cauſa remanſerit. dicto. c. cuz ex
eo. in ſi. A. De hoc dictū eſt ſupra.

abſolutio i. ꝭ ij. v. ſcd̄s eſt in addi
tione. B. Sil̓r fallit ꝓpt iuſtaz cau
ſam i p̄us dictis: vtputa. ſi poſt q̄
archip̄ſbr vl̓ abbas ꝛ hmōi ꝯfir
matus fuit ꝛ añ ordinationē fact⁹
eſt irregularis ſine culpa: vt q̄ p
didit manū vl̓ oculū. Vn̄ et in dic
to. c. cū i cūctis d̄r. Si canones non
obſiſtāt. Secus ſi cōtraxit impedi
mētū culpa ſua. in q̄ caſu p̄uādus
eſt Et in hoc caſu loq̄t dictū. c. i. de
eta. et q̄li. Itē Hoſti. et Goff. A. Et
etiā Vl. vt in ſū. eo. ti. q. xlviij. B.

Quid ſi talis ordo ſit ānex
us illi dignitati vl̓ be
neficio qd̄ obtinz. c. Rͤ. ſm Ray. Nō
debet eps eū inuitū cogere ad ordi
nē. al̓r puniend⁹ ē. diſ. lxxiiij. c. i. et
ij. et. c. vbi iſta. Niſi hoc exigat ne
ceſſitas vl̓ vtilitas eccleſie: vt q̄ in
diget miſtris. et nulli alij vl̓ pau
ci ſūt idonei. q̄ tūc cogere p̄t. ita q̄
ſi ſe excuſet rōne criminis qd̄ dicat
ſe commiſiſſe. debet eps ꝓmouere
alios et illuz remouere a beneficio
qd̄ obtinet. niſi al̓r eſſet valde vti
lis vl̓ neceſſari⁹. ex̄. de eta. et q̄li. q̄
ris. Et ita intelligi p̄t. lxxiiij. diſ. cō
ſuluit. Si v̄o excuſet ſe rōne alteri
us impedimēti nō ꝓuenientis ex de
licto ſuo. vt infirmitas. ꝛ hmōi. n̄
debet cogi. al̓r appellare poſſet. ſicut
et tutor datus. A. ſ. qn̄ ei⁹ iuſta ex
cuſatio nō admitteret. vt in. l. de q
ſtatiz. B. ff. qn̄ app. ſit. l. i. ꝭ ſiquis
tutor. Si aūt excuſet ſe ſola volun
tate abſq̧ alia cā. debet compelli p
ſubtractionem officij et beneficij.
diſ. lxxiiij. c. iij. ꝛ. iiij. ꝛ in predicto.
c. quexis. Item Hoſti. et Goff. A.

Similit̃ et Vl. vt in dicta. q. xlviij.
Vbi etiã addit ſm eoſdem q̄ dr̃
exigere vtilitas eccleſie. qñ eccleſia
indiget aliquibus miſtris. et ſũt
alij idonei in eccleſia p̃ter iſtũ quẽ
ep̃s vult cõpellere. Neceſſitas autẽ
eſt. qñ eccleſia indiget miſtris et
null9 alius in eccleſia eſt idone9. B

¶ Pone q̄ vtilitas exigit q̄ aliq̃s ordinet: ʒ ep̃s
non ex hac cã ſʒ ex odio compellit
iſtum vt ordinez recipiat. nũq̃d te
netur obedire. R̃e. ſm Ray. Credo
q̄ ſic. Licet em̃ ep̃s peccet ſic p̃cipi
endo. iſte tñ obedire debet. ex q̄ non
eſt malũ q̄d p̃cipit: immo iuſtũ et
vtile eccleſie. arg. xi. q. iij. quid ḡ.
xxiij. q. i. quid culpatur. in ſi. xxxiij.
q. v. maifeſtũ. Idẽ Hoſti. et Goff.
A. Idem in ſum. eo. ti. q. liij. Et adũ
tendum q̄ ſine iuſta cauſa coact9
ad ordines p metum qui caderet in
conſtantẽ. nõ tenetur cõtinere ſm
Jo. et glo. Ray. Alij vero dicit q̄ te
netur ar. xlv. diſ. de iudeis. vt in ſũ.
eo. ti. q. l. Et hoc vltimũ tuti9 eſt. de
quo etiã infra. ordinatus i. ſ. v. B.

¶ Quid ſi clericus vult p̃mo
ueri. et ep̃s nõ vult. R̃
Reſpon. ſm Ray. Si clericus hʒ
ius petẽdi ordines forte ratione be
neficij cui ordo eſt annexus. ep̃s ñ
poteſt eum prohibere q̃uis ſciat
peccatum eius occultum. Et ita po
teſt intelligi extra. de tempo. or. ex
tenore. Si vero non habet ius petẽ
di non tenetur ep̃s eum ordinare.
Porro regularis nullo modo debet
ordinari contra voluntatem ſui pre
lati. extra. de tẽp. or. ad aures. Idẽ

Goff. Hoſti. et Ber. A. et etiã glo.
Ray. vt in ſum. eo. ti. q. lij. B.

¶ Quid ſi ſciam ep̃m meum
hereticum vel ſciſma
ticum occultũ: et compellit me ad
ordines. R̃e. ſm Goff. Nõ debeo obe
dire. ſʒ potius permittere me excõi
cari q̄ a tali recipere. extra. de ſen.
exco. inquiſitioni. Tales em̃ cõfer
re non poſſunt ordinis executionẽ
quam non habent. i. q. vij. dayber
tum. Et idem ſi ſciam prelatum me
um ſuſpenſum. excõicatum. vl' int
dictuz. Quid tamen ſi a tali ordina
tus ſum. vide infra. ordinatus i. ſ.
ꝑt A. Idẽ in ſum. eo. ti. q. liiij. vbi
habetur id quod in iſto ſ. dicit̃. B

¶ Quid de illo q̄ ſcit ep̃m ſuũ
ſimoniacum et tamẽ
precipit ei q̄ recipiat ordines ab
eo. R̃e ſm Tho. ſcda ſcde. q. c. Nul
lo mõ debet obedire ſiue manifeſta
ſiue occulta ſit ſimonia. dũmõ ipẽ
ſciat. Et hoc itellige ſi ep̃s ẽ ſimoni
acus in ordine ſuſcepto. immo poti
us debet p̃mittere ſe excõicari. ar.
extra. de ſen. exc. inquiſitioni. Qʒ ſi
ignorabat euz eſſe ſimoniacũ cuʒ
tñ eſſet. q̃tũcũqʒ ſit occultũ: et iſte
ignoret. nõ recipit executionẽ ſed
indiget diſpenſatione. et hoc in de
teſtationẽ criminis. i. q. i. ſiq̃s a ſimo
niacis. Idem Hoſti. et Ray. Addit
Tho. q̄ ſi epus ſimoniacus eſt ex
alia cã põt ab eo recipere ordines
dũmõ ſit occultũ. q2 nõ ẽ ſuſpẽſus
quo ad alios: ſʒ ſolũ q̄ ad ſeipſum.
Addit Hoſti. q̄ ſi poſſuʒ obtinere
vt ordiner: ab alio debeo facere. A.
Hodie idẽ dicẽdũ ẽ de omi ſimoiaco

quod de excōicatō · cū oīs qui quō
libet dando vl' recipiendo ōmiſerit
ſimoniam vl' eius mediator extite
rit excōicationē incurrat papalē.
ↄ cui⁹ abſolucō pape reſeruat: vt
in extrauag. Eugenij q̄rti. q̄ icipit.
cum deteſtabile. B. Quib⁹ clericis
debet p ordinatorem de beneficio p
uideri. vide ſupra. beneficiū i. § xvij.
Et de ordiato ad titulū patrimonij
ſui. ibi. § xviij.

Ordinatus pri
mo cōmuniter. Querit g.
Quid ſi aliquis in pctō mortali ex
iſtēs fuerit ordiatus. R. ſm Ray.
Siue ſit occultum ſiue manifeſtū.
ille qui cum hoc recipit ordīnez vl'
quecūq alia ſacra. mortaliter pec
cat. diſ. xl. multi. diſ. xxv. illd. xi. q.
iij. audi. Idē Tho. in. iiij. diſ. xxiiij.
A. Con. etiam Pe. vt in ſum. li. iij.
ti. xxij. q. xxij. B.

Utrum ordīatus exiſtens in
pctō mortli: poſſit ſine
peccato vti ordīne ſuſcepto. R. ſm
Tho. in. iiij. diſ. xxiiij. Non poteſt.
Nam facit cōtra illud preceptum
Deut. xvi. Iuſte quod iuſtum eſt:
exequeris. Indigne enī ſacrum p
tractat. Nec in hoc aliqs poteſt diſ
penſare: quia ē de iure naturali. vt
homo ſancta ſancte ptractet. Vñ
talis quotiens actuz alicuius ordi
nis facit: peccat mortaliter. vt qui
tangit res ſacras quaſi ſuo officio
vtens. Secus autē eſſet ſi aliqua
neceſſitate ſacz aliqd contingeret
vel exequeretur in illo caſu in quo
etiam laycis liceret. puta ſi bapti
zaret in articulo neceſſitatis. vl' cor
pus xpi de terra colligeret. Con. in
omnibus Al. et etiam Ray. A. Idē
in ſum. co. ti. q. xxiiij. a ſe. Ubi ſm
eum. Tho. dicitur q totiens talis
mortaliter peccat quotiens hmōi
actum facit. Et addit Al. q ſi dicit
hoc eē valde graue. R. q lata via
eſt que ducit ad infernum: et mul
ti ſunt qui vadunt p eam. Math.
vij. B. Sed an teneatur eſſe confeſ
ſus. vide ſupra. cōfeſſio ij. § v.

Utrum a tali liceat recipere ſa
cramēta. R. ſm Tho.
vbi ſup. Tenetur homo recipere a
miſtro etiaz in pctō mortali exiſtē
te q̄ diu ab eccleſia toleratur. quia
adhuc eſt ei obligatus. nec etiam
debēt tales in officijs euitari. vt ſu
pra. clericus iij. § ij. Tamē vt ibidē
ſubdit Tho. nō eſſet tutū q qs. p
ter neceſſitatis articulū talem mi
niſtz iduceret ad aliqd ſui ordinis
exequēdū durāte ↄſcia q ille eſſet
in pctō mortali: quam tñ deponere
poſſz. q in inſtāti hō a diuina grā
emendat. Dicit etiā idem Tho. in.
iiij. diſ. xiij. q a notorio ↄcubinario
nō eſt recipienda cōio eukariſtie.
ſiue ſit notoriū: q ↄuict⁹ eſt. ſiue p
cōfeſſionē in iure factā. ſiue p talez
euidētiā facti. q nulla pt tergiuſatio
ne celari. Ab alijs aūt occultis cō
cubinarijs recipi pt. A. Idē in ſū.
co. ti. q. xxiiij. ad fi. Et latius de his
ſup. cleric⁹ iiij. § i. in additōe. et ſup.
cōfeſſor. ij. § iij. circa fi. additiōis. B

Quando dicitur quis furtiue or
dīnatus. R. ſecundū
Hoſtie. Tripliciter. Primo modo

cium quis ſine ꝯſcientia ꝑꝓꝛij epi·
et ſine examinatione ꝓmouetur·
lxxiiij·diſ·extra ꝯſciaȝ·xxxiiij·diſ·qn̄
ep̄us. In quo caſu nō ꝓſūt littere
archidiaconi. A.ſ.vt ꝑ ip̄as poſſit
ordinari ſine ꝯſēſu epi vt in tex·q̄
ſequitur·B·vt ex̄·de offi·archidi·
ſignificaſti. Scđo ordinat̄ furtiue
ſi ꝑter ꝯſciam epi eodeȝ die recipit
omnes minores·vl̄ aliq̄s ſimul et
ſubdiaconatū·vl̄ duos ſacros·ex̄·
de eo q̄ furti·or·ſuſ·caȝ·h·ꝛ·c·inno
tuit·de q̄ hēs ſup̄·ordo·ij·ſ·ij·A·Eti
am ſi q̄s recipiat minores cū ſubdi
aconatu vl̄ duos ſacros cū ꝯſenſu
epi·Nā ꝛ hoc caſu dr̄ furtiue recipe
re ſm eū·Hoſti·vt in ſum·eo·ti·q·
xv·B·Tertio qn̄ gradu omiſſo ſal
tum facit de q̄ dr̄ infra·ordinatꝰ ij·
ꝑ totū·A·Idē in dicta·q·xv·Et ad
dit ſm eūdē ꝙ in his caſibꝰ nec ſuo
ſupiori obediēs excuſat̄·vt ex̄·de tē
po·or·dilectus·tamen ſuperior·plꝰ
delinquit·B.

Dillis q̄ exiſtētes excōicati
recipiūt ordīnes·req̄re ſu
pra·excōicatio i·ſ·ij·q̄ icipit·Quid
de illis·Quedā etiā crimina non ſo
lum impediūt ordinādū·ꝫ etiaȝ or
diatū deijciūt de q̄bꝰ ſup̄·crimē·ſ·ij

Vtrꝫ coacte ordinatus tene
atur ad caſtitatē·ꝛc·
Si coactō fuit abſoluta nō ē dubi
um ꝙ nō tenet̄·ꝗ nec ordinatus ē·
vt dictuȝ ē·ſup̄·ordo·iij·ſ·fi·Si fuit
cōditōnalis:puta·ꝑ aliquē metū·
diſtigue ſm Ray·quia ſi talis fuit
metus q̄ poſſet cadere in cōſtantē
virū·nō tenet̄·extra q8 me·cā·per
latum·ꝛ·c·cum dilectus·Contine
tia enī nō debet̄ niſi voluntaria·diſ·
xxxi·an̄ triēniū·xx·q·iij·preſēs·Et
hoc intellige ꝙ ſi ante hēbat vxorē
potterit illa vti ſine pctō·Sed ſi nō
habebat:cōtinere tenet̄·arg·diſt·
xxxv·de iudeis·Itē tenet̄ ꝯtinere ſi
non fuit talis metus Idē Goff·et
Hoſti·A·Et hec videnť vera ꝛ colli
gi ex iuribꝰ allegatis ꝛ expoſitis in
ſū·e·ti·q·l·ꝛ ſe·licȝ n̄ clarē Et dictū
eſt ſupra·ordinator·ſ·xi·in additi
one·B·

Bꝫ nūq̄d talis·ſ·ordinatus
per metū q̄ potuit cadere
in cōſtantē viꝝ vtet̄ ꝑuilegio cleri
cali·Dicendū ſm Ray·ꝙ ſic·ſi al's
vult viuere clericaliter·niſi tranſi
ret ad actum penitus cōtrariū·A·
puta ſi efficiatur bigamus·vt in·
c·quod ſequit̄·B·diſ·lxxxiiij·q̄ſ q̄ſ·
Et tamen ſi habebat vxorem pote
rit illa vti vt in precedenti·ſ·dictum
eſt·Si tamen ipa vellet cōtinere·ꝛ
ipſe nollet nō habet priuilegium
clericale·Si vero ip̄e vellet ꝛ illa n̄·
certe habet ſi vt dixi alias viueret
clericaliter·ar·xxvij·q·ij·multorū
A·Idē in ſum·eo·ti·q·li·B·Et hoc
oportet ſupplere·ſ·ꝙ ſi vxor fuit vni
ca et virgo tunc habet priuilegiuȝ
clericale·ſed tantum in duobus ca
ſibus quos habes ſupra·clericus
iij·ſ·finali·B·

Quid de ordinatis ab alie
no epiſcopo ſine licē
tia proprij·ꝛc·ſm Ray·Priuan
tur executione·A·ſ·ipo iure·Nam
vt patet i ſum·eo·ti·q·xxxv·ipaȝ
executioneȝ non recipiūt·vt in·c·
ꝗ trāſlationē·de tēpo·ordi·ſm eū.

Ray. Melius facit. lxxi. diſ. c. ſiqs.
Ubi dicit q̄ irrita ſit hmōi ordia
tio. Nō ob. dictū. c. q̄ traſlationez.
vbi videtur q̄ ſic ordinatus nō ſit
ſuſpenſus vl' ſuſpendendus. Ibi in
terdicenda ē ei ordinis executō. q̄
nō intelligit de interdictione diſpo
ſitiua hoc eſt q̄ nō ſuſpenſū ſuſpen
dat. ſꝫ intelligitur de interdictione ꝛ
ſnīa declaratoria et executiua. vide
licet q̄ declarat ſic ordiatum a iure
ſuſpenſum. ꝛ exeq̄tur iuris diſpoſi
tionem. Et videtur ſētire Jo. mo. in
c. eos. de tēp. or. li. vi. B. Poterit tū
eps diſpēſare. ix. q. ij. Lugdonēſis.
extra. de temp. or. q̄ traſlationem.
Sed et q̄ lnīa requiritur et q̄ pena
ordinantis ſine lnīa hr̄ ſup. ordina
tor. ſ. vi. et vij.

Quid de ordinatis ab here
ticis vl' ſciſmaticis.
excōicatis. depoſitis. et hmōi. R.
A talibꝫ non debet q̄s recipe. vt dic
tum eſt ſup̄. ordinator. ſ. pl't Si tū
aliquē ordinet. tenēdū vt dic Ray.
q̄ oēs tales vera ꝯferant ſacra. dū
modo in forīa. eccleſie ꝯferāt. i. q. i.
dn̄s declarauit. ꝛ c. ſi nocet. de ꝯſe.
diſ. iiij. nō in nob. Peccāt tū mortali
ter tam dātes q̄ ſuſcipiētes ab eis
queciiqꝫ ſacra niſi baptiſmū in ex
trema nēcitate. Idē Tho. ſcda ſcde.
q. xxxix. ꝛ Pe. ꝛ Goff. A. Idē in ſū.
li. v. ti. v. q. xvi. vbi etiā ptꝫ ſm eoſ
dem q̄ dicti heretici ꝛ ſil'es nō cōfe
runt ordinis executionem. B.

Uz nūq̄d ſic ordinati poterūt
miniſtrare. Reſpon. ſm
Ray. Si ſunt ordinati a tali qui ſuſ
cepit vltimā manus impoſitionē
in eccleſia. A. id eſt ordinem epiſco
palem. B. et nunc eſt hereticus vl'
excommunicatus ꝛ huiuſmodi di
cendū q̄ ſiue iſti ordinati ſciebant
ſiue ignorabant tolerantur diſpē
ſatiue in ordinibus ſuſceptis mini
ſtrare. Ad ſuperiores vō non debēt
pmoueri niſi eſſet neceſſitas mag
na et conuerſatio ſancta. ix. q. i. c.
i. et. ij. et. iij. Si vero ordinati fuerūt
a tali qui recepit vltimam manus
impoſitionem extra eccleſiaz. et ip
ſi ſcienter a tali ordines receperint
nunq̄ tolerant. Si ignorāter: tole
rantur. A. dūmodo pbauerint ig
norantiam. ſm Ray. ꝛ Goff. et in
dicta. q. xvi. p. c. quod ſtatiꝫ ſequi
tur. B. ix. q. i. ordiatiōes. Cō. Goff.
Sed p quem poterit diſpenſari. vi
de infra. ſciſma. ſ. vij. A. Aduerten
dū ſm Inno. in. c. innotuit. extra.
de eo qui fur. or. ſuſ. q̄ de quolibet
viro noto bone fame qui vbi ꝯuer
ſatur habetur pro ordinato. et ſic
longo tempore hactenꝰ vt ordina
tus habitus eſt credere debeo euz
bene ordinatum. nec cogitur alias
probare. Hec enim ſunt ſufficien
tia argumenta ſue ordinationis.
ar. extra. de ele. pete. c. inter. ꝛ. c. ſe.
ix. q. ij. Lugdonenſis. ꝛ notatur. in
ſum. eo. ti. q. xxxv. ꝛ eo. li. ti. xxi. q.
iiij. ad ſi. B.

Ordiatus ſcdo

per ſaltum. Quid de ordina
tis per ſaltum. R. ſecundū Ray.
Ordines ordinate recipi debent ſm
q̄ numerāti ſunt ſupra. ordo. i. ſ. iiij.
et diſ. lix. ſi officia. et diſ. lxxvij. c.

i. Si tamē p ſaltū aliq̄s ꝓmoueatͣ
i. ꝙ aliquo ordine p̄termiſſo ad ſu
periorē aſcēdat· recipit quidē carac
terem· tñ de rigore debet deponi etiā
ſi nō ex malitia: ſʒ ex ignorātia aut
negligētia aliquem ordinē p̄termi
ſit. Sed tñ ex diſpēſatione epi ad
ordinem p̄termiſſum poterit ꝓmo
ueri· et interim ab executione ſupe
rioris ordiſ erit ſuſpēſus. diſ. xlviij.
ſicut olim· diſt. lij. ſolicitudo· extra
de cle. p ſal. ꝓmo. c. vnico. Et eodeʒ
modo poterit cū eo diſpenſari· ſi in
terim miniſtrauerit in illo ordine
credēſ ꝙ fuiſſet gradatim ꝓmot⁹.
vt in. c. vnico. extra. de cle. p. ſal. p
mo. Q ſi talis p ſaltū ꝓmotus ſit
ſciēt. et in ordine ſic ſuſcepto ſine
diſpenſatione miniſtrauerit. nō po
teſt diſpēſari ꝙ vlterius aſcēdat ni
ſi p papam. Sʒ in ordine ſuſcepto
adhuc pt diſpēſari p epm. ſicut cū
nō ordinato miſtrante. vt dicitͣ in
fra. ordinatus iiij. §. i. In hac ſēten
tia Hoſti. ⁊ wil. ſatis ↄueniūt. A.
Hec ptīm fuerūt dicta Ray. ⁊ p tū
glo. ei⁹. et ptū Hoſti. in ſūma ſua.
Sed in glo. dicit ſimplr ꝙ cū pro
moto p ſaltum ſciētē ſolus papa
diſpēſat. vt patet in ſū. eo. ti. q. xl.
ad fi. Et hoc vltimū videtͣ ꝓbabili
us. cū iura allegata nō loquantur
niſi de ꝓmotiſ p ſaltuʒ ex ignoran
tia ſeu negligentia. B.

Q Z nūqͥd laycus q̄ nullum
habet ordineʒ poſſit reci
pere ſacerdotiū omnib⁹ aliis p̄ter
miſſis. Reo. ſm Ray. Poteſt dum
modo ſit baptizat⁹. Idē Tho. Pe. ⁊
Hoſti. A. licet Hug. dixerit ↄtrari
um ꝙ nō pt recipe niſi ſaltem ha
buerit primam tonſuraʒ. vt in ſū.
eo. ti. q. xli. B.

Q Quid ſi clericuſ p̄termiſſo
aliquo ordine oſecra
tur in epm. Reo. ſm Ray. Dicūt fe
re oēs doc. ꝙ nullo mō pt eſſe epſ
niſi ſit ſacdos. ꝙ ordo ſacerdotalis
eſt q̄ſi ſubſtantiale fundamētū or
dinis epalis. Cō. Goff. Sʒ ⁊ Hoſ.
qui videtͣ aliſ ſētiē. A. ſ. ꝙ ordo epa
lis cōferatͣ etiā nō ſacerdoti: ſʒ ñ exe
cutio. B. con. in hoc ꝙ talis eps ñ
haberet executionē nec aliqͥd ↄfer
ret ñ poſtq̄ ſacerdos fact⁹ eſſet. ex
tra. de exceſ. pla. ex lris. Si vo p̄ter
miſit aliū ordinē a ſacerdotali. ſen
tiunt fere oēs ꝙ epus eſt. ⁊ ↄferre
poteſt oēs ordines preter illū quem
nō accepit. v. q. i. gratia. et v. q. vij.
daybertum. Addit Hoſti. ꝙ talis
epiſcopus executionem de iure ñ
habet etiam quo ad ordines quos
ſuſcepit. A. Idem in ſum. eo. ti. q.
xliij. B.

ORdinatus ter

tio negatiue. ſ. q̄ nō ē ordi
natus ⁊ tñ aliqͥd tale exercet. Quid
ergo de talib⁹. Reo. ſm Ray. Layci
qui nullū ordinem habentes diui
num officium exercēt indebite ni
ſi ceſſare velint debent excōmunica
ri. A. Et nunq̄ ordinari. vt extra. de
non or. mi. c. i. vbi dicitur. Si quiſ
baptizauerit vel aliquod diuinum
officium exercuerit non ordinat⁹.
propter temeritatem abiiciatur de
eccleſia. et nūq̄ ordinetur. B. Poſſūt
tamen licite facere officia minoruʒ

ordinum. q̄uis ad hoc nō habeāt
officium. ſicut in domo nō ꝯſecra
ta ꝑt dici miſſa licet ꝯſecratio ad
hoc ordinetur vt in ea miſſa dicat̄.
Clerici vͦo qui exercent officium il
lius ordinis quem nō habēt. ſunt
deponēdi vel ꝑpetuo ſuſpendēdi ab
ordine quez habebant. niſi poſt q̄
iuxta ꝓuiſionem epi biēnio vl' tri
ennio ſuſpenſi fuerint miſericordit̄
tolerentur. Nū q̄ tn̄ poſſunt vlteri
us ꝓmoueri. extra. de nō or. mi. c. v.
et. ij. ar. xi. q. iij. priuilegium. xxv.
q. ij. ſic decet. Nec cuꝫ tali poteſt diſ
penſari q̄ aſcendat vlterius. niſi p
papā ſm̄ Ray. Goff. ⁊ Wil. Hoſ.
tamen tenuit in ſumma. q̄ eps ꝑt
diſpenſare: ſꝫ in glo. reuocauit. A.
Immo et in ſūma ſua videt̄ Hoſt.
cum Ray. ꝯcordare. vt in ſumma.
li. iij. ti. xxij. q. xliij. Sꝫ vt ibi patet
quidā dicūt q̄ hoc caſu ꝑt eps diſ
penſare. cui ei non expꝛſſe ꝓhibeat̄.
Sed certe. ex eo. c. ij. dicitur q̄ talis
ad vlteriores ordines non poteſt ꝓ
moueri. Et glo. ibi dicit. Sine diſpē
ſatione. et nō declarat p quē diſpē
ſetur. Sꝫ glo. Ray. vt patet i dicta.
q. xliij. dicit ꝑdictū rigorē debere
intelligi de illis qui mentiuntur ſe
ꝓmotos ad ordines ad quos reuē
ra promoti non ſunt. vl' qui tanq̄
ſciſmatici igerūt ſe officio ordinis
quem non habent. ſicut rex Ozias
vſurpauit ſibi officiū ſacerdotis.
Nec credo iſtum rigorem extēdēdū
eſſe ad clericos minorū ordinuꝫ vel
qui in miſſis nouis miniſtrant in
officio ſubdyaconat⁹ cauſa cuiuſ
dam gaudij et ſolennitatis facien
de nō mētientes de ordinib⁹ ſuis cū
fere oēs aſſiſtentes ſciāt veritateꝫ.
Tales tn̄ grauit̄ peccāt. hmōi eti
am ſine malitia attēptando. Et q̄tas
iſti⁹ glo. nō videt̄ aliqͦ iure ꝓbari.
cū. c. v. et. ij. ex eo. ad illationē decla
rate in eis pene videāt̄ ſolū ꝑ̄dcta
te q̄ q̄s vtat̄ ordine non ſuo. B. De
beneficio aūt miſericordit̄ agēduꝫ
eſt cū eo. A. ſiue ſit in ſacris ſiue in
minoribus ſm̄ glo. ray. ⁊ in dicta.
q. xliij. B. ne ſuſtentatione ꝑuat⁹
ad ſeculi negocia deuētat̄. Salubri
ter aūt ſibi ꝓuidebit ſi ad religio
nē tranſierit. Habentur hec in pre
dicto. c. ij. de cle. non. or. mi.

Quid ſi q̄s exercet tale offi
ciū non ad deceptio
nem. ſed ex ludo cauſa feſti. Re. ſm̄
Hoſti. Certe ludus noxi⁹ in culpa
eſt. Unde talis peccat quidē ⁊ tene
tur penitere. xv. q. i. ſ. illd̄. in fi. Nō
tamē credo q̄ incurrat ꝑ̄dictas pe
nas. q̄ voluntas et ꝓpoſitū diſtig
uunt maleficia. extra. de ſen. exco.
cum voluntate. A. Idē in dicta. q.
xliij. ad fi. B.

Sꝫ quid ſi clericus q̄ ē in mi
noribus ordinibus tm̄ le
gat epl'am in miſſa. Reo. ſm̄ Wil.
Licitū ē. exq̄ ſine ſolennitate hoc fa
cit. vt notat̄. ex. de vi. ⁊ ho. cle. vt q̄ſ
q̄. Et ſm̄ Inno. intelligēdū eſt qñ
ibi nō ē ſubdyacon⁹. Nec debꝫ ta
lis cātare ſolennit̄ et cū ornamen
tis ſubdiaconi. xxiij. di. ſubdyaco
nus. lxxiij. di. ſi q̄ clerici. Cō. Hoſ.
A. qui dicit q̄ propter neceſſitatē.
ſ. quando deeſt ſubdyaconus cui
hoc poſſit iniungi ſufficit q̄ talis

nō teneat manipuluʒ in manu ſua vt in ſum·co·ti·q·xlv·B.

Ordinatio con

iugatoꝝ. Quid ſi maritus accipit ordineʒ ſacrū inuita vl' ne ſciente vxore. Rō. Mortaliter pec cat ſm Tho·A. Hoc videt̄ poti9 fu iſſe dicuʒ Al·vt in ſū·ti·v·ti·viij·q· lix·vbi hec notant̄·B·Sed vt dicit Ray·nō fit ꝓpt̄ hoc p̄iudiciū vxori ſed ille tenebit̄ ei ad redditionē de biti·nō aūt poterit exigere·xxviij· diſ·dyacon·xxv·q·ij·multorū·A· Vxor etiā nō tenet̄ ei debitū redde re·ſm Tho·vt i dicta·q·lix·B·Qd verū eſt ſm Wil·etiam ſi factus ſit eps ſeu religioſus·A·vl' etiam pa pa ſm eūdē·vt in dicta·q·lix·B·ñ ulla poſſet induci ad cōtinētiaʒ·De bet ergo reſtitui vxori·nec debʒ fer re aut coronaʒ aut habituʒ clerica lem cū ſcandalo vxoris Sʒ ſi poteſt ſine eius ſcandalo deferre tenetur A·ſm Pe·ꝛ i dicta·q·lix·B Et ſm Inno·talis ſi poſt morteʒ vxoris cō trahat cuʒ alia non tenet mrimo nium Idem in dicta·q·lix·B

Quid ſi maritus ſit ordina tus ꝯſentiente vxore vl' ſciente et non cōtradicente. Rō· ſm Ray·Si clericus eſt de eccleſia occidentali·factum eſt vxori preiu dicium ita ꝙ oportebit eaʒ decete ro cōtinere·et etiam mortuo viro nō poterit cū alio ꝯtrahere·xxviij· diſ·quia ſunt culpe·et duobus·c· ſe·ꝛ·xxxij·diſ·ſeriatim·A·Et in his iuribus ptʒ ꝙ ſi ꝯtraxerit poſtea matrimonium etiam mortuo viro non valebit·et notatur in dicta·q· lix·ſm Ray·et ſm quoſdaʒ inquit ꝓpter votum quod videtur ſolenni zaſſe ex pſona viri·Et huic ratōni conſentit·Al·vt ibi Alij·dicunt ꝙ per cōſtitutionem eccleſie que diri mit matrimonium cōtra eam con tractum·et ſubdit Ray·Licet aliq̄ dixerint ꝙ iſta vxor promoti ad or dines ſacros teneatur intrare reli gionem·Ego tamē credo cum Jo· Laur·ꝛ Tācre·ꝙ non tenetur: ſed ſufficit ſi in ſeculo caſte viuat·qd et debet promittere Tho·etiam di cit ꝙ non tenetur religionem itra re ſi ſibi non timeat de periculo caſ titatis Con·Al·et Hoſti·et hoc fal lit ſm Ray·in vxore eius qui ꝓmo uendus ē in epm·q2 nō debet eligi niſi vxor itret religionē·ex de ꝯuer· cōiu·ꝯiugat9·ꝛ·c·ſane·Itē cleric9 orientalis vt cōius et ꝓbabilius dicit̄ ſine cōſenſu vxoris ꝓmoueri nō debet·vt in dicta·q·lix·B.

Qui duxit vxorē vilē mlierē puta ancillā vel iocula tricē vl' aliquaʒ ex illis que publi cis ſpectaculis mācipant̄·licet vir ginē repellit̄ ab ordine·diſ·xxxiiij· ſi quis viduam·ij·

Bʒ qd ſi marit9 aū carnaleʒ copulaʒ fac̄ ſe ad ſacros ordies ordinal·Rō·Nō ꝓpt̄ hoc diſ ſoluit̄ mrimoniū qd prius fuerat cōtractū·ſʒ marit9 ſic ordinatus re cipiēs alit̄ ꝙ̄ a ſacris canonibus cōced at·etiam poſt mortem vxoris non poterit miniſtrare in illo ordi ne·nec aſcēdere ad alios·nec aliqd beneficiū vl' officium eccleſiaſticū

obtinere. vt in extra. Job. xxij. q̃ in
cipit. Antiq̃. A. Olim autẽ i hoc ca
ſu aliq̃ dixerũt ꝙ matrimonium diſ
ſoluebat. Alij ꝙ nõ. Et finalit̃ dixit
Hoſti. conſulas papã. vt in ſum. eo.
ti. q. lx. B. De materia iſta. aliq̃ ha
bes ſup. impedimentũ xi. ſ. i. et. ij.

Ornatus. De or

natu bono clericoꝝ. habes
ſup. clericus. i. ſ. ij. De ornatu vero mu
lierum nunc dicendum eſt.

Vtꝝ mulieres poſſint ſe li
cite ornare. Reſpõ. ſcḋm
Tho. ſcḋa ſcḋe. q. clxix. Circa orna
tũ mulierũ attendenda ſunt ea q̃ dcĩt
circa exteriorẽ cultũ dicit̃. ſ. ꝙ non
ſint pt̃er cõſuetudinẽ. aut nõ ex in
ordinato effectu ꝛ huiuſmoi. q̃ hẽs ex
plicite infra. veſtis. ſ. i. Et hoc modo
poteſt mulier licite opam dare ꝙ
viro ſuo placeat ne p eius cõtẽptũ
in adulteriũ labatur. Vñ dicitur.
i Cor. vij. Mulier q̃ nupta eſt: cogi
tat que mũdi ſunt quõ placeat vi
ro. Et ideo ſi mulier coniugata ad
hoc ſe ornet vt viro ſuo placeat pt̃
hoc facere ſine pctõ. A. Hoc verum
qñ maritꝰ apparẽt pnꝰ ad adulte
riũ vl' nollet reddere debitũ. ꝛ cũ ta
li ornatu veriſilr̃ cõtra pdicta incõ
uenientia prouideret̃. al' ceſſante
cã ceſſat effectus. extra. de app. cũ
ceſſante. Itẽ cũ hoc requiritur ꝙ ex
tali ornatu nulli veriſil'r det̃ peccã
di occaſio. al's ſine peccato pditio
nis hoc fieri non poſſet. qꝛ ve illi p
quē ſcandalũ venit Math. xviij.
nec debemus iuuare ꝓximũ ñ iquã
tũ poſſumꝰ ſine peccato. xxij. q. ij.
faciat. Itẽ qꝛ nõ ſunt facienda ma
la vt veniãt bona Ro. iij. Itẽ inexcu
ſabiles ſunt mulieres ſe ornantes
cũ videãt hoc viris ſuis minime pla
cere. ꝛ fortiꝰ ſi ab ipſis ꝓhibeãtur.
Ptꝫ enĩ ꝙ tũc ſi imoderate ſe ornãt
hoc faciãt ex ſupbia ſiue ex libidi
ne. Et peccatũ omniũ habẽtiũ inci
tamenta libidinis ex tali ornatu re
dũdat in pdictas. ſm Vl. et in ſũ.
li. iij. ti. xxxiiij. q. clxxxiiij. B.

Vtrũ in illicito ornatu ſit
mortale peccatũ. Reſpõ.
ſm Tho. vbi ſup. Muliebris cultꝰ
de leuiꝓs ad laſciuiã ꝓuocat. pro
uer. vij. Mulier occurrit illi orna
tu meretricio pparata ad capiẽdas
aĩas. Et ideo ille mulieres q̃ viros
nõ hñt nec intẽdũt habere nõ pñt
abſq; pctõ appetẽ placere viroꝝ
aſpectibꝰ ad concupiſcẽdũ. qꝛ hoc eſt
dare eis incẽtiuũ peccãdi. Et ſi q̃ de
hac intẽtione ſe ornẽt vt alios pro
uocẽt mortalit̃ peccãt. Si aũt ex q̃dã
leuitate vl' etiã ex vanitate ꝓpt̃ quã
dã iactãtiã nõ ſẽp ẽ peccatũ morta
le. ſ; qñq; veniale. Et eadẽ ratio ẽ q̃
tum ad hoc de viris. A. Hoc clarꝰ
patebit ex infra dicendis. B.

Quid de mulieribꝰ ſe colo
rantibꝰ ꝛ alia figmẽ
ta adhibẽtibꝰ. Reſ. ſm Tho. ſcḋa ſe
cunde. q. clxix. Huiuſmoi fictões ñ pñt eẽ
ſine pctõ. nõ tñ ſp ẽ mortale. ſ; ſolũ
qñ fit ꝓpt̃ laſciuiã. vl' in dei cõtẽptũ.
A. Aduertẽdũ ꝙ niſi aliud expſſe
appareat. ipõ facto pſumit̃ intẽtio
laſciuie. et diuini cõtemptus. Cũ
enĩ actꝰ in ſe ſit adulterine fallacie
et inhoneſtꝰ vt dic̃ Augꝰ in. c. fucare

de cõſe. di. v. nõ. p̄t in ſe p̄tendere ñ
laſciuiã et mẽtis inhoneſtatem a
deo q̄ mulieri cõtrariũ aſſerenti ñ
crederet. Ait enĩ Aug⁹. Nõ dicatis
vos aĩos habere pudicos. ſi habetis
oculos ipudicos q̄ ipudicus ocu
lus ipudici cordis eſt nũci⁹. xxxij.
q. v. nec ſolo. Itẽ cũ act⁹ in ſe cõti
neat quãdã ipugnationem diuini
opis. vt dic Cipriañ⁹ in li. de habi
tu vginũ. Et cũ mulieris cult⁹ maxi
me talis puocet alios ad libidinẽ
iux̄ illd. puer. vij. Ecce mulier ꝛc.
et notat Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. clxix. ar
ti. ij. quõ eſſe p̄t ſine diuino cõtẽp
tu cũ nõ curet illas aĩas pdere q̄s
xp̄s ſuo ꝓprio redemit ſãguine. Et
ideo hic nõ ſolũ ſimplex cõtempt⁹
cõp̄hẽditur: ſꝫ etiã talis vt videat̄ p
ſona in deũ man⁹ inferre cũ ſui pdi
tione. Vñ Cyprianus vbi ſup̄. di
cit. Non vgines tm̄ aut viduas ſꝫ
et nuptas: puta etiaꝫ omnes oĩno
feminas admonendas q̄ op⁹ dei
et facturã ei⁹ ꝛ plaſma adulterare
nullo mõ debeant adhibito flauo
colore. vl' nigro puluẽ. vl' rubore.
aut q̄libet linamẽta natiua corrũ
pente medicamine. Et ſubdit. Ma
nus deo inferũt qñ illud qd' ille for
mauit reformare cõtẽdũt. Impug
natio eſt iſta diuini opis. p̄uarica
tio veritatis deum videre nõ poteris
qñ oculi tibi nõ ſunt q̄s de⁹ fecit. ſꝫ
quos dyabolus infecit. de inimico
tuo tecta cum illo piter arſura. Et
ꝓpterea alij m̄ quos videtur fuiſſe
Alex. de ales. aſſerũt in his ꝛ ſilib⁹
ineſſe mortale pcc̄m. Sed forte poſ
ſet aliqua a mortali excuſari. qñ ali
quid tale puũ faceret ſolũ ex qua
dam ſubita leuitate ſine alioꝝ ſcã
dalo ſiue piculo. B. Sciendum tñ
q̄ aliud eſt fingere pulcritudinẽ ꝛ
aliud eſt occultare turpitudinem
ex aliq̄ cauſa ꝓuenientẽ: puta p
egritudineꝫ et hmõi. Hoc enĩ eſt
licitum. quia ſm̄ aplm̄. i. Cor. xij.
que putamus ignobiliora mẽbra
eſſe corpis. his abundantiorẽ ho
norem circũdam⁹. A. Ad p̄dictoꝝ
autem pleniorem intelligẽtiã vlte
rius aliq̄d vl' breuit̄ tangẽdũ ẽ de
materia ornatus tam mulierũ q̄
viroꝝ et tam veſtiũ q̄ aliaꝝ rerũ.
Primo videlicet qualit̄ p̄t diſcerni
ornatus illicitus. Secũdo quale pec
catum ſit in eius vſu. Tertio ſi cir
ca ipm̄ aliquis poteſt excuſari.

Quo ad p̄muꝫ dico q̄ p̄t
diſcerni multipliciter.
Primo rõne intẽtõis vtentis. vt ſi
intentio eſſet ad põpã vl' laſciuiaꝫ
et hmõi. q̄ cuꝫ mala intẽtõe nil
p̄t eſſe licitum vl' ſine pctõ. lxxxvi
diſ. ñ ſatis. ex. de ſen. exco. cũ volũta
te. Ideo vitioſum etiaꝫ eſſet ſi quis
quereret p cultũ ſupfluũ veſtiũ de
licias. cũ veſtis ordinetur ad corpo
ris fomentum. ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e.
q. clxix. arti. ij.

Secũdo ratione pfeſſio
nis clericatis. vt
ſi clerici deferrent ornatũ ſeu hitũ ñ
cõdecẽtẽ honeſtati clericali. d. q. i. c.
clerici officia. ex. de vi. ꝛ ho. cle. Itẽ
rõne pfeſſiõis regularis. vt ſi religi
oſi ſeu rligioſe ferrent ornatũ ſeu
habitũ ñ cõuenientẽ pfeſſiõi ſue q̄ ſi ñ
modicũ excedũt etiã mortalit̄ peccãt

ſm Vl. ꝛ in ſum. li. iij. ti. xxxiiij. q.
de lxxxiiij. Quo caſu q̄nq̄ȝ etiā excōi
cationē incurrūt. videlicȝ cū mutāt
formā. et colorē ſue ꝓfeſſiōis habi
tuȝ dimittunt. extra ne cle. vl' mo.
vt periculoſa. li. vi.

Tertio rōne inhoneſtatis.
Nihil enī inhoneſ
tū pt ee licitū. cū honeſtas ſit vna
de trib⁹ ptib⁹ p̄ncipalib⁹ iuſticie.
ff. de iuſti. ꝛ iure. l. iuſticia. Juris
precepta. vñ ꝛ vnuȝ de excludētib⁹
de regno dei ē ipudicitia. Ad Gal.
v. Ad ihoneſtatē aūt oīs transfor
matio natuē ptinet. qꝛ q̄cq̄d agit̄
cōtra ordinē natuē. magnā i ſe ɔti
net ihoneſtatē. xxxij. q. vij. adulte
rij. Vt ſi q̄s vl' ſi q̄ ex habitu vel or
natu velit apparē maior ſeu pulcri
or q̄ꝫ a natuā fuerit ɔpoſit⁹. qḋ ma
xime ſolet ɔtīgē i fucatōib⁹ ſeu co
loratōib⁹ faciei ꝛ capillorū. qḋ pe
nitus ihoneſtū ꝛ illicitū ē. de ɔſe. di.
v. fucaē. ꝛ i exceſſiua altitudīe pla
nellarū. ɔtra illḋ Math. vi. nō potes
adijcē ad ſtaturā tuā cubitū vnū.
Itē ad ihoneſtatē ptinȝ apte qꝫ ex
deformitate habit⁹ viri oſtēdāt ve
renda ꝛ mulieres hūeros ſeu pecto
ra. Itē qꝫ mulieres icedāt capite diſ
coopto. Vñ i. Cor. xi. dī. debȝ mu
lier velamē hēre ſup caput ſuū. Et
Aug⁹ in epl'a ad poſſidiū. ꝛ ponit̄
in dicto arti. ij. dic. Capillos nuda
re femias q̄s ꝛ caput velare aplus
iubet nec maritatas decet. Dicit tñ
ibi gl. qꝫ pñt aliq̄ excuſari a pctō
qñ hoc ñ fieret ex aliq̄ vanitate. ſȝ
ꝓpt̄ ɔtrariā ɔſuetudinē q̄uis talis
ɔſuetudo nō ſit laudabilis. qḋ pt
intelligi verū. qñ occaſiōe ɔſuetudi
nis nō poſſet omittere ſine reputa
bili ſcādalo. ꝛ hoc agēdo nulli dat
occaſionē ſcādali. Al. irrōnabilis
conſuetudo nō excuſat. ff. de legi. qꝫ
nō ratōne. Immo poti⁹ grauat. ex.
de ɔſue. c. fi. Forti⁹ aūt ad inhoneſ
tatē ptinet ſi in capite mulieris ap
pareat aliq̄d impudicitie vl' elatō
nis ɔſiuū. cū in ea debeat appare
re oīs honeſtas ꝛ hūilitas. in cui⁹
ſignū ei coma data ē. ꝓpt̄ qḋ eam
amputare ſb anathemate ꝓhibe
tur. xxx. diſ. quecūq̄ȝ. vbi dī. Que
cūq̄ȝ mulier religioni iudicās ɔue
nire comā ſibi āputauerit quā de
us ad velamē ei⁹ et ad memoriam
ſubiectionis illi dedit tanq̄ꝫ ſolueñs
ius ſubiectionis anathema ſit. Si
ergo anathema dicitur cōtra faci
entes hoc. etiaȝ ſub p̄textu religio
nis. cū tñ nō intret religionē. quā
to vehementius ɔtra facientes ſub
ſigno qḋ ei directo cōtrariat̄. vide
licet ſupbie ſeu inhoneſtatis. ſic ē
capite diſcoopto et reuelata facie
et fronte incedere. ꝛ ſicut alique fa
ciunt mitras ſibi ſeu alia elationē
deſignātia vl' inhoneſtatē ſeu ad
libidinē ꝓuocātia apponere. Item
inhoneſtū ē qꝫ femia vtat̄ veſte viri
li vl' ecōuerſo deut. xxij. Nō induē
tur mulier veſte virili. nec vir vtet̄
veſte feminea. Abhoīnabilis enī
apud deum eſt qui facit hoc. Et ge
neraliter qualitercunq̄ȝ in habitu
ſeu ornatu aliquid appareat inho
neſtatis. cum nihil inhoneſtum
poſſit eſſe licitum. ff. de condi. inſ
ti. l. filius. vbi dicitur. Que facta

lebūt pietatē extimacōnem vel re
re ciuditā noſtram: aut generali
ter dixerim: q̄ cōtra bonos mores
ſiūt nec facere nos poſſe credēdū ē

Quarto racōne ſupflui
tatis. Naz vſus
ſuperflu⁹ eſt ōmino vitioſus. Vnde
ad Gal. v. inter alia excludentia a
regno dei. cū fuiſſet dictū de forni
cacōne. ponitur luxuria. vbi dicit
glo. v quelibet ſupfluitas. Nam a
in dicto ar. ij. dicit Tho. q̄ phibe
tur ornatus ſuperflu⁹ impudicis a
mueretricibus. Superflu⁹ autē atten
di pōt tripliciter. Primo modo re
ſpectu numeri. vt cū quis vtit̄ ſeu
inutilit̄ retinet veſtimēta ſeu alia
ornamēta vltra nūerū quo ratio
nabilit̄ indiget. cōtra quos. xlvij.
di. ſicut hij. dicit Ambro. Nudorū
idumentū eſt qd̄ tu recludis. a q̄s
tam iniuſtus ac̄. Scd̄o reſpectu for
me: vt ſi forma eſt exceſſiue lōga
ſeu lata. qd̄ in multis poteſt appa
rere a pſertim in veſtib⁹ mulierū
caudatis. in q̄bus apparet viciū
nō ſolū manifeſte ſupfluitatis: ſz
etiā inhoneſtatis. Nā ad inhone
ſtatē a molliciē pertinet q̄ q̄s tra
hat veſtimentū p terrā. ſm pſm
a notat Tho. ij. ij. q. clxix. ar. v. Ter
tio reſpectu pcioſitatis. vt cū q̄s
vtit̄ maiori pcioſitate q̄ ꝯueniat
ſibi. q̄ maiori dignitati maior cō
petit ornat⁹. extr̄ de vi. a ho. de. cle
rici officia. a nōt Tho. in dicto ar.
v. Ex quo pz q̄ maior ornat⁹ cōpe
tit ad cultū dīnū q̄ ad quēcūqz
aliū vſū: cū nulla ſit maior digni
tas q̄ dīna. Et tū etiā in cultu diui

no debz ornat⁹ eſſe moderatior q̄
olim fuerit ꝓpter exēplū xpī qui
nos hec deſpicere docuit Vn̄. xij. q.
ij. gloria. dicit Jhero⁹. Neqz mihi
aliq̄s apponat diuē i iudea tēplū
mēſā a lucernas ac̄. ex auro fabri
facta. Tunc hec ꝓbabātur a dn̄o
qn̄ ſacerdos hoſtias imolabat: a
ſanguis pecudū erat ēmiſſio pcō
rū. q̄q̄ hec ōmia pceſſerint in figu
ra. Nūc vero cum paupratē dom⁹
ſue pauper dn̄s dedicauerit. porte
mus crucē a delicias lutū putem⁹
Moderat⁹ ḡ ornatus ad cultū di
uinū requirit̄ a multo moderatior
ad quēcūqz vſum ꝓphanū etiam
imperatoris. cū nulla ſit ꝯpatio im
peratoris t̄reni ad celeſtē. Minor āt
ꝯpetit regi q̄ imperatori a minor du
ci q̄ regi: a ſic de ſingulis gradatī
Que ſi bn̄ ꝯſiderent̄ valde modera
tus ꝯpetit inferiorib⁹.

Quinto rōe curioſitatis
Vn̄ a Tho. in di
cto ar. ij. dicit q̄ artifices ornamē
torū peccāt inuenēdo ſupflua a cu
rioſa. Curioſitas āt intelligit̄ qn̄
nimia ſolicitudo ſeu diligētia ē ga
ornatū hēt̄ur Vn̄ Tho. in dicto ar.
v. dicit q̄ inordinatio affect⁹ circa
ornatū ꝯtingit qn̄ nimiā ſolicitu
dinē q̄s apponit ad exteriorem ve
ſtiū cultū etiā ſi nō ſit aliq̄ inordia
tio reſpectu finis Facit. c. pſimoni
am. xli. di. ibi. pter corpis diligen
tiā. Et pt iſta curioſitas dephendi
p̄io r̄ſpectu forme vt qn̄ i ipā for
ma oñdit̄ curioſitas Vn̄ in ſūma
de vicijs dicit̄ q̄ in forma rephēſi
bilia ſūt corrugatio a inciſio. Fac

dictũ·c·pſimoniã·ibi·Diſſolutos
a utcꝫ cõfractos veſtib⁹ ⁊ inceſſu
nõ recipim⁹ maxime qñ in talib⁹
adeſt qñdoqꝫ viciosa pdigalitas·
quaꝫ ⁊ leges deteſtãt ⁊ equipant
furori·ff·de cura·furi·l·i·In dicta
etiaꝫ ſũma ponit exemplũ de ſotu
larib⁹ roſtratis vel pforatis:⁊ idẽ
in ſilib⁹ multis·Scḋo depꝛehẽditur
reſpectu artificis vt qñ circa veſtẽ
ſeu ornatũ multũ laborat cũ nulla
vel pua vtilitate rei·Unde rap·li·
ij·ti·de neg·ſecularib⁹·dicit ꝙ ad
nullũ vſũ ſunt vtiles niſi ad peccã
duꝫ future ſupflue ac ſumptuoſe
camiſiaꝝ q̃s precipue faciũt hyſ
pani dãtes p futura vni⁹ camiſie
plus in duplũ vel triplũ q̃ valeat
tota camiſia:⁊ ſilia·Et ſubdit ꝙ
peccãt faciẽtes vendẽtes ſeu aľ ali
enãtes ſeu tenentes p̃dicta·Et ſa
tis inter p̃dicta videt̃ poſſe ꝯputa
ri racamaturas ſũptuoſiores ⁊ in
utiliores ꝓpter identitatẽ ⁊ maiori
tatẽ rõnis·ff·de legi·l·nõ pñt Ter
tio ex pte vtẽtis qñ ad ornatũ ſeu
hitũ maiorẽ ſolicitudinẽ adhibet
q̃ expediat·vt dicit Tho·in dicto
ar·i·qḋ manifeſte depꝛehẽdit̃ qñ
circa hec pl⁹ ſolicitat̃ q̃ circa ea q̃
ſũt ſalutis·ↄ̃ illud Mat·vi·pri
mũ querite regnũ dei·

Sexto rõne ſcandali·Nã
dñs dicit Mat·xv
iij·Ve illi p quem ſcandalũ venit
Uñ ⁊ abſtinere debem⁹ etiã a lici
tis ꝓpter ſalutẽ pximi·ne viꝫ ei detẽ
occaſio ſcãdali aľ ſum⁹ extra cari
tatẽ Ro·xiiij·ibi·Si ꝓpter cibũ fra
ter tu⁹ ſcandaliſat̃ ⁊c̃·vnde Tho·
dicit·ij·ij·q·xliiij·ar·viij·ꝙ tẽpa
lia q̃ ſunt noſtri dominij ſũt dimit
tẽda ad tollendũ ſcandalũ pximi
qñ pcedit ex infirmitate:vel igno
rantia·Omnino ẽ optet ꝙ in vſu
ornat⁹ remoueat̃ ſcandaluꝫ a pxi
mo Uñ ⁊ Alex·de ales·ſup·ij·ſen·
dicit ꝙ licet ſm nobilitatẽ pſone
⁊ ↄſuetudinẽ terre ⁊ dignitatẽ of
ficij ſe ornare p̃cioſis veſtibus ita
tñ ꝙ abſit libido in voluntate:⁊ ſcã
dalũ in exteriori opere·Hoc autẽ
ſcandalũ põt ↄtingere dupliciter
Primo ſi ex ornatu aliq̃s inducit̃
ad pctm̃:puta aduertenduꝫ ſimili
ornamẽto qḋ ſibi non cõpetit ſiue
ad aliud peccatũ p̃ſertim ad car
nalem cõcupiſcentiã·ſiue ornat⁹
viri inducat mulierẽ·ſiue ornat⁹
mulieris inducat virũ·qḋ frequẽ
tius cõtingit ex quadaꝫ humana
fragilitate Eccĩ·xix·Uinũ ⁊ mulie
res apoſtatare faciũt etiam ſapiẽ
tes·Et ideo cũ perſona aduertit ex
ſuo ornatu aliquẽ ſeu aliquã idu
ci ad ſcãdalũ peccati·dꝫ õnino ab
illo abſtinẽ Cõſtat aũt ꝙ ornat⁹
⁊ pulcritudo mulieris facilẽ alli
cit ad ↄcupiſcentiã vt in dicta au
toritate Eccĩ·vĩ ml̃ta ⁊c̃·Et pꝫ p expi
entiã·Exemplũ hẽtur·ij·Reg·xi·in
Dauid taꝫ pfecto viro q̃ ex ſolo vi
ſu Berſabee induct⁹ eſt ad adulte
riũ·Et ꝓpter hoc dicit Tho·in dicto
ar·ij·ꝙ circa ornatũ mulierũ eadẽ
ſunt attendenda que cõiter dicta
ſunt circa exteriorẽ cultũ·Inſup a
quoddã aliud ſpeciale·ſ·ꝙ mulie
ris cultus viros ad laſciuiaꝫ pro
uocat·Et ideo etiã ex hoc ſolo mu

ſicientes oīno deberēt abſtinere ab or
natu aut illo vti cū multo moderā
mie a honeſtate a tremore. ne orto
ſcādalo ex eaꝝ occaſiōe dicat̄ illˀ
Ve vobis. Sedo mō accidit ſcāda
lū qn̄ per ornatū ſm veriſimilē ꝯie
cturā extremis nc̄itatibꝰ paupm
derogat̄. Hoc ei caſu detrahit̄ ec
ornatui ecclāſtico. ita vt etiā ſacra
vaſa ꝯminuantur a expendantur
in hmōi nc̄itates vt pꝫ. lxxxvi. di.
ꝯpatiamur. a. xij. q. ij. auꝝ. Fortiꝰ
ḡ detrahi dꝫ ornatui ꝓphano lꝫ alˀ
de ſe nullā aliā hn̄et illicitatē. Te
net̄ eni ex nc̄itate q̄ſqꝫ ſubuenire
egētibꝰ in talibꝰ indigētijs de ſup
fluo nc̄itatis nature. lꝫ non eſſet
ſupfluū reſpectu ꝯdecētie. vt pbat̄
in pallegatis. c. vbi dicit̄ Ornamē
ta cōdecētia ornatui ecclāſtico debe
re in hmōi neceſſitates expēdi. Et
nōt Ricar. ſup. xv. di. quarti ſentē
tiarū.

Septimo rōne ꝯſuetu
dis: vt ſi q̄s
cōſiderata ꝯdicōe ſua excedit in or
natu metas ꝯſuetudinis bonorū
inter q̄s ꝯuerſat̄. xl. diſ. c. j. Nō ta
men q̄s excuſat̄ ſequēdo ꝯſuetudi
nem loci nō rōnabilē: ꝙ illa dici
non pt̄ ꝯſuetudo bonoꝝ. de q̄ dicit̄
in dicto. c. j. Nā ꝯſuetudo irrōnabi
lis non excuſat: ſꝫ grauat. vt in. c
fi. extra de ꝯſue. Et ſatis dicit̄ irrō
nabilis ſi interueniat aliqd de p̄ſta
tis incōtinētibꝰ vt ex p̄dictis clarē
colligi pōt.

Octauo rōne defectꝰ cau
ſe. vt ꝙ ex nulla
racōnabili cauſa q̄s mouet̄ ad v

ſum ornatꝰ: ſꝫ ex ſola ꝯplacētia vo
luptatis. In hoc eni ipſo videt̄ a ordi
ni nature ꝯtrariari a creatori iniu
riari. Vn̄ Boetiꝰ li. ij. pſa. v. de ꝯſo
lacōe dicit. Sic rerū verſa eſt ꝯdi
tio vt diuinū merito rōnis aīal nō
alit̄ ſibi ſplendere niſi in aīate ſup
pellectilis poſſeſſiōe videat̄ a alia
ſuis q̄dem ꝯtenta ſūt. vos autē deo
mente ꝯſiles a rebꝰ infimis excel
lentis nature ornamēta captatis.
nec intelligitis q̄tam ꝯditori vro
faciatis iniuriā. Itē hoc ipſo videt̄
ſequi vicia a contraria virtuti. Vn̄
gregꝰ ait oml̄. xxiiij. Sūt nōnulli
qui cultū ſubtiliuꝫ p̄cioſiatūqꝫ ve
ſtiū putant nō eſſe pc̄tm̄. Q2 ſi vide
lꝫ culpa nō eſſet. nequaq̄ ſermo
dei tā vigilāter exprimēt ꝙ diues
qui torq̄batur apd̄ inferos biſſo
a purpura indutꝰ fuiſſet. Nemo
q̄ppe veſtimēta p̄cipua niſi ob in
anem gloriā querit. viꝫ vt honorā
bilior ceteris eſſe videat̄. Res ipſa
teſtat̄ ꝙ nemo vult ibi precioſis
veſtibꝰ indui. vbi ab alijs nō poſ
ſet videri. Quā culpā poſſumꝰ me
liꝰ ex diuerſo colligere. ꝙ ſi abie
ctio vilis veſtimēti virtꝰ non eſſet.
euāgeliſta vigilāter de Johē non
diceret/ Marci prio. Erat indutꝰ pi
lis cameloꝝ.

Quo ad ſecūduꝫ principa
le. videlicꝫ. Quale pec
catū ſit in vſu illiciti ornatꝰ. Dicen
dū ꝙ ſi fiat intencōe deliberata ꝓp
ter cōplacentiā libidinoſaꝫ ſui vel
alteriꝰ. clarū eſt ꝙ eſt peccatū mor
tale. cum cōſenſus etiā in ſolaꝫ de
lectacōꝫ pc̄ti mortlis ſit mortale vt

ſup̄·delectatio. Si autē ex quadaꝫ
vanitate: vel leuitate ꝓpter iactan
tiā quādam q̄s vtat̄ ornatu·non
ſp peccat mortaliter: ſꝫ q̄nq̄ꝫ venialit̄
ſm Tho·ij·ij·q·clxix·ar·ij. Ad hoꝝ
clariorē intelligentiā dicendū q̄ i
tali vſu illicito dupliciter p̄t ↄtin
gere pctm̄ veniale. Pūo q̄n viciuꝫ
eſt in ſola intencōe ⁊ hec intētio n̄
eſt deliberata·nā ſine deliberato ↄ
ſenſu nō deuenit̄ ad rōem mortalis
Vn̄ ⁊ Tho·ij·ij·q·clxij·ar·v·dicit
q̄ ſupbia ſm gen⁹ ſuū eſt mortale.
Sicut tn̄ ⁊ in alijs q̄ ex ſuo genere
ſunt mortalia puta fornicacōe vel
adulterio ſūt aliqui mot⁹ qui ſūt
pctā venialia ꝓpter eoꝝ imꝑfectōꝫ
q̄ .ſ. p̄ueniūt iudiciū rōnis ⁊ ſunt
p̄ter eius ↄſenſū·ita etiā circa ſup
biā accidit q̄ aliqui mot⁹ ſupbie
ſunt pctā venialia dum eis racio
nō ↄſentit. Scd̄o rōne puitatis rei
Nā qd̄ modicū eſt racio apprehē
dit q̄ſi nihil·vt notat Tho·ij·ij·q·
xlvi·ar·vi·niſi multo modico ad
eſſet magna mētis libido. Nā ta
lis libido ec̄ī in paruis inducit mor
tale·vt nōt Bona·xvi·di·q̄rti ſen
tētiaꝝ. Extra p̄dictos g̊ caſus in
tali vſu illicito videt̄ includi mortale
ꝓpter multa mala ⁊ pctā q̄ ſolent
illi accidere: ⁊ ſaltē nunq̄ deeſt vi
ciū ſupbie q̄ eſt appetit⁹ honoris
ſeu ꝓprie excellētie vt patet·ij·ſen.
di·xlij·c·ex ſupbia·coniuncto dicto
grego·in dicta oml̄·xxiiij·ibi·Ne
mo quippe veſtimēta precipua ⁊c̄
Et expſſe habetur·xxi·q·iiij·om
nis·vbi dicitur·Omne quippe qd̄
non ꝓpter neceſſitatē ſuā: ſꝫ ꝓpter

venuſtatē accipitur·elacōnis hꝫ
calumniā queadmodū magnus
ait Baſili⁹. Et vt ex p̄dictis patet
ſupbia ſm gen⁹ ſuuꝫ eſt mortale.
Item q̄ ſi in tali ornatu adeſt ſup
tuoſitas includit̄ in illo magna in
iuſticia ⁊ auaricia Vn̄·xlvij·diſt.
c·ſicut hij·dicit Ambro. Quis taꝫ
iniuſt⁹ ⁊ tā auar⁹ q̄ꝙ q̄ multoꝝ ali
mēta non ſuū vſum: ſꝫ abundātiā
⁊ delicias facit. Auaricia autem
magna pctm̄ eſt mortale vt patꝫ
ſup̄·auaricia. Immo radix ē oim
maloꝝ·v·Thimot.vlt. ⁊ ↄputat̄
ꝓ ydolatria Eph·v. Itē iniuſticia
ex ſuo genere iportat pctm̄ morta
le·vt notat Tho·ij·ij·q·lix·ar·iiij.
Et ꝓpter p̄dicta ⁊ alia talis illicit⁹
vſus ſingularit̄ deū ad iram puo
cat Yſa·iij·ibi·Pro eo q̄ eleuate
ſunt ⁊c̄. Et Sophonie·i·ibi·Viſita
bo ſup p̄ncipes ⁊ ſup filios regis
⁊ ſup oīs q̄ induti ſunt veſte pe
grina. Et p̄dicta maxime obtinēt
q̄n vetētes a tali illicito vſu nollēt
deſiſtere cum cōtemptus ⁊ vilipē
ſio etiā venialium ſit mortale pec
catuꝫ·vt dicit glo·de pe·diſt·i·in·
c·tres ſunt·ſup verbo oppriment.
Et poteſt colligi ex p̄dictis p Bo
na·ſup·xvi·diſt·quarti ſententia
rum.

Quo ad terciū principale videlicet ſi circa pre
fatum vſum poſſit aliquis excuſa
ri·videtur dicendū q̄ ſi vtens in il
lo non delectatur·nec poſſit illum
omittere abſq̄ notabili ſcādalo
quo dempto omitteret: ⁊ ſi in illo
vſu nō apparet aliq̄d inhoneſtū.

nec ex illo dat alteri ſcandalū ma
li exempli vel alteri⁹ peccati. ꝙ poſ
ſit excuſari. exemplo beate Cecilie
que deſup auro textis veſtib⁹ vte
batur quas tamē penitus cōtem
nebat vt ex eius patet hyſtoria:
⁊ exemplo ſimiliu;. Et facit extra
d re. iuris. c. ꝙ nō eſt. ⁊ ſcdm hoc
debet intelligi dictū Joh. an. in. c.
ea que. de re. iuris. in. vi. in nouel
la. B.

Pactū. Pa
cta que faciūt po
tes: vel guardia
ni ↄuētuales reli
gioſoꝝ mēdican
tiū de fiēdū ↄuentuū aſſenſu cum
p̄latis vel pſonis eccleſiarū in illˀ
locis vbi habitāt debent pprecio
ſeruari. nō obſtante ꝙ non fuerit
aſſenſus magiſtri vel miſtri puin
cialis. aut generalis. aut ꝙ ſedes
apoſtolica q̊ ad frēs minores au
toritatē non p̄ſtiterit. ext. de pac.
ꝙ ex eo. li. vi. Pactū patri factu;
a filia dū nuptui traderet ⁊c̄. vide
ſupra. dos. §. iij. ꝙ etiam nudo pa
cto obligatur quis ſm deū ſupra
lex. §. x. xex. rij. ⁊ infra. promiſſio.
Pactu; de nō recipiendo ad ſepul
turam. vide infra. ſepultura. i. §.
tercio.

Palla dicit̄ line
us pānus ↄſecrat⁹ qui ex
tendit̄ ſup altare. ⁊ ſup quo exten
dit̄ corpale. Et de palla aliq̄d dic
tu; eſt ſupra. ↄſecratio veſtiū. §. i.
Silr̄ ⁊ de corpali ſupra. corpale.

Palliu; vt hic
ſumit̄ eſt ſpāle ornamen
tum archiepōꝝ in quo plenitudo
pōtificalis officij ↄfert̄. extra eo.
niſi. Debet aut̄ palliū peti a p̄pa
infra tres mēſes a tp̄e ↄſecratio
nis. ſiue ↄfirmacōis ſi ante fuerāt
ↄſecrat⁹. Aliter ſi accuſet̄ poteſt
remoueri. diſt. c. quoniā. Et debet
peti cum inſtātia. diſt. c. priſca. Et
debet petens p̄ſtare ſacramētum
fidelitatis ⁊ obediētie romane ecc̄e
diſt. c. optatū. extra d elec. ſignifi
caſti. Item in datiōe pallij debet
dari nouū priuilegiū vel antiquū
innouari. diſ. c. rōnis. ⁊. c. ſcripto
rū. Ite; recepto pallio ⁊ nō an̄ po
teſt ſe archiep̄m nominaē. extra
eo. niſi. Nec ante poteſt cōcilium
cōuocare. cōficere criſma. dedicaē
baſilicas. ordiare clericos. ſeu epi
ſcopos cōſecrare. extra de elec. q̄d
ſicut. §. pl'r. Item archiep̄s nō po
teſt palliū ſuum alteri cōmodaē
ꝙ palliū pſonā eius non tranſit
Vnde ⁊ debet cu; eo ſepeliri. extra
eo. ad hec. ⁊. c. ex tuarū. Itē ſolus
roman⁹ pōtifex ſemp ⁊ vbiq; vtit̄
pallio. Ceteri aut̄ infra miſſaru;
ſolēnia i qualibet eccleſia ſue pro
uincie. Non autem ſi egrediat̄ ec
cleſiā. vt in pceſſione. extra eo. c.
⁊. Et hoc in dieb⁹ in quibus cōce
ditur in ſuo p̄uilegio. Alit̄ non p̄t
ſꝫ bene poteſt quāq; ſine pallio ce
lebrare. extra eo. c. ſi. A. Ibi dicit̄
Reſpondem⁹ ꝙ tam in tua q̄m ali
ena dioceſi potes abſq; pallio vel
ſandalis celebrare qui vtiq; i tua